

Universitätsbibliothek Wuppertal

Avctores Latinae Lingvae In Vnvm redacti corpvs

Godefroy, Denis

[Genevae], 1585

Sexti Pompei Festi De verborum significatione fragmentum

Nutzungsrichtlinien Das dem PDF-Dokument zugrunde liegende Digitalisat kann unter Beachtung des Lizenz-/Rechtehinweises genutzt werden. Informationen zum Lizenz-/Rechtehinweis finden Sie in der Titelaufnahme unter dem untenstehenden URN.

Bei Nutzung des Digitalisats bitten wir um eine vollständige Quellenangabe, inklusive Nennung der Universitätsbibliothek Wuppertal als Quelle sowie einer Angabe des URN.

[urn:nbn:de:hbz:468-1-85](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:468-1-85)

Diligente. Verrius Flaccus, inquit Plinius, eorum nominum, quae N S finiuntur casu nominatiuo, ablatiuus in E dirigendus est. *Ex eodem lib.*

Differt fatigatus à fessio, ut Verrius ait, quod fatigatus, cum quis per alium laborare compellitur: fessus vero, cum quis labore deficit, ut lassus. *Ex dirmede 1.*

Nec hanc solum Romani meretricem colunt, sed Faulam quoque, quam Herculis scortum fuisse Verrius scribit, *Ex Lact. lib. 10. 200.*

Verrius Flaccus sic distinxit: modica esse labra, labia immodica, & inde Labiones dici. *Ex Charis. lib. 1.*

Verrius lacte pro lac dicit. *ex eod. lib.*

Nonnulli synalephas quoque circa obseruandam scriptionem existimauerant. sicut Verrius Flaccus. ut vbicumque prima vox M littera finiretur, sequens à vocali inciperet; M non tota, sed pars illius prior tantum scriberetur, ut appareret exprimi non debere. *Ex Velio longo de Orthogr.*

Manibias per duo I dicendum, quia sunt a manibus, ut putat Verrius. sed & manubiae per V dici possunt. *Ex Charis. lib. 1.*

Nomenclator sine V dicitur, ut Verrius ait, velut nominis calator. *Ex eodem.*

Panis genitiuo plurali panum Verrius dixit. *Ex eodem.*

Polenta dici debet per O, cuius rei Verrius Flaccus rationem * * * vsus omnium poliatur. *Ex eodem.*

Cum autem quid hoc est hominis quaeritur, inquit, de alicuius quæro hominis qualitate * qui ne-

cesse * sit hic masculina dicendus est, ut Verrius ait. quoniam neutra in I & in V S non exeunt. *Ex eod.*

Sal neutro genere Verrio etiam placuit. *Ex eod.*

Porphyrus ex Verrio & Festo, in auguralibus, inquit, libris ita est, SANE SANGTBOVE. *Ex eodem. lib. 2.*

Verrij Flacci scripta ad hoc genus quaestionis pertinentia haec fuerunt: *Senatum* dici & pro loco, & pro hominibus. *ciuitatem* & pro loco, & oppido: & pro iure quoque hominum. & pro hominum multitudine. *tribus* quoque & *decurias* dici, & pro loco, & pro iure, & pro hominibus; *concionem* autem tria significare, locum, suggestumque vnde verba fieret: item significare coetum populi adfidentis: item orationem ipsam, quae ad populum diceretur. *Ex Gel. lib. 204. cap. 7.*

Verrio Flacco videtur eandem esse apud nos V litteram, quae apud Græcos Y. namque his exemplis argumentatur, quod illi dicunt *κωμῶν*, nos cuminum. quam illi *κωαυπόρων*, nos cupressum. illi *κωβερῆ-των*, nos gubernatorem. nec non ex eiusmodi Thefeus, Meaoceus, Peleus, & similibus adfirmat. *Ex Velio Longo de Orthogr.*

X, & Z Verrio Flacco placet mutas esse: quoniam a mutis incipiant, vna a C, altera a P* quod si quos mouet, quod in feminocalem desinant: sciât, inquit, Z litteram sic scribi ab iis, qui putant illam ex C & D* constare, ut sine dubio muta finiatur. *Ex eodem.*

Ex Verrio Flacco Plinij lib. III. VII. VIII. XIV. XV. XVII. XXVI. II. XXIX. XXXI. XXXIV. XXXV. *Ex Plin. lib. 1. de nat. hist.*

SEXTI POMPEI FESTI DE VERBORVM SIGNIFICATIONE FRAGMENTVM.

Ex vetustissimo exemplari Bibliotheca Farnesiana descriptum.

SCHEDÆ QUÆ FESTI FRAGMENTO DE-
TRACTÆ APVD POMPONIVM LÆ-
TVM EXTABANT.

Ex Bibliotheca Fului Vrsini.

In Sextum Pompeium Festum eiusque fragmentum admonitio ad Lectorem.

Verrius Flaccus, cuius quæ extabant fragmenta paulò ante exhibuimus, de significato verborum scripserat. *Festus in Pictor Zeusis* libros cõplureis ex tanto librorũ eius numero Sex. Pompeius Festus intermortua iam & sepulta verba, atque, ipso saepe confitente Verrio, nullius vsus, aut auctoritatis, præterire voluit: reliqua vero, quam breuissimè redigere in libros admodum paucos, cum hac inscriptione, Priscorum verborum cum exemplis, *Festus in Profanum*. Is liber Festi integer adhuc extabat Caroli magni tẽporibus, cũ Paulus quidam

Diaconus iusta lege Talionis, Festi librum in Epitomen redegit: eo indigno successu, ut praeter eo Festus negligenter. Vnus tamen adhuc Festi liber extabat totius quasi cladis superstes, & is quidem, pro temporis iniuria, media parte mutilus (huius enim ante M litteram nihil extat; & ab ea ad finem vix dimidium eius quod antea) ex Illyrico aduectus, cuius aliquot pagellas Pomponius Laetus: maiorem partem, Manilius Rallus (ab his Angelus Politianus librum accepit, agnouit, & exscripsit & ab eo exemplo Petrus Victorius aliquot locis, vulgares Festi libros emendare cepit: reliquae vero ad Aldum Manutium peruenere, qui conatus est cum Pauli Epitome eas coniungere ac quasi unum corpus ex duplicibus membris conficere. Simili ratione ex utroque libro confectus alter liber extabat, apud Achillem Maseum, Aldino locupletior, reapse tamen imperfectus. Ea res mouit Antonium Augustinum accepto veteri monumento Festi à Rainutio Farnesio Cardinale (cui id Michaelis Siluii Cardinalis testamento relictum erat) ad vtrumque auctorem Festum & Paulum ordine literarum paulo apriori coniungendum: lectore, quae licuit, admonito eorum quae Festi, quaeque Pauli essent, neglecta quoque prava librorum Festi diuisione quam Aldus confecerat Sed cum antiquitati sua ac peculiaris sit maiestas & forma, Fuluius Ursinus idem vetus monumentum Festi, ex Farnesiorum bibliotheca, uti erat plane mutilum ac lacerum, iisdem pagellis iisdem lineis representauit, nisi quod caractere Italico de suo ingenio ac per coniecturam partim excisas, partim fugientes sententias Festi primum suppluit: iis autem quae plenè extabant ac legi poterant, coniecturas margini adiecit. Festo ita mutilo schedas quae apud Pomponium Festum fuissent, idem Ursinus, uti ea erant subiecit. Hunc alii insecuti, spero tantae vetustatis monumento atque exemplari, Antonij Augustini editioni, Ursinianam confudere. Nos contra, vtraque enim separatim edidimus, priore quidem loco post Verrium Flaccum, hoc est Festi fragmentum uti purum ac simplex fuit cum schedis Pomponij Laeti: secundo, compositum ex Paulo Diacono & Festo ab Antonio Augustino corpus. Nam & simplicia natura, priora: & haec quoque ratione magnis viris laus sua ac propria redditur: sed & vetustatis venerandae species curiosis, conseruatur: & reliquis post Ursinum, diuinandi occasio maior patet: ut nihil dicam, hac etiam editione magnum in eo lectori adiumentum, quod primores dictiones, de quarum interpretatione agitur, hac nota peculiari à ceteris distinctae atque separatae sunt, ut primo obtutu in lectoris oculos incurrant, quae alioqui abscedentes ac reliquis commixtae, propter eundem tenorem literarum, lectori fastidium adferebant. Hoc te

volui Lector.

* *

M I
 ¶ mutū dicimus: aut quod nullius fiant vocis, cum
 in eas litteras incidant. ¶ Metaphoram, quam
 Graeci vocant, nos translationem, id est, domo mu-
 tuatū verbum: quo utimur inquit Verrius, - in or-
 dine, saepius quod honesti ac significantis verbi defectu,
 ut speciosiora, & atque - eodem etiam significan-
 tione, quam proprio vocabulo, - rem indicemus
 redit ad sua tralatum manebit
 quo peruenit as alieno perinde
 ac suo ab ¶ Metaplasticos di-
 apud p-oetas usurpari id, - q̄ propter necessitatem
 metri - mutare consueuerunt, - quod item bar-
 baris - mus dicitur in solu - ta oratione con-
 scrib - epta
 ¶ Meta ca a cariore
 peruentura
 quod dicare ait Ennius
 id est ¶ Meta-
 abus vt accip.
 gratia
 necessitate. ¶ Meronymia est tropus, cum ab eo,
 quod continet, significatur id, quod continetur,
 aut superior inferiore, & inferior superiore.
 Quae continet, quod continetur; ut Ennius, cum
 ait. Africa terribili tremis. & horrida terra tumul-

tu, ab eo quod continetur id quod continet; ut
 cum dicitur; epota amphora vini. a superiore in-
 ferior, ut Ennius: Cum magno strepitu Volca-
 num ventus vegetat. ab inferiore superior, ut
 persuasit animo vinum deus, qui multo est
 maximus. ¶ Masculina & feminina vocabula
 dici melius est secundum Graecorum quoque con-
 suetudinem, qui non aīpivā & γυναικεία ea,
 x. speciosiore. 2. tremis.

fol. 2

sed a p̄oemixtē dicunt & ἄλλοι.
 ¶ Matroni - s aurum fuisse redditum Sennius Capito
 ait: quod videtur hoc significare: matronis
 fuisse re - situm aurum, ex quo P. R. crateram fecerat,
 & eam A - pollini Delphos miserat: ut est testi-
 monio in - dex tabella: quod quidem auri dederant ma-
 tronae orna - tui demptum suo, ut votum solveretur
 Apolloni. q̄dam dicunt de eo potius esse intelligendum,
 quod contulerunt olim matronae ad Capitolium a
 Gallis Senoni - b. liberandum id eis postea reddi-
 tum est a populo Ro. ¶ Magisterare pro regere, &
 temperare dicebant antiqui. Sed alias magist-
 rare quidam ponunt pro
 ¶ Muta
 isti voce
 multo
 pro Auct-

intelle
rem . . . as dici . . .
vt cui potius con
¶ M - ille - singulariter dicebant antiqui, quod nunc
nō aliter dicim⁹ cū mille nōmīnū proferimus. ¶ Municas
it. r ē, cōmunicas, dicit - Verrius a munis id ē operib.
ē . . . aut potius cō. ¶ Mācipatus, ita adoptātis
vt patri 2 sui heres e-rat. adoptiuus. n. eius qui adop-
tet, tam heres est, ¶ si ex eo natus esset. sui patris, quasi
in potestate alie-na non esset, ita est legitimus 10
& ius heres, vt p-a-ter maniste ex eo, quod ait Ser.
Sulpicius in ea oratio - ne quam scripsit et habuit
pro Aufidia. - ¶ Multifacere antiqui dicebant sicut
magnifacere, itē et parui facere. testis est M. Cato
in ea, quam - scripsit contra Q. Minucium Thermū de
x hominib. - Neque fidem, neque iusiurandum
neq. pud - icitū multifacit . . . quod quidē merito ab
[i. id 2 patris.]

pag. 3

usu recepit, quia non aestimatur nouo qua - ntitas, 1 20
nec desiderat multitudinem, nec conti - netur nu-
mero. ¶ Magistri dicunt in omnib. rebus, qui ma-
gis ceteris possunt, vt ¶ Magistri e - quitum, &
¶ Magistri populū, item ludorum Apo - llinis, dixe-
runt antiqui: quae nunc aliter di - cuntur, velit 2
ostendit Cato in oratione quam dixit contra ora-
torem
¶ Maledictores dicebant antiqui, quos nos appellamus
maledicos. Cato cum proficisceretur, in Hispania; re-
mouendi maledictores. ¶ Mihipte pro mihi 30
ipse, Cato posuit, cum dixit, decuit talenta
. versa, atque
. entia item a
¶ Mansues, pro mansuetus dixit Cato in epistola
ad mansues ad
¶ Meritauere, saepe merue-
re dixit Cato in . . . Po - enorum, IIII Suf-
fetes euocauerunt statim om - nis cohortes, omnis
etiam, qui stipendia merit - auerunt. ¶ Magni-
ficius, pro magnificentius usup - auit Cato in ea, quā 40
scripsit gna, quis homo
. ant pulchrius purgat
aut magnificentius: nunc magnificē - tius dicim⁹, cū mag-
nifice eius positiuus sit. at nepos eius, in ea
quam scripsit Ta - men ait, cū Aedilis
Curulis esset, Magnae Ma - tris ludos magni-
ficentius, quam alij, fecit. ¶ Magnificior 4 quoq.
idem deduxisse videtur a munifice, cum dicamus
nunc munificentior, quam - uis munificens non sit
apud nos in usu. Cato in ea, quam scripsit, id 50
. nemo munificior
. ¶ Mediocriculo

[N. qualitas, 2. velut 3 Hispaniam. 4. Munificior]

pag. 4

usus est in ea quā dixit Cato in cōsultatu: Ridibū
dū magistratū genere 1 pauculos homines, medio-
criculum exercitum obuiū duci. ¶ Mutini Titini fa-
cellum fuit in Velis, 2 aduersum mutū Mustellinū
in angī - portu de quo aris sublatris balnearia
sunt f-a-cta domus. C. N. D. - omni. Caluini, cū mā- 60

fisset ab vrbe condita ad pri - ncipatum Augusti
Caesaris inuolatim: religiosq. & sancte cultum
fuisse, vt ex Pontificum libris manifestum est,
nunc habet aediculā ad miliarium ab vrbes - extū &
vicensimum, dextra v - ia iuxta diuer - ticulum
viae, vbi & colitur, & mulieres sacrificant in e -
a togis praetextis vela tae; ¶ Matronae a magistra - tib.
nō lummo - bantur, ne pulsari, ne contre - ctari
ve viderentur, neue gra - uidae concuterentur, ob
quā etiam ea - usam ait Verrius, neq. earū viros se-
dētes cū vxorib. de essequo 4 escen - dere coac - tos
a magistratib. quod communi vehiculo vehitur
vir & vxor. ¶ Minuitur populo luctus aedis dedica-
tione: cū Censores lustrū condiderunt: cum votū
publice susceptum soluitur: priuatis aut, cū liberi
nati sunt: cū honos in familia venit, cum parens
aut liberi, aut vir, aut frater ab hoste captus domum
redit. cū desponsa est: cū proprio quis cogna-
tione quam his, 5 qui lugetur, natus est: cū in casto
Cereris ē, omniq. gratulationi. 6 ¶ Maximae dignatio
nis Flamen Dialis est inter - quindecim Flamines,
& cū cetera 7 discrimina maiestatis suae habeat, mi-
nimae habetur Pomonalis, q. Pomona leuissimo
fructu agrorum praesidet pomis. ¶ Mundus, vt ait
Capito Ateius in L. VII. Pontificali, ter in anno
patere solet, diebus his: postridie Volcanali, &
ante diem VI. Id. Nou. qui, quid ita dicatur sic re-
[i. gerere. 2. velis 3. velatae 4. esse de 5. it. 6. tione 7. certa]

pag. 5

fert Cato in commentariis iuris ciuilib. ¶ Mūdo nō -
mē impositum est ab eo mūdo, qui supra nos est: for-
ma enim eius est, vt ex his qui intrauerit cognoscere
potuit, 1 ad similes illae 2 eius inferiorē partē veluti
confectatam Dis Manib. clausam omni tēpore, nisi
his dieb. qui supra scripti sunt, maiores c - ensuerunt:
quos dies etiam religiosos iudicauerunt ea de cau-
sa, q. quo tēpore ea quae occulte, & abdita ea 3 reli-
gionis Deorū Manium essent, veluti in lucē quandā
adducerentur, & patefierent, nihil eo tempore in
rep. geri voluerunt. itaq. p eos dies non cū hoste ma-
nus conferebant: non exer citus scribebatur: non co-
mitia habebantur: nō aliud quicquam in rep. nisi q.
ultima necessitas admonebat, administrabatur.
¶ Mos est institutum pa - triū: id est, memoria veterum
pertinens maxime ad religiones, - cerem - oniasq.
antiquorum. ¶ Milium quidā putant cepisse nomen
a maxima nummorum summa, quae est mille, quod
ali 4 Graecae stirpis iudicant esse, cum id illi 5 7 7 7 7
vocent; tam hercules, quam panicum, 6 7 7 7 7 7
¶ Municipalia facta vocantur, quae ab initio habue-
runt ante ciuitatem Romanam acceptam; quae
obseruare eos voluerunt Pontifices, & eo more
facere, quo adfuisse 5 antiquitus. ¶ Minora templa
sunt ab Augurib. cum loca aliqua tabulis. aut
linteis saepiuntur, ne vno amplius ostio pateant,
certis verbis definita itaque templum est locus ita
effatus. aut ita sepius, vt ea vna parte pateat, an-
gulus q. adfixus 6 habeat ad terram. ¶ Manalis fons
appellatur ab Augurib. puteus perennis, neque ta-
men spiciendus 7 videtur, quia flumē id spiciatur,

quod sua sponte in annum infuat. ¶ Manes Di ab Auguri. inuocantur, quod i per omnia aetheri
[1. potui 2. illi 3. occultae & abditae 4. alij 5. adsuissent 6. angulo 7. adfixos 7. sciendum.]

pag. 6

terrenaeque i. manare credantur. ¶ Idem, Dy superi atque inferi dicebantur: quos ideo inuocaban Augures, quod hi existimabantur fasere vitae hominum. ¶ Munus, ait Verrius, dicitur administratio reip. (publi- cae,) item magistratus, aut praefectura, inperi, provinciae: cum multitudinis uniuersae consensu, atque legitimis in unum conuenientis populi comit- iis alicui mandatur per suffragia, vt capere eam possit iussu populi dem. datam: certo ve ex tempore ex fide sua; & certum usque at 2 tempus admi- nistrare. ¶ Monstra dicuntur naturae modum e- gredientia: vt serpens cum pedib. auis cum quat- tuor alis: homo cum duob. capitib. iecur cum dist- abuit in coquendo. ¶ Muta extra dicuntur, quibus ni- hil diminutionis, aut responi elicitur. vt contra, dicuntur ad- iutoria, quae certum aliquid euenturum indi- cant, aut ab in- cendio vt caueamus, aut à veneno, taliq. re certum aliquid, manifestumq. instare periculum portendunt, aut indicant finium diminution- em. ¶ Minora, itemq. ma- iora auspicia, quae d- icantur, docet Messala; nam maiora Consulum, Pr- aetorum, Censorumq. dici ait; re- liquorum minora: cum illi maiores; hi autem mino- res magistratus dic- i consueuerunt. ¶ Men- sae in aedibus sacris arar- um vicem obtinent, quia legib. earum omnium l- acrae quoq. mensae sunt: vt velut in ararum, vel in puluinari loco sint. pri- uati quoq. in primis 3 ipsi solis habere solent, vbi sacras 4 habituri sint, cuius modi est parentatio, non sacrific- ium magno cr tenebat aram

[1. terrenaque 2. ad 3 priuis 4 sacra]

pag. 7

¶ Milla urbium popul- s stetit pro regno dixisse ait Veranius in libro quem inscripsit priscarum rio- cum, quod ei summa videatur originem dedisse, ac causam Grae- cus sermo, ἡλιας & ἡλιαδης. eo autem non omnes vti. ¶ Mutas literas & sem- iuocales solebant antiqui duplicare se- ribendo, aut legendo, & ita ait Ennium scrip- sisse, in eo quam de a quo muta duplicata sit primum. ¶ Manmitti dicebatur ser. sacrorum causa, cum dominus eius tenens in- odo, caput, modo membrum aliud eiusdem serui, ita edicite i hunc hominem liberum esse volo: ac pro eo auri x 2 puri, probi, profani mei soluo, vt pri- usquam digre- diar, efficiatur iuris sui. dum 2 his ser- uan verbis e manu homi- nem liberum mit- tebat. 3 ¶ Mosulus Cato pro paruis (qui) morib^o dixit in ea quam scripsit ¶ Migrare mensa quod legib. eius sacra esset, di- isque templi posita, a suspicatum apud aliquos habe- tur, cum sequitur sua

migrantem poena. ¶ Mensas aiunt q- uidaui fuisse in tri- uis poni solitas, quae sint triu- iales appellatae. ¶ Mente captus dicitur, cum mens ex hominis porestate abiit: & idem appellatur de- mens, quam (quod) de sua mente decesserit, & a mente (mente) abierit.

¶ Manare solem tunc so- litos esse antiquos dicere ait Verrius, cum solis orientis radij splendorem iacere coep- issent, atque ideo primum diei tempus, mane dictum; quam- uis magis addicitur 4 quod manū, bonū dicebant a ma- ne, idem a mature: qd id bonum est, quod maturum est, vnde & ¶ Matura di- cta quoque videtur Mater. ¶ Mamerini appel- lati sunt hu- c de causa, cum de toto Samnio [1. edicit Ego 2. tum 3. emittetbat. 4. id dicitur.]

pag. 8

grauis incidisset pestilentia, Sthenius Mettius eius gentis princeps, conuocata ciuium suorum contione, exposuit se vidisse eo in quiete praecipien- tem Apollinem, vt si esset, quaecunque vere proximo nata essent, immolatuos sibi, quo facto leuatis, post annum vicensimum deinde eiusdem ge- neris incesit pestilentia. rursus itaque consultus Apollo respondit, non esse persolutum ab his votum, quod homines immolati non essent: quos si expulissent, certe fore, vt ea clade liberarentur. itaque i iussi patria decedere, cum in parte ea Si- ciliae confidissent, quae, num- c Tauricana i dicitur, forte labo- rantib. bello no- uo Messanen- sib. auxilio venerunt vltro, eosque ab eo liber- arunt. provinciales quod ob me- ritū eorū, vt gratiam refer- rent, & in suum corpus, communionēq. agrorū inui- tarunt eos, & nomen acceperunt vnū, vt dicerēt Ma- mertini, qd cōiectis in sortem duodecim deorū no- minibus, Mamers forte exierat: qui lingua Oesc- rum Mars significatur. cuius historiae auctor est Al- sius libro primo belli Carthaginienis. ¶ Murra- ta portione vsos antiquos indicio est, quod etiam nunc Aediles per supplicationes diis addunt ad puluinaria, & quod XII. tabulis cauetur, ne mor- tuo indatur, vt ait Varro in antiquitatum L. I. ¶ Muger dici solet a Castrensiū 2 hominib. quasi mucosus his, 3 qui talis male ludit. ¶ Muri 4 est quemadmodum Veranius docet, ea quae fit ex sali fordido, in pila pisato, & in ollam ficti- lem coniecto, ibique operto, gypfatoq. & in fur- no percocto, cui Virgines Vestales ferra ferra secto, & in seriam coniecto, quae est intus in aede [1. Tauriniana. 2. Castrensi. 3. is 4. Muri.]

pag. 9

Vestae in penu exteriori, aquam iugē, vel quālibet praeterquam quae per fistulas venit, addent, atq. ea- demum in sacrificiis vruntur. ¶ Mortuae pecudis corio calecos, aut soleas fieri Flaminicis nefas ha- betur. sed aut occisae alioqui, aut immolatae, quoniā sua morte extincta om- nia funesta sūt. ¶ Me- pro mihi dicebant antiqui, vt Ennius, cum ait L. I. I. si quid me fuerit humanitas, vt teneatis. & Luci- lius, Nunc ad te redeo, vt quae res me impendet, agatur. ¶ Minorum Pontificū maximus dī, qui pri- mus

anus

mus in id collegium venit: item minimus, qui no-
uissimus. ¶ Maluoli Mercurij signū erat p. xime Ia-
num; qui itē erat in Turdellis M. Jos. maluoli etiam
cognomine appellabatur. Maleuoli autē, quod
in nullius tabernam spectabat. ¶ Malluuium latum
in cōmentarium; sacrorū, significat manus qui la-
uet, à quo malluuiā dicunt, quibus manus sunt lau-
tae perinde, vt quib. pedes, pelluuiāe. ¶ Maximum
Praetorem dici putant alij eum qui maximi imperi
sit, alij, quia aetatis maximae. p. collegio quidē Au-
gurum decretum est, q. in Salutis augurio Praetores
maiores & minores appellantur; non ad aetatem,
sed ad vim imperij pertinere. ¶ Mortis causa stipu-
latio existimatur fieri, vt ait Antistius Labeo, quae
ita fit, vt morte promissoris confirmetur, aut, vt
quidam dixerunt, cuius stipularionis mors fuit
causa. ¶ Marspedis, siue sine r. littera maspe-
dis imprecitatie solita uallium & quid significet, ne
Messala quidem Augur in explanatione augu-
riorum reperire se potuisse ait. ¶ Maiorem
consulem L. Caesar putat dici, vel eum, pe-
nes quem fasces sint, vel eum, qui prior factus sit.
Praetorem autem maiorem, Vrbaniū: minores ce-
[i addunt. 2 datum v. e. 3 Commentario. 4 quia. 5 qui. 6 in
precatioe silii taurilium.]

pag. 10

teros. ¶ Mendicum dici Verrius putat a mente
eius, quam fec-ellit fortuna, vel quod precetur quemque
vt vitae suae medeatur cibo. ¶ Mater Matris
manis, mane, matrimonium, mater familiae, mater
matrera, matrices, materiae dictae videntur,
vt ait Verrius, quia sint bona: qualia scilicet
sunt, quae sunt matris. vel potius a matre,
quae est ori-ginis Graecae, ματρ. ¶ Modo
quodam id est ratione, dicuntur ista omnia, a modo
fit commodi-tus, comododus, commodat, accommo-
dat. modi-ce, modestia, moderatio, modi-
ficatio.

N

¶ Naenia est cōmentum, quod in funere laudandi
gratia can-atur ad ribiam. quod vocabulum Afru-
nius in Ma-terteris posuit. Naeniam autē inter ex se
quias canti- tabant. sunt qui eo verbo suem sig-
nificati cred-iderunt. Plautus in
abi ergo

Idem Trucul. Huic nom- mi, i amanti mea heri
dixit domi, & ap-nd nos de bonis nae-
niam esto. 2 Quosdam dicunt velle ideo dici naeniam
quod & 3 voci sim-ilior querimonia flentium
sit, quidam aiunt nae- niae ductum nomen ab extre-
mi intestini voca- bulo, ad quod probandum testimo-
nio vtitur 4 Plautus in Bacchidibus, si tibi est ma-
chaeoē, ad 6 nob- is vermina est domi, quae quidem ego
te reddam, v- bi me irritaueris, confessio-
nem foricina naenia, sine quod extremam flen-
do efferim- us eam vocem, querendoque nam
Graeci nati- extremum dicunt, sine quod chor-
darum vltima vira dicitur, appellarunt extre-
mam cautionis vocem, naeniam. Naeniae deae
sacellum vltra portam Viminalem fuerat
[i homini, 2 mife. 3 ei. 4 vtitur Plauti, 5 chaera 6 at] 60

pag. 11

dedicatum, nunc habet tantum aediculam.

¶ Nauali corona donatur, qui pri- mus in hostium
nauem armatus transfilerit: cuiusue opera, ma-
tinue nauis hostium capta fuerit. adeptus est eam M.
Terentius Varro, bello Piratico, donante C. N. Pom-
peis Magno. Item alij, inter quos A. A- tillus, bello
quod gestū est contra Nabin, ut scrip- tum est in car-
mine Saturnio, quod quidem duces ipsi sunt co-
nsueti in tabellis publice ponere, in quo no- minabatur
qui nauali corona donari erat. ¶ Neūq, ponitur p nulla
tenus, pro non ita: & non, etiam significa- t, vt, nec
¶ Nefrendes dictos asserit Q. Muci- us Scaeuola
arietes, quod dentib. frendere non pos- sint. Ateius
Capito, infantes esse nondum fre- ndentes, id est,
frangentes, Linius in Odysea vete- ri. Quem ego ne-
frendem alui lacteam immulgen- s] operi &
pro nefrendib.

autē, vt antiqui dicebāt, rienes nunc dicit vsus recens.

10 sunt qui nefrendes dici putent testiculos, quos Lanu-
vini appellant nebrundines: Graeci vep-
dē, Praenestini nefrones. ¶ Necerim, nec eum,
¶ Nemora, significat silua- s amoenas: va-
let enim idem, eius autem voca- buli auctor Ho-
merus, qui dixit in Iliade, in v. m. oxi-
pū dāi te lū ēμχαι δαί- μων. dubium non
est, quin eum designet locum, qui campos & pascua
habeat: v. m. a Graecis dia- rō vepas ē ē a-
tō, appellatum. ¶ Ne --mut, nisi etiam vel
nempe: vsus est Cato de potestate Tr- ibunicij, & eum ait
aerumnas. ¶ Neminis
genitino casu v. e. Cato, cō dixit. & qs diceret cum sit
neminis. Idē de magistratib. viro creatis, neminisque
Emmius in Erechtheo lapideo sunt
[i. Atiliū. 2. Tribunicia.]

pag. 12.

corde multi, quos non miseret nēminis. ¶ Nemo
cōpositū videtur ex ne, & homo: quod confirmatur
magis, quia in persona semper ponitur, nec plurali-
ter formari solet, quia intelligitur pro nullo. ¶ Neci
datus pprie dē, qui sine volnere interfectus est
vt veneno, aut fame. ¶ Necessarium ait esse Opillus
Aurelius, in quo non sit cessandum, aut sine quo
viri non possit: aut sine quo non bene viuatur: aut
q. non possit prohiberi quin fiat. ¶ Necessarij sunt
vt Gallus Aelius ait, qui aut cognati, aut adfines
sunt, in quos necessaria officia conferuntur praet-
ter ceteros. ¶ Neclegens dictus est, non legens, ne-
que dilectum habens, quid facere debeat, omis-
sione ratione officij sui. ¶ Nec coniunctionem Gramma-
tici fere dicunt esse disunctiuam, vt nec legit, nec
scribit, cum si diligentius inspicatur, vt fecit Sin-
nius Capito, intelligi possit, eam positam esse ab
antiquis pro non, vt & in X I I. est. ast ei custos nec
escit. item, si adorat furto, quod nec manifestum
erit. & apud Plautum in Falmare. nec recte si illi
dixeris. & Turpilium in Demetrio. nec recte di-
ci mihi, quod iam dudum audio. Nec vnquam,
nec unquam, quemquam. ¶ Nequalia, detrimenta.
¶ Nequiuont, pro nequeunt, vt solinunt, & ferunt:

pro solent, & feriunt dicebant antiqui. Liuius in Odisia partim errant, neq. nunc Graeciam redire. Nequitū & nequitur. p. nō posse dicebāt, vt Pacius. cū ait. Sed cū contēdi nequitū, vt clā tendenda est plaga. Plautus in Satyrione. retrahi nequit, quoquo progressa est semel. & Cato Originum L. I. Fana in eo loco complura fuere: ea exaugurauit, praterquā quod Termino sanum fuit, id nequitum exaugurari. Nequiquam significare [1. Opilius. 2. Nequinont. 3. rum]

idem p. frustra, plurimis auctōrū exemplis manifestum est. Nectere, ligare significat, & est apud plurimos auctōres frequēs, quin etiam in cōmentario factorum vsurpatur hoc modo. Pontifex minor ex stramentis naturas. nectitio, id est, funiculos facito, quib. fues adnectantur. Nectar Graece significat deorum potionem. Vnde Vergilius ait. Stipant & dulci distendunt nectare cellas; item Lucretius L. II. Et nardi florem, nectar qui florib. halet. Non pridē, aeque, & recte, & frequenter dicite, ac iam pridem, quam pridē. Neq. aurū est, auris quod vis vehementius ambit, hoc versu Lucilli significari ait Sinius Capito, nequam esse aurum q. auris laedat, vel pondere in aurium, cum mollissima pars auris inciditur, vel ex auro intelligi pecuniam, cuius respectu, & nimia cupiditate homines ad peccandum adducit. Nec mulieri, nec gremio credi oportere: proverbium est, q. & illa incerti & leuis animi est, & plerumq. in gremio posita, cum in obliuionem venerunt pro; exurgentium, procidunt. Nexū est, vt ait Gallus Aelius, quodcunq. p. aes & librā geritur, idq. necti dī. quo in genere sunt haec, testamenti factio, nexi dando 4 nexi liberatio; Neruū appellamus etiam, ferreum vinculum, quo pedes impediunt. quāquam Plautus eo etiam ceruices vinciri ait. perfidiose captus eo epol. 6 nemo ceruices probat. Nexū aes, apud antiquos dicebatur pecunia, quae per nexū obligat. Negumate in carmine c. n. Marci uatis, significat, negat: cū ait. quamuis mouentium duonum negumate. Negritu in auguriis significat aegritudo. Nebulo dictus est, vt ait Aelius Stilo, qui non pluris est, q. nebula, aut q. non facile perspici possit, qualis sit, nequam, nugator.

[1. naurus. 2. narib. 3. prope. 4. dazio. 5. liberatio. 6. aedepol.]

pag. 14
Negibundam a - ntiqui pro negante dixerunt. Cato in ea, quā scripsit negibundus
Neutiquam pro nullo modo dici, testis est am ait. Sed mihi neutiquam cor consentit, cum oculor. aspectu. Cice. Indissolubiles quidem esse non potestis, neutiquam tamen dissoluemini. Nepos luxuriosus a Tulsis dicitur: nam nepotes sunt luxuriosae vitae homines appellati; quod iis, quib. pater auisque viuūt. quod nomen ductum ab eo, quod natus post patri sit, quam filius. Quidam inter quos Aristarchus iter pax Homeri, Graeci eē volunt, ad quod

vt ad eon i goipm, afferunt ex Apollonio. Nephasti dies not-abatur. N. littera quod iis nephas est Praetori apud quem lege agitur, fari tria verba, do, dico, addico. Nep. nota designari solent qui nephasti priores sunt, q. norum pars anterior fas: his serui liberati sunt, delectus habentur, exercitus scribuntur, & in prouincias ire licet, sacra quoque instituta sunt, & vota nuncupata solui, & aedes sacrae, solent. Nepa Afrorum lingua sidus, q. dicitur a nostris cancer, vel ut quiddā volum, scorpis. Plautus in Casina, Recestim dabo me ad parietem, imita-bor nepam. Nepus, non purus. Nesi pro sine positum est in lege dedicationis arae Dianae Auentinae - sis. Nauteam ait Opilius Aurelius, herb - ae genus esse granis nigri, qua coriatij vtuntur, cuius videri a nausea ductum nomen, quia naulea fa-cit, permutatione T. & S. litterarum interme - dia antiquis consueta. Plautus in Artemone. Vnguentum quod naribus mulionum nauteam fecisset

1 apud. pag. 15
lem atq. aromaticum. Item Circulione. Nam odor vnguentum omnium praetuo nantea est. In Casina. ei pro scorto supponetur hircus vnctus nantea. Labeo in commentario iuris pontificij ait, nanteam rubidum quiddam esse, quo Pontificum vestimenta quaedam colorant. Nationem, item apud antiquos natum. Cincius genus hominum, qui non aliunde venerunt, sed ibi nati sunt, significare ait. qui & nationem ait non tantum vniuersim de omnibus, set et de singularibus quoque hominibus sciunctim dici solere. Sinius autem Capito, omnia ferre genera hominum per nationes diuidi, vt Cur-es Sabinos Hermicos, Aequos, item Volcos. In pecorib. quoq. bonus pronentus futurae bona natio dicitur. Nautiorum familia a Troianis oriunda est: nam fuit eorum princeps Nautas, qui Roman detulit simulacrum aeneum minervae, cui postea Nautij sacri-ficare soliti sunt. Vnde ipsa quoq. dea Nautia voc-abatur de causa. Alij quod duce Nante acciti conductiq. a Bruijs milites fuerint ad Mess-anam oppugnandam, contra quos a senatu sit. missus L. Caecilius Metellus: qui cum ab illis inter-fectus esset, missi ad eos fuerunt expostulat-um de foedere violato legati us. P. Veturius, qui cum aliquantisper, ob refectionem corporis in oppido quodam i - nfedissent, Brutij quibus foedus tunc Romanis erat, bello statim eo distiter - unt inde a principe Nante, familia Nautia appellata est. Natinatio dicebatur negotiatio: & Natinatores ex eo, seditiosi, negotia gerentes, M. Cato in tis - mulu Macedoniae, Fr [1 sed. 2. A haec. trium anim. litterarum spatium in exemplari relictum est.]

pag. 16
turiam, Samnites, Lucanos, inter se natinari, atq. factio-

factio-
vt ait Carant
omni fieri
Nautium
Cincius
omnium
tores
Graeco
Quidam
di
in patulo
stremo
Curo
colento
Selin
Sed
et
m
vbi
&
ceter
dere
a
nate
pi
Qua
tar
dicat
a
i
6

factiones esse. ¶ Naceae appellatur vulgo fullones, ut ait Curiaius, quod nauci no sint, id q est nullius preti. Idem sentit & Cincius, quidam aiunt, quod omnia fere opera ex lana, naca dicantur a Graecis. ¶ Nauticum ait Arcius Philologus poni pro nugis. Cincius, q in oleae nucis, q intus sit. Aelius Scilo omnium rerum putamen. Glossematoru aut scriptores, fabre grani q haereat in fabulo 2. Quidam ex Graeco *vá xai vóxi*, leuem hominem significari. Quidam nucis iuglandis, quam Verrius iuglandá 3 vocat, medium velut dissepimentum. Plautus in parasito pigro. ambo magna laude lauti, postremo ambo iumus non nauci. item in Mostellaria. Quod id esse dicam verbu nauci, nescio. & in Truculentio: Amas hominem non nauci: & Nauius (&) in Tunicularia. Eius noctem nauco ducere. Sed Ennius, illic 4 est negator nihili non nauci homo. ¶ Nares appellari putant, q per ea nasi foramina odoris cuiusque nari flamus. ¶ Narica est genus piscis minuti. Plautus. Muriaticam autem video in vasis stagnis naricam bonam & canutam & taguma quinas factas conchas piscinarias. ¶ Nascitor in XII. nactus erit, pno 6 erit. Item in foedere Latino: pecuniam quis 7 nascitor habeto: & si quid pignoris nasciscitur, 8 sibi habeto. ¶ Nare a nave ductum Cornificius ait, quod aqua feratur natans, ut auis. ¶ Ennius L. VII. alter nare cupit, alter pugnare paratust. Plautus in Aulularia. Quasi pueri, qui nare discunt, scirpea induitur ratis. natate igitur est, saepius nare, ut dicitur, factitare. ¶ Nauus, celer, ac strenuus, a nauium velocitate videtur dictus. En-

[1 Nauci 2 stibahilo 3 iuglandam 4 illis 5 flamus 6 praelatus 7 qui 8 nascitor 9 nauis]

pag. 17

nus L. v. i. Nauus repertus ho Graio patre Graius homo rex. & L. xvi. Nauorum imperium setuare est insuperantum. Plautus in Friuolaria. Naue agere oportet, quod agas, non ductarier. ¶ Naualis scriba, qui in naue apparebat, inter aliud genus scribarum minimae dignitatis habebatur, q periculis quoq. eius ministeriu ee 1 obiectu. Plautus. no ego te noui naualis scriba columbari impudens. siue quod columbaria in naue appellatur ea, quibus rem geminent 2 siue q columbariorum quaestus temerarius incertusque. ¶ Nassiterna est genus vasis aquarii anlati, & parentis, quale est quo equi perfundi solent. Plautus in Bacchidib. hec quis; euocat cu nasciterna, & cum aqua istum impurissimu? & in Neruolaria. Equis huc effert nasciternam cum aqua hae suffragio? & Cato in ea oratione, quam composuit in O. Sulpicium. Quoties vidi truilos nasciternas perfusos 4 aequalis matellas sine ansis. ¶ Nassa est piscatoria 5 vasi 6 genus, quo cu intrauit piscis, exire non potest. Plautus. Numquam hercule ex ista nassa hodie ego escam petam. ¶ Naputas neccito, cum dixit Pontifex, funiculi exstamentis sunt. ¶ Nautibulum vocabant antiqui yas alieci simile vide 7 a nauis similitudine. ¶ Nauia est vno ligno exculpto, ut nauis,

quo vruntur alueo in vindemia. ficus quoq. in comitiis appellatur Nauia ab Attio Nauio augure. Nam cum Tarquinius Priscus institutas trib. a Romulo mutare vellet, deterteturq. ab Attio per augurium, ut eluderet eius prudentiam, interrogauit eum, an fieri possit id, quod animo proposuisset suo; cui illo 8 permittente augurio cum respondisset effici posse; iussit Rex cotem, ac

[1 esset 2 remicant 3 Equis 4 perfusos 5 piscatorij 6 vasis 7 videlicet 8 ille.]

pag. 18

nouaculam pro ferri qua prolata, interrogatus augur au eos illa posset praecidi, respondissetq. posset nouaculam subito praecidit. quo facto statim Nauium ex eo, Tarqui- nio nihil auso contra amplius facere, nouaculam illam ac cotem sub locum consecratum, desodi iussisse: & ficum ab eo satam ibi esse intra i-d spatium loci, qui contentus sine sacro sit: e-amq. si quando arefcere contigisset, subferi, sum-ig. ex ea surculos iussisse. quo factu, tantos i-ura temporis tractus, cum aliae in eo loco complu- res ficus enatae essent, atque eae euulsae de- inde de sacro illo loco radicibus remoueren- tur: omnes quae ibi tunc temporis erant, ficum praeter unam illam, eictas fuisse, adm- onitu sacrali, ac iussu in primis aruspicum, & diuin- u etiam responsis promittentib. quadiu ea viueret, libertatem populi R. incolumen man- suram, ideoq. coli & subferi ex illo tempore coeptam. ¶ Nauicit cum gran- um fabas se aperit nascendat gra, quod non sit dis- imile nauis formae. ¶ Nauitas secundum incoir- upram consuetudinem dictos, quos nunc n- os nauitas dicimus, testis est Cato in ea, quam scripsit cum in Hispaniam proficisce retur, cum ait: nauitae quod secum portauerant vinu atq. oleum, v- sus tantum eo sum. ¶ Naeuiam sylvu vocitatum extra urbem ad miliarium quartum, quod Nauij cuiusdam ibi domus fuerit, a quo nemora Naeuia ap- pellata etiam fuisse, Verrius ait: quam obprobrii loco obijci ab antiquis solere, quod in ea morari ad- suescant periti ac nequam homines, testis est M. Ca- to in ea, quam scripsit in M. Caelium si se appella- uisset. Orsus iter eram a porta Naeuia atq. ex- inde in nemora Naeuia

pag. 19

a domo procul Naeuia. Vnde dicitur prouerbi- um natum esse, a domo Naeuia, quod refertur a Verrius. ¶ Nudius tertius videtur composi- tum ex nunc & die tertio. N dicitur in agro quos alio nomine appell- ant, a parte totum significantes; quasi inde appell- ati sint dicantur pa- dici- tur caelu ca- um d- icatur dam- ¶ Nupta nouam, sponsam (ut et mo- lieres quib. in nuptiis vruntur, promubae ab eadem causa hoc est a nubendo dicuntur) ali- qui appellatam esse voluit: nec desuerunt- tamen qui dice- rent, sic appellatam, ab eo quod vix v- ipeu- Graeci nouam nuptam vrcent. alij q ap- pellant vxor- e. j]

rem vovit Homerus, loquendi quaedam consuetudine, quae est antiqua Graecorum, cum ait: *ἔλ' ἀμύνειν γαίῃ* vovē *ἀδελφῶν* dixit. Numerus, & numero dicitur, sed numero sonat, videtur esse praesentis temporis, & profus alie-num numero fuerunt, quod de praeterito usurpat, sine eo ordine usurparunt antiqui quaedam consuetudine loquendi, quae solebant proferre verba eiusmodi: siue coepta sine extremarum vocalium, quemadmodum videtur in suis scriptis vsus Pompeius Sertius, apud quem reperitur extrema syllaba vocativus casus producta, & eiusdem casus eadem correpta, terminataque in e, temporis praesentis, Numero autem dixisse antiquos, nimium que significare, ait Sinius capto; esse enim ita locutum ū : vos estis minime nisi num-cro perbiterint, nisi cito id est ni-mium si illo, qui ex ea nume-
[1 cito]

pag. 20

ro estis mortui, hoc exemplo, ut pingeretis, id est, cur cito mortui estis? Itē in Nelei. Numquam numero matri faciemus volui. Idem est, nunquā nimium faciemus. Apud Naviū. Neminem vidi, qui numero sciret, qq. scit, id est opus, id est, nimium sciret. An Pannurgus Antonius haec ait numero nimium cito: celeriter nimium: ut Plautus in Casina. Ere mi? qd vis mea ancilla? nimium saepius numero dicis nimium cito. Attius in Oenomaio. Ego ut essem adfinit tibi, non ut te extinguerem, tuam peti gnatum, numero te expurgat timor. Afranius in Suspecta, per falsum, & abste creditum numero nimis, celeriter. Caecilius in Aethinne. Ei periri, quid ita? numero. venit fuce domum. Afranius in Simulante. e' misera numero, ac ne quicquam egi grās. Numerus Senatū ait cuius Senator consuli, cum impedimento vult esse quominus faciat. S. C. postulatq. ut aut res, quae adferuntur, diuidantur; aut singuli consulantur: aut si tot non sint Senatores, quo numero liceat praescribi? S. C. Nupta verba dicebatur ab antiquis, quae virginem dicere non licebat, ut Plautus in Dyscolo. Virgo sum; nondū didici nupta verba dicere. Nuptias dictas esse ait Santra ab eo, qd nymphaea dixerunt Graeci antiqui *γάμος*, inde nouam nuptam *γάμος*. Cornificius, quod noua petantur coniugia. Curatius, qd noua ratio fiat. Aelius & Cincius, quia flammeo caput nubētis obuoluatur, qd antiqui obnubere vocarint, ob quā causam legem quoq. Parentam iubere caput eius obnubere, qui parentem necauisset, qd est obuoluere. Numerius p̄nomen numquam ante fuisse in patricia familia dicitur, quāuis Fabius, qui
[1 volup. 2 id 3 Aethrione. 4 fuge 5 Ei 6 referantur 7 prescribi 8 patris. 9 vocarunt. 10 funestam 11 quam is.]

pag. 21

vnus post sex & trecentos ab Etruscis interfectos superfuit, inductis, magnitudine diuitiarum, vxorem duxit Otacili Maleuentani, vt tum dicebantur, filiā, ea cōdicio, vt qui primus natus eēt, p̄nominē

auti materni, Numerius appellaretur. Non omnib; dorinio: prouerbiū natum a Cipio quodam, qui Pararenchon dictus est, qd simularet dormientem, quo impuniti vxor ei moecharēt, eius meminit Lucilius. Nūcupata pecunia est, vt ait Cincius in L. II. de officio iuriscōsulti, nomina, & certa, nominib; propriis pronuntiata. cū nexum faciet, mancipiumq. vt lingua nūcupasset, 4 ita ius esto: ita, 5 vt nominarit, locutusve erit, ita ius esto. vota nūcupata dicuntur, quae Cōsules, Praetores, cum in prouinciā proficiscuntur, faciunt, ea in tabulas presentib; multis referuntur. At Santra L. II. de verborum antiquitate, satis multis nūcupata colligit non de recto nominata significare, sed promissa, & quasi testificata, circumscrip̄ta, receptaq. 6 etiam in votis nūcupandis esse conuenientius. Nusciofum Ateius Philologus ait appellari solitum, qui propter oculorum vitium parū videret. At Popilius Aurelius nusciofiones esse caecitudines nocturnas. Aelius Stilo, qd plus videret vesperi, quam meridie, nec cognosceret, nisi qd vsq. ad oculos admouisset. Nonas quidā a noua Luna, qd in eas concurreret principiū Luna: alij qd semper ante diem Iduum nonum essent, scribiq. ideo debere primam appellationis eius syllabam adiecta u. littera. Nundinas feriarum diem esse voluerunt antiqui, vt rustici conuenirent mercandi, vendendiq. causa, eūq. nefastum, ne si liceret cū populo agi, interpellarentur nundinatores. Nundina-
[1 inductus 2 Nūcupata 3 nominata 4 nūcupasit 5 id est 6 quod 7 Opilius.]

pag. 22

lem cocum Plautus dixit in Aulularia. Cocus nundin ille est, in nonum diem solet ire coctum. cocum, qui nouendialis alius appellatur, manifesto significat, quē dixit nundinalē, quod in nonum diem coqueret. Nūculas, Praenestinos antiqui appellabant, quod inclusi a Poenis Castlini, famem nucib; sustentauerunt: vel qd in eorum regione plurima nux minutata pascitur. Nummum ex Graeco vocale *νῦμος* existimant dictum, & tantundem apud nos, & apud illos valere: quae pleraq. nomina a Graecis accepimus, quorum hoc propriū est. Nūtiū & persona dicitur, & res ipsa, in persona dicitur, vt nuntius aduenit, in re, vt nuntius allatus est: quae differentiam. C. Caesar in Commentariis fecisse videtur. Nuper, quasi nouiper, tanquam dicamus nouissime, estque praeteriti temporis, id autem Numen quasi nutus dei ac potestas dicit. Numella genus vinculi quo quadrupes alligantur. solent autem ea fieri nexu, aut co-rio crudo bouis vt plurimum. Numidas dicimus quos Graeci *Νομίδας*. siue quod id genus hominum pecorib; negotiat, siue quod herbis, vt pecora aluntur. Nuces flagrantur nuptis, & iaciuntur pueris, vt nouae nuptae intranti domum noui mariti auspiciū fiat secundum & solistimum. Numam Pompiliū Ianiculū mōtem habitauisse ferunt, in quo arcā eius inuentam, cum libris Numenominis

nominis, a Terentio quodam scriba repastinan-
te agrum. ¶ Nonuncium quod vulgo Magistris
ludi appellant, significat nonem uncias: arte-
runcium, q; singula sex-uncia dimidium-unciarum tri-
um sit. ¶ Nomen siue ex Graeco *νεμεα* dictum est,
[i cocus ille nimialis est. 2 nascitur.]

pag. 23

quasi nomen, quod notitiam faciat: si-ue familiae est
ut Terentius, ponitur et pro debito: ut ex-actū dicimus
fuisse nomen, cum a debitore exacta pecunia sit. 10
¶ Noctua videtur dicta a noctis tem-pore, eo quo
canere solet, aut volare. ab ea *νυκταγορῆ* appellatur
Minerva a Graecis, quia noctua oculis est caecis. . .
¶ Noneolae, vocatur papilla, quae ex faucibus, ca-
prarū sup-
pendent. ¶ Noctulucam cum dixit Lucilius L. II. obsc-
rum significat. . . noctiluca . . . medica.
¶ Nouerca dicitur, quam quis liberis subla-tis, nouam
uxorem ducit, arcendae familiae gratia; id est, coer-
cendae, prima autem memoratur apud veterannia, 2
quae nupit . . . ¶ Nauibus regnante Ser. Tullio.
¶ In Auentinū montē paludib. disclusum a-
scenderetur, ab aduectu sic dictū aui, vel q; Auen-
tino rex Albanus sit sepultus. ¶ Noualem a-
grū Aelius Gallus, & Opilius item Aurelius eum aiunt esse
quem Graeci veteri dicunt, ad quod Ho-
mero quoque teste videntur, qui dixit, *νέος παδῆναι ἡ-
κον, ἰκτέν.* Sed C- incius eum esse, vbi
glacba proficissa ad nouam sementem sit relic-
ta. ¶ Nauti consilatu, & T. Sicini, Volsci
populi, cum atrox proclium inissent aduersus
Romanos: Trib. Mil. in Cir-co combusti feruntur
& sepulti in crepidi-ne, quae est proxime Cir-
cum, qui locus postea fuit la-pide albo con-
stratus, qui pro rep. in eo proelio occubere, O-
piter Verginius Tricostus . . . Valerius Laeuinus. Posthumus Co-
minius Auruncus. Ma-llius Tolerinus. P. Ve-
turius Geminus. A. Sempr-onius Atratinus. Ver-
ginus Tricostus. Mu-tius Scaeuola. Sex. Fos-
tus Medullinus. ¶ Noxa-ut Ser. Sulpicius Ru-
fus ait, damnum significat. apud poetas autem &
[i caesus. 2 veteres Amia. 3 rētao.]

pag. 24

oratores ponitur pro culpa. ad 2 noxa peccatū, aut
pro peccato pena, ut Accius in Melanippa. 3 Tete
esse huic noxae obnoxii. Item, cum lex iubet noxae
dedere, pro peccato dedi iubet. Caecilius in Hypo-
bolimæo chereffato. 4 Nam ista quidem noxa mu-
li-brem, & 5 magis quam viri. ¶ Nouae curiae proxi-
mae 4 compi um Fabriciū aedificatae sunt, q; parū
amplae erant veteres a Romulo factae, vbi 7 is
populum, & sacra in partis triginta distribu-
tae, ut in iis ea sacra curarent, quae cum ex vete-
rib. in nouas euocarentur, septem 8 curiarum per re-
ligiones euocari non potuerunt. itaque Feriensis,
Raptiae, Vel- sis 9 Velitiae res diuinae sunt in
veteribus curis. 10 ¶ Nothum Graeci natum ex vxore
non legitima vocant, qui apud nos 11 vno patre
natus est. q; Ser. Tullius qui Romae regnauit, natus
est ex concubina Spurius 12 Tulli tributis 13 nisi
forte malumus cedere 14 Oclisiam corniculam ca-

priua 24 cum susceptum matre feruientem. 25. ¶ Nota
alias significat signum, vt in pecoribus, tabulis,
libris litterae singulae, aut binae, alias igno-
miniam. ¶ Nobilem antiqui pro noto ponebant, &
quidem per t. litterā, 26 vt Plautus in Pseudolo. Pe-
regrina facies videtur hominis, atque ignobilis 27.
& oculis meis obuiā ignobilis 28 obicitur. Accius
in Diomede. Ergo me Argos referam, nam hic
sum nobilis 29 Liuius in Virgo. 30 ornamentū incedit
nobili 21 ignobiles. ¶ Noegeū quidam amicali gen-
9
practextum purpura: quidam candidū ac plucidum,
quasi a nauo, q; putamen quorundam pomorum
est tenuissimum non sine candore, vt Liuius ait
in Odysia. Simul ac lacrimas de ore noegeo de-
terfit, id est candido. ¶ Nixi di appellantur tria
2 [1 at 2 p. ena. 3 Menalippo. 4 Chatestrato. 5 muliebris est. 6
proxime. 7 vbi 8 IIII 9 Veliensis. 10 Curis. 11 Sp. Tulli. 12 Tr.
13 credere. 14 Oclisiam corniculam a capriua. 15 feruiente. 16 per G.
litteram. 17 gnobilis. 18 gnobilis. 19 suam gnobilis. 20 Virgine.
21 ornatu incedunt gnobilis.]

pag. 25

signa in Capitolio ante cellam Mineruae genibus
nixa, velut praesidentes parientium nixib. quae sua 2
sunt qui memoriae pderint, Antiocho rege Sy-
riae superato, M. Accillum 3 subtracta a populo R.
adportasse, atque vbi sunt, posuisse. Et qui 3 capta
Corintho aduecta huc, quae ibi subiecta fuerint
mentae. ¶ Nictare & oculorū, & aliorum membrorū
nifu saepe aliquid conari, dictum est ab antiquis,
vt Lucretius in L. III. Hic vbi nexari 4 nequeunt
infiltrereque aliis. Caecilius in Hymnide. garulis
medentes iactent sine nictentur peticis: Nonius
in Macchoco pone. 5 actutū scribere. 6 cum in neruo
nectabere 7 vnde quidam nictationē: quidā nictum,
vt Caecilius in pugilē 8: tum inter laudandum hunc
timidum tremulis palpebris percutere nictum: hic
gaudere, & mirari. Nictit canis in odo-
randis ferarum vestigiis leuiter ganniens, vt En-
nius in L. X. veluti siquando vinclis venati-
ca venenox 9 apta solet, si forte ex nate sago-
ci sensit, voce sua nictū 10 vlularque ibi acuta & 11.
vnde 12 & ipsa gannitio. ¶ Niquis sciuit centu-
ria est, quae dicitur a Seruio Tullio rege constituta,
in qua liceret ei suffragium ferre, qui non tulisset
in sua, nequis cuius suffragij iure priuaretur, nara
sciiscito 13 significat sententiam dicitō, 14 ac suf-
fragium ferro 15, vnde scita plebis: sed in ea centu-
ria, neq. cenferur quicquam, 16 neq. cēturio pscitur,
neque centurialis potest esse, quia nemo certus est
eius centuriae. est autem nequis 17 sciuit, nisi quis sci-
uit. ¶ Ningulus, nullus, vt Ennius L. II. qui fer-
ro minitere, atque inte 18 ninculus 19 mederi
queat. ¶ Niger lapis in Comitio locum funestum
significat, vt ali 20, Romuli morti destinatum.
[i signa. 2 M. Actium. 3 etiam qua. 4 nictari. 5 Macebo
Copone 6 scribes. 7 nicta ere 8 pugile. 9 venen. 10 nicti. 11
est 12 ind. 13 scisco. 14 dico. 15 ferro. 16 quifquam. 17 nquis.
18 nite. 19 ningulus. 20 alij.]

pag. 26

Sed non vsu obu-ent, vt ibi sepelliretur. sed Fau-
stulū nutri-cium eius ibi sepultum fuisse, & Quin-
tilium aui ti . . . qui Romuli partes sequebatur.
e. ij]

cuius familia dicta *Quintilia*, iuxta appellationem eius. *Nannum* Graeci *nas aquarum* dicunt humilem & concavum, quod vulgo vocant *stulium* barbarum vnde *naniliones* appellantur.

Necem suspicatur *Verrius* a Graeco duci: nam *ill* *necyn*, mortuum dicunt. Inde nos dicimus *necida*. *Niuem* *Verrius* interpretatur novum ex Graeco, qui id ne-on dicunt. *N* significat da.

Nequinates dicti sunt *Narnensis*: qui e *Nequino* oppido eiecti colonis veteribus ibi habitaverunt. *Cato* in ea aduersus 3 x hominib.

Negotium, quod non sit otium. *Nauis* a *navis* celeritate, quae ue-locissima est, dicimus. *Numidae* dicuntur *Noma-des*, qui diutius vivere dicuntur, vnde *Cato* in

Numidas vinaces quod multam viuunt aetatem, dixit. *Nuces* mitti *Cerialib.* *Capito* *S-imius* solitum esse dici ait, cum vellimus & significare, *missilia* *Cerialib.* in *Circo* mitti, quod cum mitti *nuces* mos esset, plane volumus a parte totum designare, quia adeo diligantur supra omnia alia *missilia* prae flamma cum sint v-*stae*, quae sparguntur *nucis*.

Nouendiales feriae dicuntur institutae a *Tullo* *Hoftillo*, rege, ex monitu procurandis prodigiis nono die in feri-is *Latinis*: siue quod in more *Albano* *lapi-dib.* *pluisset* siue quod vox esset exaudita, vt *Albani* suo ritu facerent, quae omiserant sacra. nam ab his illa sunt tunc reuocata, quae missa *crate* a *pe-ne* funditus deleta

[1 humile. 2 *Narniensis*. 3 & *Thermunde*. 4 *velimus*. 5 *Hoftillo*. 6 *monte*. 7 *amissa* ciuitate ac]

pag. 27

negligere temporibus sequentibus coepissent. *N* dicuntur inuentae a *Marcello* *cos.* operae quibus *admotis* *Syracusae* *facilius* expugnari possent. *Naualis* porta, item *naualis* regio, videtur utraque ab *naualium* vicinia, ita appellata fuisse. *Nonarum* *postridie*, *Iduum*, *Kalendarum* dies alieni habentur. item *no-uae* *nuptae* a. d. *III. kalend.* *nonas*, *Idus* diem *at-rū* inlucescere quoniam decreto *Pontificum* ari hi dies esse iudicati sunt, quod quotiescunque *Romani* *duces* belli gerendi gratia his dieb. supplicauerunt, male remp. gesserunt.

O.

SEX. POMPEI. FESTI. DEVERBOR. SIGNI. LIB. 16. INCIPIT. FELICITER
OB PR. APOSITIO ALI. AS FONITVR
 pro circum, vt cum dicimus urbem obsideri ob-signari, obvallari. alias ponitur in vicem praepositionis, quae est propter, vt ob merita, ob superatos hostes Vbi *obsides*, pro *obsides* quae *obside* patriae praestanda datur. alias pro ad ponit, vt *Ennius*. Ob Romam noctu legiones ducere coepit. & alibi. ob Troiam duxit. *Oculissimum*, *carissimū*. *Plau.* *oculissi-mū* ostiū amicae: Idem in *Curculione*, *oculissi-me* dixit, significatq. quae clare aspicit. Idem in *Pseudo*. *oculatu* p p senti posuit, cum dixit. Emito die caeca *Hercule* *oluiū*, id vendito *oculata* die. Idem alibi *oculatu* *Argū* dixit, quod pro troi corpus *oculos* hēt. Idē. pluris ē ocu-

latus *hostis* vnus. *Quaerit* *dece*, id est, qui se vidisse dicat. *ducti* autē ait *Verrius* hanc formam ab oculi appellatione. *Oculus* dicitur, vt *funditus*. penitus significatque tam carum esse, quam oculum, vel instar, oculi esse. *Odefacit* dicebant antiqui ab odore, pro olefacit, veterem quendam consuetudine inmutandi litteras, quae sunt, vt saepe alias, tum in

[1 *oculatum*, antea male.]

pag. 28

hoc quoque libro cōiectae. quae vox vt quibusdā vi. ex Graeca *δωρη*, tracta est. *Octauiae* porticus duae appellantur, quarum alteram, theatro *Marcelli* *ppiorē*, *Octauia* *loror* *Augusti* fecit, alteram theatro *Pōp.* *pximā* *CN. Octauius*. *CN. filius*, qui fuit *Aed. cur.* *PR. col.* *decemuirum*: sacris faciendis, triūpha uicq. de rege *Perse* *nauali* triumpho: quam combustam reficiendam curauit *Caesar* *Augustus*.

Ogygia *moenia* *Accius* in *Diomede* appellans significat *Thebas*, qui eā urbē *Ogygus* condidisse traditur. *Occasio*, opportunitas temporis casu quodā prouenietis est, *Occasus*, interitus vel *Solis*, cum decidit a superis infra terras, quo vocabulo *Ennius* p occasione est vsus in lib. ij. hic *occasus* datus est, at *Oratius* in *clutus* saltu. item in *L. V.* inicitur *inritatus*, tenet, *occasus* inuariat res. Item in *L. VIII.* aut *occasus* ubi, tempusue audere repressit. *Occisum* a *necato* distingui quidam, quod alterum a *caedendo*, atque ictu fieri dicunt, alterum sine ictu. itaque in *Numa* *Pompili* regis legibus scriptum est si hominem *fulminibus* occidit, ne supra *genua* tollito. Et alibi. homo si *fulmine* occisus est, ei iusta nulla fieri oportet.

October equus appellatur, in qui capō *Mario* mense *Oct.* immolatur quod annis 4 *Marti*, *bigarum* *uicticum* *dexterior.* de cuius capite non leuis contentio solebat esse inter *Suburanenses*, & *Sacrauienses*, vt hi in regiae pariete, illi ad *turrim* *Mamiliam* id figunt: eiusdemque coda tanta celeritate perfertur in regiam, vt ex ea sanguis destiller in focum, participandae rei diuinae gratia, quem *hostiae* loco quidā *Marti* *bellico* deo sacrarum dicunt, non vt vulgus putat, quia velut *supplicium*

[1 x vir. 2 *Ogyges*. 3 *fulminis*. 4 *quotannis*.]

pag. 29

de eo sumatur, quod *Romani* *Ilio* sunt oriūdi, & *Troia* ni ita effugie in equi sint capti. Multis autem gentibus equū *hostiarū* numero haberi testimonio sunt *Lacedaemonij*, qui in monte *Taygeto* equū ventis immolant, ibidemque adolent, vt eorum flatu cinis eius per finis quam latissime differatur. & *Sallentini*, apud quos *Menzanae* *Ioui* dicatus *uiuos* coniciunt in ignem, & *Rhodi*, quae quae annis 2 *quadrigas* soli consecratas in mare iaciunt, quae is tali curriculo fertur circumuehi mundū. *Occidamus* *Plautus* ponit p contra cedamus. cum plurimae aliae propositiones familiariores huic verbo sint. *Occentassint* antiqui dicebant, quod nunc *coquiētum* fecerint, dicimus, quod id *clare*, & cū quodam canore fit, vt *procul* exaudiri possit. quod turpe habetur, quia nō sine causa fieri putatur. inde *cantilenam* dici, quia illam

[1 x vir. 2 *Ogyges*. 3 *fulminis*. 4 *quotannis*.]

pag. 29

de eo sumatur, quod Romani Ilio sunt oriūdi, & Troia ni ita effugie in equi sint capti. Multis autem gentibus equū hostiarū numero haberi testimonio sunt Lacedaemonij, qui in monte Taygeto equū ventis immolant, ibidemque adolent, vt eorum flatu cinis eius per finis quam latissime differatur. & Sallentini, apud quos Menzanae Ioui dicatus uiuos coniciunt in ignem, & Rhodi, quae quae annis 2 quadrigas soli consecratas in mare iaciunt, quae is tali curriculo fertur circumuehi mundū. Occidamus Plautus ponit p contra cedamus. cum plurimae aliae propositiones familiariores huic verbo sint. Occentassint antiqui dicebant, quod nunc coquiētum fecerint, dicimus, quod id clare, & cū quodam canore fit, vt procul exaudiri possit. quod turpe habetur, quia nō sine causa fieri putatur. inde cantilenam dici, quia illam

[1 x vir. 2 *Ogyges*. 3 *fulminis*. 4 *quotannis*.]

pag. 29

de eo sumatur, quod Romani Ilio sunt oriūdi, & Troia ni ita effugie in equi sint capti. Multis autem gentibus equū hostiarū numero haberi testimonio sunt Lacedaemonij, qui in monte Taygeto equū ventis immolant, ibidemque adolent, vt eorum flatu cinis eius per finis quam latissime differatur. & Sallentini, apud quos Menzanae Ioui dicatus uiuos coniciunt in ignem, & Rhodi, quae quae annis 2 quadrigas soli consecratas in mare iaciunt, quae is tali curriculo fertur circumuehi mundū. Occidamus Plautus ponit p contra cedamus. cum plurimae aliae propositiones familiariores huic verbo sint. Occentassint antiqui dicebant, quod nunc coquiētum fecerint, dicimus, quod id clare, & cū quodam canore fit, vt procul exaudiri possit. quod turpe habetur, quia nō sine causa fieri putatur. inde cantilenam dici, quia illam

illam non cantus iucunditatem puto. ¶ Ocrem antiqui, vt Ateius Philologus in libro Glossematorum refert, montem confragosum vocabant, vt apud Liuium. Sed qui sunt hi, qui ascendunt altum ocrim? & cellosq. ocris, atq. putria, & mare magnum. Namq. Tanari cellos ocris. & haurit vt quem Chiro in Pehio docuit ocri. vnde fortasse etiam ocriae sint dictae inaequaliter tuberatae. ¶ Occare, & occatorem Verrius putat dictum ab occadendo, qd caedat grandis globos terrae: cu Cicero venustifime dicat ab occaecando fruges satas. ¶ Ocius sedae collationis & deinde tertiae occissime frequenta sunt. Alij dictas nostras tracta ex Graeco, id est *ocheae*, cuius prima significatio, ex qua procedere in comparationem debet, apud nos non est tertiae vero consolationis, cuius maiora exempla sunt, auctor est Plautus in Neruolaria. occissime nos li-
[i] viuis. 2 quotannis. 3 patria. 4 ocreare. 5 Alij non di-
[i]a, i. nostro, sed tracta 6 collationis.

pag. 30

berii possimus fieri quicquam occisi
Caelius historiarum libro. concitantur occissime.
Aelius Lamia apud Lamiam oportet

¶ Ocum, Graecum, & a celeritate nascendi est dictum
¶ Occupaticius ager dicebatur ab antiquis, qui desertus a cultoribus. frequentari propriis ab alijs est occupari captus. quod in agro Campano factum est.
Nam cum Hannibal, Capuanos, qui de Punica rep. bene meriti fuerant, remunerare vellet, atq. eorum agros, qui essent occupati, deuastatique tanquam ex hoste receptos, restituere: nominandos publice edixit. sed cum querelam audiret communi eorum, quorum ager occupatus est a priuatis, iussit dare agros, non quos illi accepissent, sed occupaticios. ¶ Orchitum Accius, Philologus in colleclaneis ait esse genus oleae ductum ex Graeco *orxetis*, quod resticulorum sit magnitudinis, itaq. vocari ex eo orchitum

to grandiore: ¶ Orchestra, locus in scaena, quo antea, qui nunc platanipedes appellantur, non admittebantur. histriones, nisi tantum interitum dum fabulae explicarentur, quae sine ipsis explicari non poterant. Ricinia autem portabant, quo acquirere habitu prodirent, atque inde nomen ducerent. ¶ Orca genus marinae beluae maximum dicitur, a d cuius similitudinem vasa quoque ficaria, orcae dicuntur. sint enim retia, atq. infor-mi specie
malae & ante
quantae ne
[i] Atinae]

pag. 31

¶ Oris, nasci vel surgere. ¶ Orba apud poetas significat priuatam, aliqua persona cara. apud oratores, quae partem amisit, aut mat. vt Ser. Sulpitius ait, quae liberos quasi oculos. orba est
tus est ante

Gal-lus Aelius
stantior
in eo libro pontificatu
pu-ella sine
sacrae
nupta
ali- cui fuisse
Cornificius in
on Vginus
interierunt
nactus

Ortygia dicta est insula, quae vocatur nunc Delos.
¶ Orbis cliuus videtur appellatus esse ab orbibus per cuius flexuosos orbis Tullia filia Ser. Tullij regis, & L. Tarquinius Superbus gener, interfecto rege properauerat tendentes vna in regia domus possessionem. coeptus est autem is cliuus appellari Orbis. quod proptus eius esset per orbem in exquilariis collum ducere, vnde Orbis ab ipsis orbibus sic appellatus est.
¶ Oratores ex Graeco *orator* dicitur: dicitur exi-
stante, quod ad reges & gentes, qui missi erant pro republica nostra a populo Romano conceptis verbis solerent deos
id est testari qui cit
[i] matrem. 2 properauerant 3 duceret]

pag. 32

eos nostri alij pro legatis appellant, vt Cato in ea quam scripsit de suis virtutibus contra Thermum. M. Fuluius consul legatus sum in Aetoliam, propterea quod ex Aetolia complures venerant Aetolos pacem velle: de ea re oratores Romam profectos. & in originum L. I. propter id bellum coepit Coelius P. R. Albanus. oratores misit Romam cum
alias pro decretoribus, vt Terentius orator venio, facite exorator sum. Item & Africanus in Emancipato si
tum si quod oritur
alias pro disertis & eloquentibus ab eo quod si antiqui orare dicebant pro agere. ob quam causam, orationes quoque eorum vocatur. ¶ Orata genus piscis appellatur a colore auri, quod rustici orum dicebant, vt auriculas, oriculas. itaq. Sergium quoque quendam praediuitem, quod duobus annulis aureis, & grandibus vteretur, Oratam dicunt esse appellatum. ¶ Orae extremae partes terrarum, id est, maritimae dicuntur, vnde & vestimentorum extremae partes, quae quidem & prima dici possunt. Caecilius in Aethrione vsus est pro initio rei, cum ait: oram reperire nullam quam expediam, quo. ¶ Orae, freni quod ori inferuntur. Titinius in Setina. & si tacebit, tamen gaudebit sibi promitti orae & Naenius in Hariolo. Deprandi autem Leonis, obdas orae. Cato originum L. III. equos respondit: oras mihi inde, tibi cape flagellum. Coelius pro se apud populum, equumque 6 mihi sub femibus occisus erat, oras detrahit inspectante Lucio Stertino. ¶ Orcos

Liber pater, & Oreades Nymphae appellantur, quod in montibus frequenter apparent. ¶ Ordinarium hominem Oppius ait dici solitū scurrā *

[*Et alias 2 propterea 3 deprecatoribus, 4 qua me 5 permitti oreas 6 Leoni si 7 equo qui ** Quod his desideratur habes in Schedis pag. 172. v. 21. vsque ad pag. 187. v. 29.]

pag. 33

est, cum ait, cum magistratus nihil audent imperare, ne quid consul auspici peremat.

P

¶ Perihodos dicitur & in carmine lyrico pars quaedam, & in soluta oratione verbis circumscripta sententia, & in gymniciis certaminibus perihodon vicisse dicitur, qui Pythia, Isthmia, Nemea, Olympia vicit a circumitu eorum spectaculorum. Perempta & interempta pro imperfectis 1 poni solet a poetis. Lucretius. cum corpus simul, atq. animi natura perempta.

¶ Perpetuo pro perpetuo dixerunt poetae. ¶ Pacuvius Ilionafac, vt coepisti, hanc operam mihi des perpetem. oculis traxerim. ¶ Persillum vocant sacerdotis rudiculum picatum, quo vnguine Flamen Portunalis, arma Quirini vnguet. ¶ Persicum portum, Plautus cum ait, mare Euboicum videtur significare, q̄ in eo classis Persarum dicitur sterisse, non procul a Thebis. ¶ Personata fabula quaedam Næuij inscribitur, quam putant quidam primum a personatis histrionibus. sed cum post multos annos comoedi, & tragoedi personis vti coeperunt, verisimilius est eam fabulam propter inopiam comoedorum actam nouam per Atellanos, qui proprie vocantur personati, quia ius est is 4 non cogi in scaena ponere personā, quod ceteris histrionibus pati necesse est.

¶ Persicus peracutum significare videtur, vt Plautus. nihil de cōciliare sibus, nisi qui persib. 6 lapis. Næuius. & qui fuerit persicus carpenti ad stratio. 7 ¶ Perpetrat peragit, perficit. Pacuvius in Teucro. neq. perpetrare precibus, imperia qui detinui patris & Spartam reponare 9 instat, id si perpetrat. quo etiam sine praepositione vsi sunt, quod conuer-

[*1 interfecit 2 Quirinalis 3 altam 4 in 5 sibi 6 persicus 7 adest ratio 8 nec pretio quit. & in Niptris 9 repedare.*]

pag. 34

sum iam in consuetudinem est. perpulit, persuasit, impulit dicens do me per-pulit scilicet c-ompulit ¶ Pertisum, pro, pertesum dixerunt antiqui ¶ Persuasit, impulit. qui paul. ¶ Puteum antiqui dixerunt unde sumi potest. inde ¶ Puticulos, antiquissimum genus sepulturae appellatos, quod ibi in puteis sepelirentur homines: qualis fuerit locus, quo nunc cadauera proijci solent extra portam Exquilinam: qua quod ibi putescerent inde p-otius appellatos existimat puticulos Aelius Gallus: qui ait antiq̄ mori fuisse, vt patres familias in locum publicum extra opidum mancipia vilia proiecerent, atque ita proiecta, quod ibi ea putescerent, nomen esse factum Puticulis. ¶ Putium antiquos pro puro dicebant. inde putatus vites, quib.

sum iam in consuetudinem est. perpulit, persuasit, impulit dicens do me per-pulit scilicet c-ompulit ¶ Pertisum, pro, pertesum dixerunt antiqui ¶ Persuasit, impulit. qui paul. ¶ Puteum antiqui dixerunt unde sumi potest. inde ¶ Puticulos, antiquissimum genus sepulturae appellatos, quod ibi in puteis sepelirentur homines: qualis fuerit locus, quo nunc cadauera proijci solent extra portam Exquilinam: qua quod ibi putescerent inde p-otius appellatos existimat puticulos Aelius Gallus: qui ait antiq̄ mori fuisse, vt patres familias in locum publicum extra opidum mancipia vilia proiecerent, atque ita proiecta, quod ibi ea putescerent, nomen esse factum Puticulis. ¶ Putium antiquos pro puro dicebant. inde putatus vites, quib.

sum iam in consuetudinem est. perpulit, persuasit, impulit dicens do me per-pulit scilicet c-ompulit ¶ Pertisum, pro, pertesum dixerunt antiqui ¶ Persuasit, impulit. qui paul. ¶ Puteum antiqui dixerunt unde sumi potest. inde ¶ Puticulos, antiquissimum genus sepulturae appellatos, quod ibi in puteis sepelirentur homines: qualis fuerit locus, quo nunc cadauera proijci solent extra portam Exquilinam: qua quod ibi putescerent inde p-otius appellatos existimat puticulos Aelius Gallus: qui ait antiq̄ mori fuisse, vt patres familias in locum publicum extra opidum mancipia vilia proiecerent, atque ita proiecta, quod ibi ea putescerent, nomen esse factum Puticulis. ¶ Putium antiquos pro puro dicebant. inde putatus vites, quib.

sum iam in consuetudinem est. perpulit, persuasit, impulit dicens do me per-pulit scilicet c-ompulit ¶ Pertisum, pro, pertesum dixerunt antiqui ¶ Persuasit, impulit. qui paul. ¶ Puteum antiqui dixerunt unde sumi potest. inde ¶ Puticulos, antiquissimum genus sepulturae appellatos, quod ibi in puteis sepelirentur homines: qualis fuerit locus, quo nunc cadauera proijci solent extra portam Exquilinam: qua quod ibi putescerent inde p-otius appellatos existimat puticulos Aelius Gallus: qui ait antiq̄ mori fuisse, vt patres familias in locum publicum extra opidum mancipia vilia proiecerent, atque ita proiecta, quod ibi ea putescerent, nomen esse factum Puticulis. ¶ Putium antiquos pro puro dicebant. inde putatus vites, quib.

sum iam in consuetudinem est. perpulit, persuasit, impulit dicens do me per-pulit scilicet c-ompulit ¶ Pertisum, pro, pertesum dixerunt antiqui ¶ Persuasit, impulit. qui paul. ¶ Puteum antiqui dixerunt unde sumi potest. inde ¶ Puticulos, antiquissimum genus sepulturae appellatos, quod ibi in puteis sepelirentur homines: qualis fuerit locus, quo nunc cadauera proijci solent extra portam Exquilinam: qua quod ibi putescerent inde p-otius appellatos existimat puticulos Aelius Gallus: qui ait antiq̄ mori fuisse, vt patres familias in locum publicum extra opidum mancipia vilia proiecerent, atque ita proiecta, quod ibi ea putescerent, nomen esse factum Puticulis. ¶ Putium antiquos pro puro dicebant. inde putatus vites, quib.

sum iam in consuetudinem est. perpulit, persuasit, impulit dicens do me per-pulit scilicet c-ompulit ¶ Pertisum, pro, pertesum dixerunt antiqui ¶ Persuasit, impulit. qui paul. ¶ Puteum antiqui dixerunt unde sumi potest. inde ¶ Puticulos, antiquissimum genus sepulturae appellatos, quod ibi in puteis sepelirentur homines: qualis fuerit locus, quo nunc cadauera proijci solent extra portam Exquilinam: qua quod ibi putescerent inde p-otius appellatos existimat puticulos Aelius Gallus: qui ait antiq̄ mori fuisse, vt patres familias in locum publicum extra opidum mancipia vilia proiecerent, atque ita proiecta, quod ibi ea putescerent, nomen esse factum Puticulis. ¶ Putium antiquos pro puro dicebant. inde putatus vites, quib.

decisum 1 est id, quod impedimento erat, dicit Cornifici 2 ait, neq. aliter accepit Ennius, cum dixit in Alexandro

amidio 3 purus put-us. & Plautus. purus putus hic lycophanta est quo certior se

putatū dici solet, quod est expurgatū: & ratio putata id est pura facta, vt here

10 dib. retrulit. ¶ Putitū Plautus dixit stultū Putitio stultior est barbaro. Id autem ex hac causa. ¶ Potitius cum ad 4 Hercule ritum sacrificandi accepisset, eum millib. aeris grauis quinquaginta edocuisse dicitur seruos publicus; P. R. quo facto Potitij intra diem xxx. cum eius famulatae xij. fuissent, omnes interierunt.

¶ Pubes, adulescens, qui iam generare potest, vocatur, cui contrarium est impubes. ¶ Pubes etiam & [1 decisum 2 Cornificius 3 dimidio 4 ab 5 publicos.]

pag. 35

plurimum numerus eiusdem aetatis dici solet. 20 ¶ Puteolos quidem dictos aiunt ab aquae calidae putore. quidam a multitudine puteorum earundem aquarum gratia factorum ver-

. cū autē is vio-

tra. ¶ Pugnis a punctione id est percussione dictus. ¶ Pegasus equum-alatum fuisse tradunt poetae: cuius quidem vngulam suscitasse fontē, qui Hippocrene dictus est, traditur. sed

30 erlus alia

sa Lucina Iuno

formon-

¶ Prospera quaedam nomina vsurpabant antiqui in, e, declinata vt praesefine, extrema produ-cta syllaba, videlicet vt occurrerent fascino, vt ait L. Cincius: quod etiam fieri consuevit in familiae purgandae sacro. ¶ Porca praecidanea dicitur, quae ante immolari solet. q̄ genus hostiae q̄ ante nonā frugē praecideretur. praecidarium appellabāt.

40 ¶ Placenta libi quoddam genus vocatur ex trib. pulibus factum: alij dicunt genus pulis, cum trib. libamentis. ¶ Porriciam, pro porro iaciam, maxime de extis dicebant antiqui. Plaut. in Pseudolo. atq. in manib. exta teneam, vt porriciam in tebea 1 loci porricitur autem foculo, ar-isq. quod consecrandum est deo, dicendumque contra it 2. consumitur in sacro, quod est profanatum vt Verius eodem libro de significatione verborum. sint dicta libere. si qua contra dixerit: nam arbitrauit ob eam causam porrici extra aris & foculo, quia profana 3 ea

[1 interea 2. id 3 profanata.]

pag. 36

quoq. id est deo dicta consume 1 est necesse, cuius opinionem, neq. in hoc, neq. in aliis complurib. refutare minime necesse est, cum propositum habeam ex tanto librorum eius numero intermortuam, & sepulta verba, atq. ipso saepe consistente nullius vltus, aut auctoritatis praeterire, & reliqua quam breuissime redigere in libros admo-

60

admodum parca
aperte & breuiter
meis interuentum
borum cum eorum
videtur. pro porro
datur litterarum
aut si id fructum
tractum si id
rigam. Quod
aque detrahunt
prohibent & aqua
resoluitur & vultu
tum. Galus dicit
num. quae ad in
ex qua conuenit
in eandem causam
est de porriciam
tum pro
in consuetudinem
limas. equum
post hanc non
num. ad hanc
eandem genera
stat. cum porro
regibus potestatem
quae videtur in
Iulianus. 1. 1. 1. 1. 1.
1. 1. 1. 1. 1.

procul sine
tunc nocte. 30
guri & Summ
Summani filij
patens. atq. apud
in disertum
primum fecerit
is, testimonio
est provere. ¶ Porri
uantes faciem
ta vultu lauro
ta caute qui
foculo est profan
fuitur idem. est
nura. per
cappellat. 30
porro dicitur
cum sacrum
¶ Prodigia
nura hunc
indicit. & Plaut
prologi & vultu
prodit. vt
hanc cum
dicitur. 30
prologi
in locum
prodit. 30
prodit. 30
prodit. 30
prodit. 30

admodum paucos. ea autem, de quibus, dissentio, & aperte & breuiter, vt sciero, scribta in his libris meis inuenientur. inscribuntur priscorum verborum cum exemplis. Porrigam dixisse antiqui videntur, pro porriga, propter more nō ingeminam darum litterarum. ducto verbo a porro regam. aut si id friuolum videtur, cum aperte e ciuo regit. tractum sit. sed antiqui etiā porrigā dixerunt, p porrigam. Porcae appellantur rari sulci, qui ducuntur, aquae deriuandae gratia. Dicit q porcant, 4 id est prohibent; equam frumentis nocere: nam crebriores sulci, limi 6 vocantur. Postliminium 7 receptum, Gallus Aelius in libro primo significatio- num, quae ad ius pertinent, ait esse eum, qui liber ex qua ciuitate in aliam ciuitatem abierat, in eandem ciuitatem redit eo iure, q constitutum est de postliminis. itemque seruos 8 a nobis in hostium potestatem peruenit postea ad nos, redit in eius potestatem, cuius antea fuit iure post limini, equi, & muli & naus eadem ratio est post liminium receptū is 9 quae serui. quae genera rerum ab hostibus ad nos postliminium 10 redeunt, eadem genera rerum a nobis ad hostis redire possunt. cum populis liberis, & confederatis, & cum regibus postliminiū nobis est ita, vt cum hostibus quae nationes in opinione nō nostra sunt, cum his

[1. confumere. 2. riuo regam. 3. ducuntur. 4. porcant. 5. prohibent. 6. lira. 7. postliminio. 8. qui seruus. 9. ius. 10. postliminio u. dicitur.]

pag. 37

procul sint. Prouorsum fulgur appellatur, q igno- ratur noctu, an interdictū sit factum. itaq. Ioui fulguri & Summano sit, q diurna Iouis, nocturna Summani fulgura habentur. Propatulum lacū patens, atq. apertū, & patuli boues, quorum cornua in diuersum super 2 modū patēt. Propriā sit, pro- prium fecerit. Propereus antiquos dixisse, pro ce- ler, testimonio est qualitatē aduerbium, quod est propere. Prophetas in Adrasto Iulius nominat antistites sanorum, oraculorūq. interpretes. cū capi- ta viridi lauro velare imperant prophetae, sancta ita caste qui purant sacra. Propter viam sit sacri- ficii: q est proficiscendi g. a Herculi, aut Sāco, 4 qui scilicet idem est deus. Prodigia quod praedicūt fu- tura, permutatione g. litterae: nam quae nunc 6, appellatur, ab antiquis g. vocabatur. Prodit, porro dederit, vt est in lege Cenforia. portu- cum factam, te cūq. habeto, prodito. alias pdiderit. Prodegeris, consumptis, prodideris, vt Caeci- lius in hymni 5 prodigere est, cum nihil habeas, te inuidier. & Plautus in Neruolaria: productae prodigiū 6 esse in 7 amatorem addecer. Prodinunt, prodeunt, vt Ennius Annali. L. III. prodinunt famuli tum candida lumina lucent. Probrum, stuprum, flagitium, vt Accius in Hellenib. qui nisi probrum, omnia alia iadelieta aestimāt. Caecilius in Dauo. ea tum compressa parit huic puerum, sibi probi. Probrū 8 velut, phibi, qui se a delinquendo prohibēt. Prodigiatōres haruspices, prodigiorum interpretes. Proditā, memoriae porro dat, & fal- lit. item ex interiore loco procedit. item 6

perdit, vt Ennius L. XVI. nōn in sperando cu- pide 9. rē prodere summā. Punicum q appellatur, [1. Fulgura tori. 2. supra. 3. parant. 4. Saugo. 5. Hymnide. 6. pro dūte prodigum. 7. me. 8. Probi. 9. a. 10. prodit. 11. cupidi.]

pag. 38

genus libi translatur a Poenis. idem appel- latum fuit probum, ceteris libis suauissimum quia videbatur. Punicum dicitur etiam vestis no- men. Pro, significat in, vt pro ro- sto-is, 1 pro aede, pro tribunali. Progenerum app- ellat au' neptis suae virū. Profanū q nō ē sanū ap- app- ellat. Plautus. sacri, an profanū habeas, parnipedit. Liuius in pu- blici Pacuius in Peri- boea inde profana- tionem dicit ait Verrius. Pro, ponitur, pro am- plifi- cando, ac palam faciendo: vt prodi, prouo- ca, prop- elle. ponitur alias pro primandi facul- tate, vt in propudio, prohibendo, quia utrumq. ab- nuit in his esse pudorem, potestatemq. alias ali- ud alio 2, vt pro pecunia, pro praedio 3, pro consule, 4 alias pro admiratione, vt pro Iuppiter. Accius in Melani- ppos pro Iuppiter manu omium 6 Plautus in Condalio alias pro ante, vt pro hostio. alias pro in, vt dicimus promittere bar- bam, & capillum. Profundum dicitur id quod est altum ac fundum longe habet. Paenius in Medo, neq. profundum Profesti dies di- cti, quod fuit procul a religione nōis diuini. Caecilius in quod facimus profesto, feci- sti tantundem, festiuo die. item Afranius in Priuigno. ae- que profesto, contra eum celebras. Profulus super mo- dum sumptuosus dicebatur. Terentius in Ade- lphis. profundat, perdat, pre- at, nihil ad me. alias obiectus, iacens. & Pacuius in Teuc- ro. profusus genuu murmu- ro, occitians 7 ru- at [1. rostris. 2. apud ab. 3. praede. 4. consilio. 5. Menalippo. 6. omnium. 7. escians.]

pag. 39

. cant rta. Plauti appellantur canes, quorum aures lang- u- dae sunt, ac flaccidae vt latius videretur patere quae e vni- vi- cis 50 Planae appellantur semina olerum, quod planae sunt, vt appellantur plantae nostrorum pedum ex causa simili. Plancae dicebantur tabulae planae, ob quam causam q. Placi appellatur, qui supra modū pe- dibus planis sunt. Plaustrum perculi antiqui dicebant ab eo, qui pede onusta plaustra perculit, id est cuc- tit: quod postea abiit in proverbium id; quod a Plauto in Epidico Comoedia relatum est. Epidicus mihi magister fuit, perq. pene plaustrum perculi. Plebeum magistratūq. nemi- nem licet ca- E. III

pere, nisi qui ex plebe est: cuius generis est omnis magistratus, qui appellatur in isto nomine. Plebei dicuntur crates corio crudo intentae. quae solebant opponi militibus opus facientibus. & appellabantur militares. nunc etiam tabulae, quibus quid praescribitur, eodem nomine dicuntur. Plebei Aediles non minus populi quam plebeis cito, quae de o magistratu creando suffragium tulit, ut sacris aedibus praesessent, sunt constituti: quos Tribuni plebis ministros fuisse dicunt: qui una cum Plebeis Aedilibus sunt creati, dissidente plebe, a Praetoribus tabernas fecerunt, quas novas vocant. nos autem quinque dicimus eas esse & septem feruntur, & plebeios quidem appellamus a genere matris. *[Intell. et.]*

pag. 40.

magistratus eas enim faciendas curauerunt M. Iunius Brutus. Q. Oppius Aediles plebeis. Plexa colligata significat ex Graeco, cui nos etiam praepositionem adiciamus, cum dicimus perplexa. Plebentur antiqui etiam sine praepositionibus dicebant. Plera dixisse antiquos testis est Pacuvius, cum ait. plera pars pessumdatur. Ploximum appellari ait Catullus, capfam in cisis, capfaue. cum dixit, gingiuas verò ploxi mi habet veteris. Plorare, flere, in clamare nunc significat, & cum praepositione implorare, id est inuocare: & apud antiquos plane in clamare. in regis Romuli, & Tatij legibus. si nurus sacra diuis parentum esto. in Ser. Tullii, haec est. si parentum puer verberit, astolte plorassit, (pareri.) puer diuis parentum facer esto, id est, clamavit, dixit. Pedulla quae dicimus nea, Graecos appellare manifestum est. Pacem a pactione condiciorum putat dictam Sinius Capito, quae utriusque inter se populo sit obseruanda. Penem, antiqui codam vocabant. a qua antiquitate etiam nunc offa porcina cum cauda in cenis puris offa penita vocatur. & peniculi, quis calciamenta terguntur, quod e codis extremis faciebant antiqui, qui tergent. dictum est forsitan a pendendo. Nacuius in Tunicularia. Theodotum compellas, qui aras compitalibus sedens in cella circumiectas tegetibus Lares ludentis peni pinxit bubulo. significat peniculo grandi, id est coda. Proprius sobrino mihi est consobrino mei filius, & consobrino meae filia & patris mei consobrino, & matris *[i. capfam. 2. esto. 3. nos, ea m d i a. 4. tergerent. 5. Cuminaria. 6. filius.]*

pag. 41

meae consobrino. Possessio est, ut definit Gallus Aelius, velus quidam agri, aut aedifici, non ipse fundus, aut ager. non enim possessio est a rebus, quae tangi possunt. qui dicit, se possidere, his vere potest testis dicere. itaque in legitimis actionibus nemo ex his qui possessionem suam vocare audeat, sed ad interdictionem venit, ut Praetor his verbis utatur. Vti nunc possidetis, cum fundum Q. D. A. quod nec vi, nec clam, nec precario alter ab altero possidetis

ita possideatis, aduersus ea vim fieri, vero Praefecturae eae appellabantur in Italia, in quibus ius dicebatur, & nundinae agebantur, & erat quaedam earum R. P. neque tamen magistratus suos habebant. in qua his legibus praefecti mittebantur quot annis qui ius dicerent. quarum genera fuerunt duo: alterum, in quas solebant ire praefecti quatuor viginti sex virum. pro populi suffragio creati erant, in haec oppida: Capuam, Cumas, Casilinum, Volturnum, Litemum, Puteolos, Aceras, Sueffulam, Atellam, Calatium: alterum, in quas ibant, quos Praetor urbanus quibus annis, in quaeque loca miserat legibus, ut Fundos, Formias, Caere, Venareum, Allicias, Priuernum, Anagninam, Frusinum, Reate, Saturniam, Nursiam, Arpinum, aliaque complura. Parret, quod est in formulis, debuit & producta priore syllaba pronuntiarum, & non gemino r. scribi, ut fieret parret, quod est inueniatur, ut comparet, apparet. Portum in xij. pro domo positum omnes fere consentiunt. cui testimonium defuerit, his tertius diebus ob portum obuagulatam ito. Patrocinia appellari coepta sunt, cum plebs distributa est inter patres, ut eorum opibus tuto esset. Posticam lineam in agris diuidendis Ser. Sulpicius appellauit ab *[i. de. 2. is. 3. quas. 4. numero qui. 5. Calatiam. 6. quotannis. 7. Venasrum. 8. Allicias. 8. ii.]*

exori-
ente sole ad occidentem, quae spectabat
qua
tur
riq.
abd
tab
frum
danto
Pontina tribus a Pontia vrbe dicta, a qua palus quoque Pontina appellata est iuxta Terracenam. Papi-
ria tribus a Papirio appellata est, vel a nomi-
mi: agri, qui circa Tusculum est. Huic Pupinia tribus ita
coniuncta fuit, ut de finibus aliquando susceperit bellum,
quod in dictum per foedales cum esset, duce. infer-
tur: bellum itaque iniuriae, cum utraque tribus instruc-
tos exercitus haberet ad dimicandum, quia alterius dux
discefferat iam ab armis, caduceatoribus aure quam
signum conferrent, utrinque ad exercitus missis,
rem in ipsorum arbitrio suorum demittarunt, ac po-
testate, ac potestate ita sine ulla dimicatione utriusque
exercitus suffragio pax facta. Pupinia Tribus
ab agri nomine dicta, qui Pupinus appellatur circa
Tusculum urbem
munit inuictum
e. Popillia tribus una quinque & triginta tri-
buum, tot enim fuerunt: a Popilliae feminae fe-
lici nomine appellata, quomodo tribus quoque
Pinaria a sororis Pinarii dicta, siue ab eius no-
mine. Populi commune est in legibus ferendis
cum plebe suffragium. nam Comititia centuriata
ex patribus, & plebe constant in centuriis diuisis, ac
cum plebes sine patribus. tribus comitiis conuenit,
quod plebes sciunt, plebeis scitum id ea de caus
appella-

appellatur. Patrum com-mune cum populo suffra-
[i. m.]

pag. 43

gium: quibus suffragantibus fit populi scitum. ¶ Pror-
li limites appellatur in agrorum mensuris, qui di-
rec- ti sunt ad ori-entem. ¶ Pugio dictus vi-
detur eo quod punctum pugnat. ¶ Propilia 2 tribus a no-
mine progenetricis traxit vocabulum. nam con-
sue- nerunt non solum a viris, sed a feminis quo-
10 tribus nominare. ¶ Praebia dicuntur curan-
di ma- tri remedia, videlicet, quae curationi--s cau-
sa praebeantur. ¶ Parare inter se m-unus
dicebatur, cum sortitio fiebat a magistrati-b. P. R.
vter magistratus, veram rem -- acere 3
deberet: aut inter se comparabant de r--cb. le-
ge mandatis. Itaque in senatu, et in comiti-
o quoq. 10 sortiri, aut inter se parare solebant, ut--rum ex-
ire, utrum domi manere oporteret. nam Con-
sulib. ae- que ac Praetoribus novis in provinciam ire, atq. ex ea
rem gerere: contra abire, anni prioris - magistra-
20 defignati magisteratus prouincias inter se pa-
rarent. ¶ Peregrinus inter Pr. dr. q. alr- Inter cuius alr int
peregrinus sus dicebat a Praetore: q. lege primū sus 4
cum vnus tantum fuisse, postea duo id- circo sunt creati
Praetores. ¶ Praemetiū dicitur, quod-ante metitur, qua
si p-remesū, prae libationis causa. ¶ Prote-
lare dr lōge pro- pellere, ex Graeco videlicet, quod ē The, 1 & signi-
ficat longe. ¶ Prinato sumptu--se aiebant mili-
tes Romani antequam stipendia- mererentur, quod in
30 consuetudine fuit p-ene ad- id tempus, quod fuit pau-
lo antequam Romana cinitas capta est a Gallis,
a quo tempore sine publico stipendio m-
lites non fiebant. ¶ Porci effigies inter militari-
a signa quintum locum obtinebat, quia consēto bel-
lo, inter quos populos pax fiebat, ea caesa porca foed-
ere firmari solet. ¶ Polimenta, ait Verrus, antiqui dicebant testiculos
[i. pugat. 2. Popilia. 3. agere 4. sūs 5. rōre]

pag. 44

porcorum, cum eos castrabant, a politione segetum, 40
aut vestimentorum, quod similiter atq. illa, curētur.
¶ Pater patrimus dicebatur apud antiquos, qui cū iā
ipse pater esset, habebat etiam tum patrem. ¶ Portif-
culus est, ut scribit Aelius Stilo, qui in portu mo-
dum dat classi. id autem est malleus, cuius meminit
Cato in disuasiōne de rege Artalo, & vētigali-
bus Asiae. C. Licinio Pr. remiges scribiti ciues
Romani sub portifculum sub flagrum conscrib-
ti venire passim. ¶ Pro scapulis cum dicit Cato,
significat pro iniuria verberum. nam complures 50
leges erant in ciues rogatae, quibus sanciebatur
poena verberum. his significat prohib. se i multos
suos ciuis in ea oratione, quae est contra M.
Caelium. si em percussit, saepe incolumis abij. p-
terea pro rep. pro scapulis, atq. aerario multum R. P. pro-
fuit. ¶ Primanus Tribunus apud Catonē in ea, quae
est contra Thermum de suis virtutib. Aliud est pro-
perare, aliud festinare. qui vnum quodq. mature
transigit, is properat: qui multa simul incipit,
neque perficit, is festinat. ¶ Prorsus porro versus, 60

nisi forte ex Graeco Πόρ. 2 Cato de feneratione
legis Iuniae. Camerini 3 ciues nostri oppidum pul-
chrum habuere, agrum optimum, atque pulcher-
rimum, rem fortunatissimam. cum Roman venie-
bant, prorsus deuertebantur pro hospiribus ad ami-
cos suos. ¶ Prohibere comitia, dicitur vitare diem
morbo, qui vulgo quidem maior, ceterum ob id ip-
sum comicialis appellatur. Cato in ea oratio-
ne, quam scribit de sacrilegio commisso. domi-
cum auspicamus, honorem me dium 4 immortalium
velim habuisse. serui, ancillae, si quis eorum sub
centone crepuit, quod ego non fensi, nullum mihi
vitiū facit. si cui ibidem seruo, aut ancillae
[i. prohibuisse 2. rege 3. Camerini 4. Deum.]

pag. 45

dormiēti euenit, quod comitia prohibere solet, ne is
quidem mihi vitiū facit. ¶ Penatores qui penus ges-
tant. Cato aduersus M. Acilium quarta. postquam
natiuitas, ex nauibus eduxi, non ex militib. atq. nau-
tis piscatores penatores fici sedarum 2 dedi. ¶ Pila-
tes lapidis genus, cuius M. Cato originum L. v. lapis
candidior quam pel. istes. ¶ Peregrina sacra appel-
lantur, quae aut euocatis dis in oppugnandis vt-
vibus Romā sunt conata, 4 aut quae ob quasdā reli-
giones per pacem sunt petita, vt ex Phrygia Ma-
tris Magnae: ex Graecia Cereris: Epidauro Aescu-
lapi: quia coluntur eorum more, a quib. sunt accep-
ta. ¶ Peculatus furtum publicum dici coeptus ē a pe-
core, quia ab eo initium eius fraudis esse coepit. si qui
dem ante aes, aut argentum signatum ob delicta
poena grauissima erat duarum ouium, & xxx.
bouum. ea lege 5 sanxerunt T. Menenius Lanatus, &
P. Sestius Capitolinus cōs. quae pecudes, postquam
aere signato vti coepit. P. R. Tarpeia lege
cautum est, vt bos centisib. ouis decusib. aestima-
retur. ¶ Potitium, & Pinarium Hercules, cum ad arā,
quae hodieque maxima appellatur, decima bouum,
quos a Geryone abductos abigebat Argos
in patriam profanasset, genus sacrifici edocuit quae
familia, & posterī eius non defuerunt decumantibus
vtq. ad Ap. Claudium Censorem, qui quinquaginta
millia aeris grauis his dedit, vt seruos publicos
edoceret ritum sacrificandi: quo facto Potiti, cum
essent ex familia 6 numero duodecim, omnes inter-
erant 7 intra diem xxx. Pinarius, quod non adfuit
sacrificio, postea cautum est, ne quis Pinariorū ex eo
sacrificio vesceretur. ¶ Plebeiae Pudicitiae facel-
lum in vico Lōgo est, q. cum Verginia patrici gene-
ris foemina, coniuuiū 8 facto inter patres & ple-
[i. nauitas 2. fici. sed cibum 3. pilates. 4. coacta. 5. eam le-
gem 6. eae familiae 7. interierunt 8. conuicio.]

pag. 46

hem, n-am patricia plebeio homini L. Volumio con-
sul- 3 miferat
qui
bit
fere
eo iu-re
¶ Porto- rium dictum est vētigal id, quod soluit r
porti toribus, qui condaxerint dim-

diato
 in ve-ctigalibus autem portoria fruenda locan-
 tur dua-bus
 liusq. & T.
 Corun-canius Ti. F. censores
 intra temporis spatium certum
 quid ae. censoria ma-
 iestate sp-reta
 da propib. &
 sint. ¶ Primi - genius sulcus dicitur, qui in noua urbe
 condenda ta-uro & vacca imprimitur, quod genius
 iumentu velut ex-ercitum adhibebatur.
 vtrinq. media p.
 lari iudicio qui & i-pse ¶ Parilib. v-
 bem condidit Rom-ulus, quem diem festum praecipue
 habebant iunio - res. ¶ Praetexta pulli nulli
 alij licebat vti, q- uam ei, qui fuitis faciebat. Idem
 ius magistratus ha-bebat, qui in aliquo
 loco publicos lud-os faciebat. nam is praetexta
 vtitur, & scribam ha-bere solet propter eos, 20
 quos facit, ludos. praetextae ius datum est item Consi-
 lib. & Praetorib. vota-nuncupantibus ob igno-
 rantiam sacra nouorum 2 ascitorum. Idem da-
 tum est vti emit 3 votum aliquod soluentibus.
 quod item Valerius vica-nus cum vteretur pu-
 ra ex fenatu, improbat- i coeptus est. ¶ Pilae
 [i praedib. 2. sacrorum nouorum 3. item]

pag. 47

& viriles & muliebres effigies in compitis
 suspendebantur Compitalibus ex lana, quod esse deorum 30
 insororum hunc diem festum, quos vocant La-
 res, putarent, quib. eo die tot pilae, quot
 capita senorum: tot effigies, quot esse-nt li-
 beri, ponebantur: ut vnius, sic enim im-ocantur,
 parcerent, & essent his pilis, & simulacris con-
 tehti. ¶ Punicae fortunae aede vniuerso dicitur Cornelius Sc-
 ipio cum Carthaginem obsideret: ne aduersa - ea Fortu-
 na vteretur. Idem quoq. vniuerso aedem Ven-eris,
 quae cognomen tum habuisse dicitur. G- enit-
 ricis, quam dedicauit, ubi primum - aemu- 40
 lam Romanae ciuitatis Carthaginensem - urbem
 expugnavit: quamuis alij dicant, aliquot post-
 annis dedicauisse . . . cos. quum Pu-
 nicae Fortunae aedem, quam ex vo-to debebat
 primam dedicare, locandam non curasset. ¶ Pueri, in-
 puberes dicuntur, in quo significatu vtitur Atta-
 plurib. versib. docet.

Pueri impubertis aeneum signum ad salinas
 olim a . . . positum fuit, quod signum allatum
 e . . . fuisse ferunt, quod sunt cona- 50
 ri quidam auferre, sed auelle-re nemo vniquam
 potuit. Alij dicunt auulsam b. asim praeter ipsum signu
 a quibusdam fuisse, quiq. abstulerint, sub signo abierunt,
 basi sola potiti. Alij tamen trad-unt simul, vt
 signu ipsum abstulerint, in agro Tibur-ti erexere ad qui-
 tum ab urbe miliarium. ¶ Plena fuit Tellu-
 ri Matri sacrificabatur, q- pecudis id gen- cu seretur 2
 satis inimicum, quia vestro sem-en fodiendo corrup-
 peret. ¶ Ploti appellati sunt Vmbri, pedib. planis 60
 qd essent: an soleas dimidiatas qui-b. vtitur in vna do,

quo planius pedem ponerent, vo-cant femiplotia, &
 ab eadem causa M. Acci-us poeta, quia Vmber
 [v sine 2. cenferetur]

pag. 48

Sarfinas erat, a pedum planicie initio Plo-
 tus, postea Plautus coeptus est dici. ¶ Postumus co-
 gnominatur post patris mortem natus. Pla-
 utus in Aulularia. Post mediam aetatem qui mediā
 ducit vxorem domum si eam senex anū praegnantē
 fortuito fecerit; quid dubitas, quin sit paratum
 his nomen pueris Postumi? ¶ Porcas, quae inter
 duci sulcos fiunt, ait Varro dici, quod ponigant
 frumentum. ¶ Parmulis pugnare milites
 soliti sunt. quarum vsum iustulit C. Mari-
 us datis in vicem earum Bruttianis. ¶ Porcam
 auream & argenteam dici ait Capito Ateius,
 quae & si numero hostiarum non sint, nomen
 tamen earum habere, alteram ex auro, alteram
 ex argento factam adhiberi sacrificio Ceri-
 ali. ¶ Pulcher bos appellatur ad eximiam pin-
 guitudinem perductus. ¶ Propudi ait 2 porcus dic-
 tus est, vt ait Capito Ateius, qui in sacrificio gentis
 Claudiae velut piammentum, & exsolutio omnis
 contractae religionis est. ¶ Parum cauisse 3
 videri pronuntiat magistratus, cum de confi-
 lij sententia capitis quem condemnaturus
 est. ¶ Piscatorij ludi vocantur qui q- annis 4 mēse
 Iunio trans Tiberim fieri solent a P.R. Vr-
 bano pro piscatorib. Tiberinis, quorum quaestus
 non in Macellum peruenit, sed fere in aream Vol-
 cani, quod id genus pisciculorū viuorū datur ei Deo
 pro animis humanis. ¶ Publicius clius Appel-
 latur quem duo fratres L. M. Publici Malteoli, Ae-
 diles Cur. pecuariis condemnatis ex pecu-
 nia, quam coeperat, 6 munierunt, vt in Quentinum
 vehiculi, 7 Vel 8 venire possit 9. ¶ Praedia 10 rursus
 Verrius vocari ait ea remedia, quae data
 Caecilia vxor Tarquini Prisci inuenisse ex
 [1. duos. 2. Propudians 3. Patruisse 4. quotannis 5. Malteoli-
 6. coeperat 7. vehiculis 8. velia 9. possunt 10. Praedia vel proe-
 dia u. Caia.]

pag. 49

istimatur, & immiscuisse on- i suae, qua p̄cincta sta-
 tua ei⁹ est in aede sac² 2 qui de⁹, di⁹ fidi⁹ vocatur. ex
 qua zona periclitantes ramenta sumunt ea vocari
 ait praedia, 3 quod mala prohibeant. ¶ Priscae latinae
 coloniae appellatae sunt, vt distinguerent a nouis
 quae postea a populo dabantur. ¶ Praetor ad por-
 tā nūc salutatur his, 4 qui in puincia Proptore, aut
 Pro consule exit: cuius rei morē ait fuisse Cincius in
 libro de Consulum potestate talem. Albanus 5 rerum
 potitus vsque ad Tullum regem: Alba deinde diruta
 vsque at poctum 6 Murem eos populos latinos ad
 capud oerentinae, quod est sub monte Albano cō-
 sulere solitos, & imperium communi consilio ad
 ministrare. itaque quo anno Romanos imp⁹s
 ad exercitum migrere oporteret iussu nomi-
 nis Latini, complures nostros in Capitolio a sole⁹ ori-
 ente, auspicijs operam dare solitos. vbi aues ad-
 dixissent, militem illū qui a cōmuni Latio 8 missus
 esset (illum quem aues addixerant,) Praetore salutae
 re so-

re solitū, qui eam prouinciā optineret Praetoris no- mine. ¶ Patricios, Cincius ait in libro de comi- iis, eos appellari solitos, qui nunc ingenui vocētur. ¶ Possessiones appellantur agri late patentes, publici priuatiq; quia non mancipatione, sed vsu tenebantur, & vt quisquam occupauerat, collide- bar. ¶ Porestur, Scipio Africanus in ea, quae est de imperio D. Bruti. & ¶ poteratur, C. Gracchus in ea qua vocis 10 est cum circum conciliabula iret. ¶ Probrum virginis Vestalis, vt capite puniretur: vir qui eam incestauisset, verberibus necaretur; lex fixa in auro Libertatis cum multis aliis legibus incendio consumpta est, vt ait M. Cato in ea oratione, quae de Augustibus inscribitur. adicit quoque virgines Vestales sacerdotio exaugu-

[1. 7onas. 2 Sancti. 3 praebia vel proebia. 4. 5. Albas 6 ad P. Deciu. 7 caput Ferentiniae. 8 Latij. 9 colabar. 10 vsus.]

pag. 50

rat-as, quae incesti damnatae, vineae, defossae, sūt quod sa- cra V. stae matris polluisent, nec tamen, licet nocentes ex- tra urbem obuebantur, sed in campo proxime por- ta in Collinam, qui Sceleratus appellatur. ¶ Privilegiū sunt qui dicant esse priuatum legem. Cicero in orōne quā scripsit pro domo sua ad Pontifices

viri
conf.
in eo
licto-res ex-
istim-ate
conf.

os aut-em
nemo in-
dicant Senatores, Equites, Trib. Aerarij, condemnant
trib. xxx. v. quo iur, quo more, quo exēplo noiāim legem
de capite ci- us indomnati tulisti: vetant leges sacratae,
vetant XII. tabularū leges priuatis hominib; irrogari. V. e
necicos quinq; & trīginta trib. omnino non condem-
nāt, quia ipsi in dicta causa occiduntur. ¶ Punicū dicitur
non Poeni, quāuis, vt ait Verrius, a Phoenicib; ori-
antur: & Punicū bel- liū, nō Poenicū, quāq; Poeni appel-
lant: nam quae sole- bāt antiqui efferre per P. syllabam
logā: Enni in P. oe, extulit P. anos dices, sed est culpa li-
brariorū, q. ea q̄ se- minimo ḡ re dicitur, scribūt masculi-
lino. et ipsi Graeci ita loquuntur, qui solent philolo- gos,
philargyros feminas dicer. ¶ Poenos, putans viros libra-
rius appellari, mut- auit q̄ per adiectionē ab Ennio ea
vox explanata non fuerit, cum tamen eiusmodi fere
nomina etiā in vi- rili, nō tān in femineo sexu, proferāt.
dicimus, tā hic lapis 2 q. nā haec lup, quin ē ea q̄ parti-
cipia appellantur, quae vt plurimum aliquem ordi-
dinē rerum significant, e- t quae casus, numeros, species,
tempora, personas, recipi- ūt, utroq; genere entū, antur.
[1 longam. 2 lupus.]

pag. 51

Portumnus qui & Palaemō alio nomine dicitur, inter- de- os, qui praesunt mari a Romanis colubatur. ¶ Poe- nas pendere in eo proprie dicebant, qui pecuniam ob delictum soluis, quia pensō aere olim ureba- ntur. ¶ Pullariam, manum dexteram dixisse videtur Pla-

Proce- dere, interdū succedere, interdum pone cedere, ¶ Pertu- sum dolum cū dicimus, venenum significamus. ¶ P- es dr pe- de ruit Ennius lib. 1. An- naliūm

¶ Polit, pro pila ludio dixit ¶ Petre- ia vocabatur, quae pompam praecedens in coloni- js, aut municipiis, imitabatur anum ebriam, ab agri vitio, scilicet petreia appellata. ¶ Procillisi- ue ¶ praecilli C. ato dixit in con- uertat ad illam impudentior ntur legationes test. ¶ Pelliculatio- nē, pro inductionem a pellicien- do, q̄ est inducen- do, dixit Cato in ea oratione- e, quam scripsit de loco- s, Cato saepe dicit, vt

Contra, s, robosem, & arbo- les, loco, s, dicebant
antiqui proprie mari opus est.
¶ Praemiosā pro Pecuniosā dixit Cato in orōe, q̄ scrib- sit impudentiam praemio- sā. ¶ Pascales oues pro pascales, insci- enter dixit in ea quam scripsit pascalis ouis vetuit.
Idem ¶ pellicam ouem Tarentin- am appellat in ea ora- tione, quam scripsit pretio Tarenti plus. C. sestertius pellicam ouem, qu- am ignar- : Tarentino q̄ passeret, Tarentinā dicit. Periculusus sū, Cato ait in [1. in agro]

pag. 52

ea oratione, quam scripsit ad leicis : Censorias ¶ Parci nō pepci, ait Cato in eadē orōne. Scio for- tunas secundas negligentiam pendere solere: q̄ vt phibitum irē, q̄ in me esset, meo labori non parsi. ¶ Praedonulos Cato hypocoristicos dixit in epistularū: q. saepe vtiles videtur p̄ donuli. ¶ Praecē singulariter idem in ea, quae est de coniuratione. ¶ Pulchralib; atq; cupidus; idē in ea, quae est de fun- do oleario. ¶ Punctatoriolas, leuis pugnas appel- lato Cato in ea q̄ dixit de re Histriae militari. ¶ Pro aedificatū dē, q̄ ex priuato loco p̄cessit in publicū solū. ¶ Percunctatū patris familiae nomē, nequis ser- uum mitteret, lege sanctum fuisse ait Cato in ea, qua legē Orchia dissuadet. ¶ Prodidisse nō solū in il- lis dē, qui patriā hostib; p̄diderunt, sed et tēp; lon- gius fecisse. vt Cato. Te C. Caecili dē p̄disse 4 mili- tibus legionis 111. cū p̄ditionem nō haberent. ¶ Pa uimenta Poenica marmore Numidico contra- ta significat Cato, cum ait in ea, quam habuit neq. col bis fieret. dicere possū, quib; villae atque aed̄s aedificatae, atque expolitae maximo opere, citro- atq; ebore, atq; pauimentis Poenicis stent. ¶ Pro- lato aere astitit, Ennius Achillae in Aristarchij cum ait, significat clypeo ante se protento. ¶ Poeni- tā 6 offam Nauius appellat absēgim carnis cū coda antiqui aut offam vocabant abieciūm globi forma vt manu glomeratam pultem. ¶ Priuatae feriae vocantur sacrorū p̄priorū, velut dies natales, ope- rationis, denecales. ¶ Pronubae adhibentur nuptijs quae semel nupserunt, vt matrimonia pauperta-

tem 7 auspicientes. ¶ Pudicitiae signum in foro Bo-
uario est, ubi familiaria aedificata 8 Herculis. eam qui
dam Fortunae esse existimant. Item via Latina
ad miliarium illi 9 Fortunae Muliebris, nefas
[1. notat. 2. precem. 3. cupidis. 4. prodidisse. 5. in Achille A-
[istarchi. 6. penitiam. 7. matrimonij perpetuatatem. 8. aedis
est. 9. illi.]

pag. 53

est attingi, nisi ab ea, quae semel nupsit. ¶ Patrim &
matrim pueri praetextati tres nubentem deducunt
yn^o, qui facē pferat ex spina alba, quia noctu nubebat
duo, qui tenent nubentē. ¶ Pilentis & carpentis per
urbem vehi matronis concessum est, q̄ cū aurū non
reperiretur, ex voto, q̄ Camillus vouerat Apolli-
ni Delphico, contulerunt. ¶ Prima aut secunda hora
ducant i sponsalib. omnis causa, vt optima ac
fecundissima eueniant. ¶ Praetextū 2 sermonē quidā
putant dici, q̄ praetextatis nefas sit obscenō ver-
bo vti. alij 3 q̄ nubentib. de positis praetextis a mul-
titudine puerorum obscena clamentur. ¶ Palatu-
alis Flamen cōstitutus est, q̄ in tutela eius deae Pa-
latium est. ¶ Portenta existimant quidā graua esse,
ostenta bona. alij portenta quaedam bona, o-
stenta quaedam tristia appellari. portenta, quae
quid porro tendatur, indicent; ostenta, quae
tantummodo ostendant monstra: praecipiant
quoque remedia. ¶ Postularia fulgura, quae
votorū vt 4 sacrificiorum spectam relig. onem desi-
derant 5 ¶ Pestifera, quae mortem, aut exilium
ostendunt. ¶ Perempalia, quae superiora fulgu-
ra, vt 6 portenta peremunt, id est olant 7 ¶ Pullus
Iouis dicebatur. ¶ Fabius, cui Eburno cognomen
erat propter candorem, quod eius natis fulmine ic-
ta erat. antiqui autem puerum, quem quis amabat,
pullum eius dicebant. ¶ Peregrinus ager est, qui
neque Romanus, neque hostilis habetur. ¶ Publica
sacra, quae publico sūptu, pro populo fiunt, quaeq̄
pro mōtib. pagis, curiis, sacellis. ad 8 priuata, quae
pro singulis hominibus, familiis, gentibus fiunt.
¶ Perēne dicitur auspicari, qui amnē, aut aquā, quae
ex sacro oritur, auspiciato transit. ¶ Puls po-
tissimum datur pullis in auspiciis, quia ex ea ne-

[1. dicata. 2. praetextatum. 3. alij. 4. aut. 5. designant.
6. aug. 7. tollunt. 8. at.]

pag. 54

cel. se decidere in terram aliquid, quod tripudiū faceret,
id est terripaniū (panire enim ferre est) ex quo notio-
nem caperent futuri. nam si pulli, per quos auspicabantur,
non edissent, periculum imminere arbitrabantur. ac
qui p-uisissent, bonum augurium esse putabant, si
tūm ex ore eis edentib. aliquid decidisset. ¶ Porten-
ta rerum fieri dicuntur, cum solida corpora raro se
ostendunt, vt cometae, turbines, barathra,
tonitrua ferens coelo facta. ¶ Pedestria aus-
picia arbitrabantur a vulpe, lupo, serpente, equo, ce-
terisque animalibus quadrupedibus. ¶ Propter
uia appellabantur auspicia, quae se propter viam
ostentabant

¶ Piacula-
ria appellabant auspicia, id est sacrificia, antiqua lo-

quendi consuetudine, cum aut hostia ab ara es-
fugit, aut percussa mugitum dedit, aut in aliam quam
oportuit p- artem corporis decidit. ¶ Pestifera auspicia
fiunt, cum cor in extis, aut caput non fuisset
in iocinore. ¶ Pul-larium a pullis appellatum
quidam putant, quia non aliud, sed hoc ei peculi-
re est, auem auspicando obseruare. ¶ Praepetes
aues dicuntur, quae se ante auspicantem ferunt:
nam antiqui praepetere dicebant pro antea.
10 ¶ Pecunia sacrificium fieri dicebant, cum frugum, fruc-
tumque causa mola pu- ra offerebatur in sacrifici-
cio, quia omnis res fam- iliaris, quam nunc pecuniam
dicimus, ex his rebus con- stabat. ¶ Proiecta sacra
appellatur, quae fulgu- rante caelo fiunt; tunc n. pro-
iecta depellendorū ma- lorū fulgurū, vel procurandorū
bonorum causa fiunt. ¶ P- arilia festa sibi obser-
uanda iudicant pri- uatim ipsae quoque puer-
perae administratis 2 v- ri pariendo ab eis quasi
stabilantur 3 Parilia festa

20 1 fructuumque. 2 domi in fratru. 3 stabilantur.

pag. 55

Publici Augures eodem iure cum ceteris Au-
guribus non erant: nam cum essent Augures numero plu-
res, publici maiestate ceteros antebant. ori- go ve-
rusta, ideoque obscura: illud manifestum, ductu so-
rtis deligi solitos, qui Augures publici P. R. Quiri-
tium in Auguralibus dicebantur, Captabant auspic-
ia, templo caeli regionib. designato, quod lituo, qui Quirinal.
appellatur, designabant, in pomoerio extra vr-
bem es faci-

fecisti
¶ P. Picus rex pico aue utebatur, vt Verrinus ait ob
augurium, a quo sic dictus, is regem Fat- uum, Faunum
alij quem vocant, ¶ Fatnam procrea- uit; & ex
eis Latinus ortus, Troianos summo honore adfecit: vt
etiam eorum regem fugientem Ar- ginos Aenean-
hospitio suscepit, dedit ciuitatem, iunxit
naram conuulio. ¶ Polubrum esse exi- stimant quam
nos peluim vocamus, cuius eadem formula, quae est
polubri, teneturque manu fir- istra, vt eius significa-
tio docet. ¶ Patres appe- llantur, ex quibus Senatus
constat, quos initio urbis conditae Romulus C.
delegit. ¶ sic appellauit, quorum consilio, atque
prudencia res publica ad- ministraretur, atque
gubernaretur; quique agrorum partes ad-
tribuerent tenuioribus perinde ac liberis,
ac pecunias diuiderent, etenim solebant iam inde a Ro-
mulo nummi auri atq. argenti signati vl-
tramarinis vti: id quod publicae, & priuatae
rationes commentariorum doce- nt. ¶ Publica pondera
quibus populus Rsm. vti solet, ex ea causa lunius in
dicta sic ait, quod duo Silli P. & M.

[i. Silli].

pag. 56

Trib. pleb. rogant his verbis. Ex pōderibus publi-
cis, quib. hac tēpore populus octies (qui) solet, vt
coaequetur sedulum, vt hi quadrantal vini octo-
ginta.

153
Sunt ponds
sex sunt conque
ei. sciant quom
aegri aegri a
in medio hanc
in pondera, non
minora, minus
lum vt aduoc
tus multum
licet hanc qu
co. ¶ P. Silli
a Silli qu
hanc aegri
veru, quom
nat vt hanc
in via et form
terti Siliam
quod
quos in con
Siliam. Con
est hanc
que a patricio
ban; doct
qua sanctam
rimam quom
factum est q
bereat vt
rum S. Sili
ruriam, sup
Varro in L. v
de Castris, p
[170 p. 1
7. hanc
1. rursus]

Sinta pondo fiet. congius vini decemp. is
 sex sextari congius fiet in 3 duo de quinquagin-
 ta sextari quadrantal fiet vini. Sextarius
 aequ⁹ aequo 4 cū librario; fiet. sex de quib. 6 librae
 in medio fient. si quis magistratus aduersus hac. 7 d.
 m. pondera, mediolq., vasaq. publica, modica,
 minora, maiora vefaxit, iussit vere fieri, do-
 lum ve adduit, quod ea fiant, cū quis volet magistra-
 tus multaretur, 8 dum minore patri, familias taxat,
 licetosiue quis in 10 sacrum iudicare voluerit, lice-
 to. ¶ Pecū, cū dixit M. Cato per casum genitiū,
 a singulari casus recti formauit, quo vte-
 bantur antiqui, id est pecu, ac testu, tonitru, genu,
 veru, quorum omnium genitiuus pluraliter gemi-
 nat v litterā, nō quia dicimus pecus, vt pecc⁹, ea quae
 in vsu est, formam in declinationib. sequimur. ¶ Pre-
 teriti Senatores quondam in opprobrio non erant,
 quod vt reges sibi legebant, sublegebantque,
 quos in consilio publico haberent: ita post ex-
 actos eos, Consules quoque & Tribunos¹¹ Militum
 consulari potestate coniunctissimos sibi quo-
 que a patriciorum, & deinde plebeiorum lege-
 bant; donec Quinia Tribunicia interuenit,
 qua sanctum est, vt Censores ex omni ordine op-
 titimum quemque curiati in senatu legerent. quo
 factum est, vt qui praeteriti essent, & loco moti, ha-
 berentur ignominiosi. ¶ Pro censu classis iunio-
 rum Ser. Tullius cum dixit in descriptione cen-
 turiarum, accipi debet in censu, vt ait M.
 Varro in L. vi. rerum humanarum. sicuti pro ae-
 de Castoris, pro tribunali, pro testimonio.

[viti 2. set. 3. vini 4. atque 5. vinaro 6. sexdecimque
 7. haec 8. multare vti 9. parte 10. in 11. Tribuni 12. quosque
 13. curiatim]

pag. 57

¶ Prociū (patricium) in descriptione ceassū quā fecit
 Ser. Tullius, significat pcerū. ij enim sunt princi-
 pes. nam proci dicuntur, qui posunt aliquā in matti
 monium, Graece *πρωτοπαις*. est enim procare, poscere.
 vt cum dī in iudice conlocando, si alium procas, ni-
 ue eum procas, hoc est poscis; vnde etiā meretricies
 procaces. ¶ Praerogatiuae centuriae dicuntur. vt do-
 cet Varro rerum humanarum l. vi. quae rus. 2. Ro-
 mani, qui ignorarent petitores, facilius eos anim-
 aduertere possent. Verrius probabilius iudicat
 esse, vt cum essent designati a praerogatiuis, in ser-
 monem res veniret populi de dignis, indignisue,
 & fierent ceteri diligentiores ad suffragia
 de his ferenda. ¶ Peculium seruorum a pecore item
 dictum est, vt ex pecunia patrum familiae. ¶ Puelli
 per diminutionem a pueris dicti sunt. itaque &
 Ennius ait. Poeni soliti suos sacrificare puellos,
 & Lucilius. cumque hic tam formosus homo, ac te
 dignus puellus. Et Plautus. olim huic puello se-
 se venum ducier. ¶ Praeciamitatores 4 dicuntur
 qui Flaminib. Diali, Quirinali, Martiali antecedent;
 exclamant feriis publicis, vt homines abstu-
 neant se opere, quia his opus facientem videre
 religiosum est. ¶ Pedum est quidem baculum incur-
 uum, quo pastores vntur ad comprehendendas

ones, aut capras, a pedibus. cuius. m. etiam Vergi-
 lius in Bucolicis, cum ait: At tu sume pedum.
 sed in eo, versu, qui est in Iphigenia Enni. proce-
 gradum, proferre pedum, nitere, cessas? id ipsam
 iaculum 7 significari, cum ait Verrius, mirari sa-
 tis non possum. cum sit ordo talis, & per eum signifi-
 catio aperta, gradum proferre pedum cessas? nite-
 re. ¶ Pone graui sono antiqui vtebantur pro-
 logi 8 significatione. Sed praecientes vocabu-

10 [classium quam 2. quo ruffici 3. & 4. praeciamitatores
 5. antecedentes. 6. memini 7. baculum 8. loci]

pag. 58

li
 ¶ Pe-
 r-imit, adimit, tollit. Vnde & peremptus, interfectus.
 ¶ P-ure lautum antiqui dicebant, aqua pura
 la-natum
 ¶ Pura vesti-
 im-enta sacerdotes populi Romani, cum sacri-
 fic-abant, habere soliti erant, id est, non ob-
 lita, non fulgurata, non fumeata, non maculata,
 ex h-ac causa

20
 voca-
 tiata ¶ Proculato, provocato, &
 pro citato etiam usurpari solet. ¶ Praefericulum vas
 aeneum sine ansa appellatur, patens summum, ve-
 lut peluis: quo ad sacrificia vtebantur in sacra-
 rio Opis Consueuae. ¶ Pareliae, vascula parua picata,
 item sacris fa-ciendis apta: quae erant forma
 velut capidul-a quaedam. ¶ Pantices dicebant
 frus ventris
 ap-
 pellata quo

30
 lus. ¶ Procincta clas-sis dicebatur exercitus ad
 proelium instructus, & pa-ratus: quē Diali Flamini vi-
 dere non licet: an-tiqui enim procinctum militem
 dixerunt, vt nunc quoq., cum exercitus instrui-
 tus est. procincta autem ideo, quod toga incincti
 ad pugnam ire solit-i fuerint. Vnde & testamen-
 ta 1 p-ictu fieri dicta, quae faciūt ad pugna iuris. ¶ Prose-
 ma-rium esse ait Antistius in commentario iuris pontifi-
 calis, pomocrium, id est l-ocum proximum muro.
 Cato olim quidem omn-es auspicabantur extra Aue-
 ntinum. nunc etiam intra ae-disicia. dictū autē pomocriū
 quasi promoerium. solet au-tem is potissimum dari
 rus i pomocrii proferendi, qui Populum Romanum
 (i. ius)

pag. 59

50
 agro de hostibus capto auxerunt. Antiquissimum
 Romuli pomocrium Palatini montis radicibus
 terminabatur. protulit ill Ser. Tullius rex. i-tem
 L. Cornelius Sulla Dictator iuratus vt vi-
 detur, Tullium regem, proferre temptauit: sed
 pomocrium cū locus sit, qui finem urbani auspicii fa-
 ciat
 intra agrum effatum certis regionibus terminatus, ad
 captanda auspicia, quem liceat proferre, ne-
 motamen Auentinum, cū pomocriū protulit, intra moe-
 nia inclusit. cuius res causa illa probatur, quod Romus
 in eo auspicauerit, a usq. irrucis habuerit: in se

quenti autem aetate inclusum a sunt. **Pomoerium** si tac-
tum a priuatis fuisse, poena statuta erat. **Po-** nifi-
cale pomoerium appellabant locum illum, agrumque
pone murum, in quo Pontifices su- a consti-
tuerent auspicia, cum aut pomoerium profer- retur, tum
Augures publicos. **P. R.** haec verba praecire solitos:
Di tutelares urbis pomoerium hoc ne- minus maiusue
faxit: sed us quib. terminatum e region-ibus, effereatis.
dictum autem videtur pomoerium, veluti post moe-
ros id est, quod esset retro. **Intro** muros urbis.

Promptu pro eo quod quis aere parau- it suo, vidri ait po-
fitum de cuius aere tute-
promptum triticum in commen-
tario tuo retulisti. at quidam prolatum signifi-
care aiunt idem quod pro- imptum. sed proprium² ait
id dici promptum, quod in fu- turum factum sit; cui
significationi penus contrarium e; cum praesertim aliud
penus, aliud promptuarium pantoleium² appelletur,
ut est apud Plautum in Trimu- mo. **Potitus** seruitute
ab antiquis dicebatur, qui ut ait Labeo, seruitu-
tem seruit. tales consuetu- dines proxime Graeci no-
ris³ sunt. eodem modo dicebatur ab antiquis
potitus hostium. **Penus** u- ocatat locus intimus in ae-
[1 proprie 2. panis olei vini 3. moris.]

pag. 60

de Vestae segetib. sacpi², qui certis dieb. circa Vesta
lia aperitur. ij dies religioni habetur. **Planta** oliagi-
naca est virga foliata ex olea deplantata. **Pomo-**
nal est in agro Solonio, via ostiensi ad duode-
cimum lapidem deuerticulum² a miliario octano. **Pu-**
bes & ³ qui pubem generare potest his⁴ incipit
esse a quatuordecim annis: femina a duodecim
viri potens, siue patiens, ut quidam putant. **Pran-**
dicula antiqui dicebant, quae nunc ientacula. **Pro-**
diguae hostiae vocantur, ut ait Veranius, quae con-
sumuntur; vnde homines quoq. luxuriosi, prodigi.
Petronia amnis est in Tiberim perfluens, qua mag-
istratus auspicato transeunt, cum in capo quid age-
re volunt. q. genus auspici pemne vocatur, amnem
autem feminine antiqui enuntiabant. **Penetra-**
le sacrificium dicitur, q. interiore parte sacra con-
ficitur. vnde & penetralia cuiusque dicuntur; &
Penes nos, quod in potestate nostra est. **Puri**, pro-
bi, profani, sui auri dr² in manumissione sacroru cau-
sa. ex quib. puri significat, quod in vsu porco no fue-
rit. pbi quod recte excoctu pugnatumq. sit. profani,
quod sacru non sit, & quod omni religione solutum
sit. sui, quod alienu no sit. **Pacione** antiqui dicebat.
quam nunc pactionem dicimus. vnde & pacisci ad
huc, & paeo in vsu remanet. **Prefan.**
porca dicitur, ut ait Veranius, quae familiae purg-
andae causa Cereri immolatur, quod pars quae-
dam eius sacrifici sit in conspectu mortui eius,
cuius funus instituitur. **Pateram** perplouere² in sa-
cris cum dicitur, significat pertusam esse. **Pastillum**
est in sacris libi genus rutundi. **Puilia** saxa esse
ad portum, qui sit secundu Tiberim, ait Fabius Pic-
tor, quem locum putat Labeo dici, vbi fuerit Fica-
na, via Ostiensi ad lapidem vndecimum. **Paue-**
[1. sacrius 2. diuerticulo 3. ariar. 4. ij 5. spura 6. praesent.
7. perploure.]

pag. 61

ri frumeta dicebat antiqui, quae de vagina no bene
exibant. **Paludari** in libris auguralibus signifi-
cat, ut ait Veranius, armati, ornati. omnia enim
militaria ornamenta, paludamenta dici. **Purimen-**
strio esse dicuntur, qui sacrorum causa toto mense in
caerimoniis sunt, id est puri sint certis diebus ca-
rendo. **Prox** bona vox, velut quidam praesignifi-
care² videtur, ut ait Labeo. de iure pontificio L.
xi. **Penatis** singulariter Labeo. Anrictius posse
dici putat, quia pluraliter Penates dicantur, cum pa-
tiatur proportio et Penas dici, ut optimas, primas,
Antias. **Proculiunt**, promittunt ait sig- nifi-
care Antistius de iure pontificali L VIII II. **Po-**
pularia sacra sunt, ut ait Labeo, quae omnes ciues
faciunt, nec certis familiis adtributa sunt.
Fornacalia, parilia, Laralia, porca praecida ia.
Pollucere merces. liceat sunt far po-
lenta, vinum, panis fermentalis, ficus passa, suilla,
bubula, agnina, casei, ouilla, alica, sesama,
& oleum, pisces, quib. est squama, pter squatu³ Her-
culi autem omnia esculenta, poculenta. **Pro-**
festum est facere, tamquam profanum facere, id est
quod eo die, qui dies feriarum non est, facere. vel, ut
quidam dixerunt, pro eo facere velut feriae non sint,
aut id facere, quod feriis fieri non liceat. Itaque die
profestum, diem sine feriis esse. **Profanum** est, quod
fani religione non tenetur. **Procurbitores** dicuntur
feri veites, qui noctu custodiae causa ante ca-
stra excubant, cum castra hostium in propinquo
sunt, ut M. Cato in eo, quem de re militari scrip-
sit. **Properam**, pro celeri, ac strenua dixisse
antiquos testimonio est Cato, cum ait in libro de
re militari. tertia e fastris⁴ eductio celeris prof-
peraq. est. **Pro** sta dolia ait dici Labeo.
[1. putant significare 2. fermentatus 3. searum 4. fere veli-
tos 5. castra. 6. properaque.]

pag. 62

quod
r.
tur
do **Primeras** mulieres
pr- inatas dicebant
tur pro **Pube** praesent-
sent - e, est populo praesente, **Pubes** dicitur
ab ijs, qui puberes sunt, omnem populum signifi-
can- t.
qua
fufe
dem
deci- dik.
conc
agor.
eadem
tera loc- a
fulgura f- acra **Pecunia**
quae erogatur in ludos, & spectacula, appellatur lu-
carie, dicta q. e lucis capitur.
in eodem libro
dixi existimat, cuius opinionis est & Valerius Mes-
sala in

sala in explana-tione XII. *¶* Pipulum dicebatur ploratus. *¶* Promel- lere, *¶* Verrius ai significatiliu pueri, *¶* *¶* Primum tetinero, positum est pro pu- rillime tenere. *¶* *¶* Publicus ager dictus, quia Augurii publicos est. ut *¶* Ofcius in *¶* Veienti: is enim usus, & iure Augurum est. *¶* Prodicere diem est, prodere; productio naq. prod-ctio est, quae ut ait *¶* Verrius, in praesens valet. *¶* Patronus ab antiquis cur dictus sit, manifestum: quia ut patres filiorum, sic hi numerati inter do-minos clientum consueverunt. *¶* *¶* Pristina, velut pristina: sic prior, & alia eius modi dicta- bant, ab eo quod est prius

¶ Lucar, inde. 2 dicit, 3 significare litem pro mouere. 4 pu- blicor. 5 pristina.

pag. 63

¶ Praesagium dicta est, quod praesagire est acriter sentire, unde & sagax avis dicitur, quae multa sciât, & sagaces canes, quod ferarum cubilia praesentant.

LIBER XVI. SEX. POMPEI FES- TI INCIPIT LIBER XVII. FELICI- TER.

Q

¶ Quirinus ex hac causa Romulus est appel- latus, quod curi, id est hasta uteretur, a qua Roma- ni eo nomine Romulum appellauerunt. *¶* Quiri- nalis: porta, eadem quae & Collina dicebatur, ut let- gimus apud antiquos scriptores. post- tum autem unius nomen pro alterius note reperit, quod initio ita con- iunctae fuerunt, ut vitam tantum fuisse, qui- ali id suffra- gatur, quam illeo nominari ait Collina- m Santra pro- xime eam quod collis Quirinalis est. porta- m rursus Quirinale ideo appell-ant, siue quod ea in collem Quirinalem itur sine quod proxime eam facel- lum est Quirini. unde, ut videtur, usurpatio facta, & duplex nomen vixi eidem rem im-positum est. *¶* Qui- rites, dicti & Sabini a Curi dea, cui aqua & vino sacra facere soliti erant, quos tamen quidam & curis, dictos volunt, in quib. ab- his ei, sacra fiant; cui opinioni *¶* Verrius aduer- satur, ab eiusdem autem deae nomine videntur. ite- m Curres & Sabinae hastae appellatae quib. ea gen- s armis erat potens, nunc & Sabini & Romani popu- li singulare usur- patur nomen, ut iudicio e- preco, qui in funeris, iudicium ita pronuntiare solet, illius Quiris leto datus,

[i quidam a. 2 Curres, 3 funerib. 5 illuc.]

pag. 64

Quirites aut dicti post foedus a Romulo, & Tatjo pculsum, communionē, & societate populi factam indicant. *¶* Quirinalia mense Februario dies, quo Quirini sunt sacra, idem stultorum feriae ap- pellantur (antequam in eum commigrarent fere Sabini Curib. venientes post foedus inter Romu- lum & Tatium) quod eadem suorum fornacaliū sacrorū cognominant; eo potissimum a rem diuinam fa-

ciūt. *¶* Quirinalis collis, quae nunc dicitur, olim egonus appellabatur antequam in eum commigrarent (fere) Sabini & Curib. venientes post foedus inter Romulum & Tatium ictum a quo hanc appel- lationem sortitus est: quamuis existiment quidam quod in eo factum sit templum Quirio, ita dictū. Quirina Tribus a Curenribus Sabinis appellationem videretur traxisse. *¶* Quiritium fossae dicuntur, quibus Ancus Marcius circumdedit urbem, quae secundum ostium Tiberis posuit, ex quo etiam Ostiam. & quia populi opera eas fecerat, appellatur Quiritium. *¶* Quin- centum & producta prima syllaba, & per c. litte- ram usurpant antiqui, quod postea leuius visum est, ita ut nunc dicimus pronuntiare. *¶* Qui patres, qui conscripti vocati sunt in Curiam, quo tempore regibus urbe expulsis, P. Valerius Conf. propter inopiam patriciorum ex plebe adlegit in nume- rum senatorum c. & lx. & lxxv. ut expleret numerum senatorum trecentorum, & duo gene- ra appellaret esse. *¶* Quispiam quin significet ali- quis, & quaequam aliquae similiter qui alia eiusdem generis, ut dubium non est, ita (vi) unde sequens pars eius coeperit, inueniri non potest. *¶* Quin- quatus appellari quidam putant a numero dierum, qui fere his celebrantur, qui scilicet errant tam hercule, quam quatrinduo Saturnalia, & toridē

[i quidam. 2 cum ignorant, 3 a die. 4 Agonus, 5 Sabini. 6 usurpabat 7 appellata sunt. 8 aliqua 9 que. 10 feris.]

pag. 65

dieb. Cōpitalia. nam omnib. his singulis diebus fi- unt sacra forma autem vocabuli eius, exemplo mul- torum populorū Italicorum enūtiata est, quod post die quintum iduum est is dies festus, ut apud Tulcula- nos Triatus, & Sexatus, & Septematus, & Faliscos Decimatus. Mineruae aut dicatum eum diem existimant, quod eo die aedis eius in Auentino consecrata est. *¶* Quinquertium vocabant an- tiqui, quem Graeci *πενταθλον*, ut indicat ver- sus hic. omnis aequalis vincebat quinquertio. Liuius quoque ipsos athletas sic nominat: quin- quertiones prece in medium vocat. *¶* Quisquiliae dici putantur, quidquid ex arboribus minutis sur- culorum, foliorumue cadit, velut quidquid cadit. Caecilius, quisquilias volantis venti spolia memo- rant in do. & Nonius in Togularia. abi de turba te laxo, homo nō, quisquiliae. quid est. *¶* Quin- tipor seruire nomen frequens apud antiquos erat, a praenomine domini ductum, ut Marci- por, gripor quamuis sint, qui a numero natorum ex ancilla quinto loco dictum putent. *¶* Quippe significare quid ni, testimonio est Ennius L. xl. quippe solent reges omnes in rebus secundis. idem L. xvi. quippe vetusta virum non est satis bella moueri. item alij complures. *¶* Quia- nam pro quare, & cur positum & apud anti- quos, ut Naeuium in carmine Punici belli. sum- me deum regnator quianam genus isti. & in satyra, (quia nā genus isti. & in satyra.) quia nā Sa- turnium populum pepulisti. & Ennium in L. vii. quianam dictis nostris sententia flexa est. *¶* Quid

nisi usurpatis antiquos testis est, Afranius in epistula. Me auctore mater abstinebis quid nisi? Quietalis ab antiquis dicebatur otus.

11. 2. cadit. 3. Capor. 4. it. 5. est. 6. usurpauit.

7. Quiritalis.

pag. 66

Quintia prava dicta sunt a Quintio Cincinnato, qui sibi damnato sibi, venditis omnibus, quattuor iugerum agrum in tribus Tiberim parauerat. quem agrum colentem Senatim Dictatorem, per viatorem, salutauit Cincinnatum, qui de re bene gesta acto triumpho. ad partem negotia confestim rediit, deposita Dictatura. peccatamq. rem agrariam exercens Romanis ipsius demulationi fuit

Quintilliani Luperco appellati videntur a Quintillio, qui praepositus est Lupercure a Fabio Fabiano dicti sunt. item Luperco, quib. in praepositus fuerit. fuisse autem Romuli temporibus institutos utrosque. Fabianos Quinctilianos, multi sunt qui existiment. quorum nomen etiam postea saepe uictum fuisse, quia honoris gratia multi in Luperco adscribebantur. Quintanam classem aut Verius dicta, quod in ea Ser. Tullius rex distribuit a capite censorum multitudinem, quinque fecit cum eas ordinauit. hanc autem offerri causam de capite censorum nomine, quod y quo censerentur, nihil praeter se habere, suamque caput. Lucilius sic meminit, quod

adeptus. Querque ram febre, grauem et magnam. nam quidam quere un dictam uolunt, quod id genus arboris, cum grauis sit ac durum: tum etiam in ingentem euadit altitudinem. Aurelius autem Opilius frigidam a ite dicit, et cum horrore trementem. Santra eam ex Graeco deducit, qui tremorem eiusmodi aspergeri dicunt. Vnde dici etiam carcerem. Plautus in Friuolaria. Is mihi erat bilis querque ra iussa. Lucilius libro iactans me ut feb-ris querquera terret alibi querque ra consequitur febris, captisque

pag. 67

dolores ius. quae. quatum ex legib. quadrupli erat actio. ibus. ata. oē. abant. ab eo. in. tis. q. lieto. populo. cur ia Ca. m legum. in populi dominatu. ita sic. fas: sic notatum esse diem in fastis in honorem regis sacrorum, aiunt qui de feriis mensuris scripturunt, quae nonis februarij in Curia a Rege dicuntur.

10. 30. 40. 50. 60.

eadem vero a multis scriptoribus traditae sunt. nam quo die Rex in Comitium uenit, eius pars anterior nefas habetur. contra autem posterior fas: quia sacris peractis inde abit. si quis alius pro Rege eo die in Comitio fecerit, puz. Pontifex, tu his dies capus est fastus. Quando se-reus delatum, fas eodem modo in fastis notatur de-es, qui talis est, ut aedis uestis eo die purgetur, sterensq. in alium Capuolinum ex aede Vestae deferatur. cum id factum sit tunc praetori liceat dari tria uerba. Quaeitores dicebantur, quae quaeerent de reb. capitalib. unde qui talia quaeerunt, Quaeitores paricidi appellantur. Quando cum graui uoce pronuntiat, significat quod, quoniam, est conuictio, ut Plautus in Menaechemis. Ideo quia mensam, quando edo, [comitia. 2. sit. 3. edicuntur. 4. u. 5. aedis Vestae. 6. diuum.]

pag. 68

detergeo; & in Pseudolo. Dabo, quando erit. ducto, quando habebis. & Ennius. l. xvj. Nox quando mediis signis praecincta uolabit. in xij. qui dem cum c littera ultima scribitur, idemque significat. Quadrata Romana in Palatio ante templum Apollinis dicitur, ubi reposita sunt, quae solent boni omnis gratia in urbe condenda adhiberi, quia saxo munitus est initio in speciem quadratam. eius loci Ennius. m. cum ait. & quis est erat Romae regnare quadratae. Quadrubem Athenas Accius appellauit, quae scilicet ex iij uiribus in unam domicilia contulerunt, Braurone, Eleusine, Piteaco, Sunio. Quaeio, ut significat idem, quod rogo, ita quaeferre ponitur ab antiquis pro quaeerere, ut est apud Ennium. l. ij. Ostia munita est idem loca nauibus pulchris mundo facit, nauisq. mari quaeferentibus uitam. & in Chresponte. I ducit me uxorem liberorum sibi quaeferendum gratia. & in Andromeda liberum quaeferendum causa familiae matrem tuae. Quadrantal vocabant antiqui, quam ex Graeco amphoram dicunt, quod uas pedis quadrati octo. & xl. capit sextarios. Plautus in Cucurlione. Anus haec fitit, quantillum sitit? modica est, capit quadrantal. & Cato contra Oppium. Vinum redimisti, praedia pro uini quadrantibus. sexaginta in puli dedisti, vinum non dedisti. Quaxare? ranae dicuntur, cum uocem mitunt. Quartarios appellabant antiqui muliones mercenarios, quod quartam partem quaeferuus capiebant. Lucilius. Porro homines nequam malus ut quartarius cippos colligere omnes. Quatenus significat, qua sine, ut haecenus, hac sine. At quatinus, quoniam. sed antiqui quatenoc dicebant, ut Scilicet. [1. E. 2. meminit. 3. exiterat. 4. Munda. 5. Chresponte. 6. publicum. 7. Quaxare. 8. quatenos.]

pag. 69

pio Africanus in ea oratione, quam scripsit postquam ex Africa rediit uti negotium natum erat, quatenoc castra nostra. ita munita erant, ut postea partem exercitus abducere. Quando pro quam uos esse antiquos, cum multi ueteres testimonia sunt.

sunt, tamen huius in primo. Iuppiter, ut muro
 frerus magis qua de manus impe. . . scdo. quan
 de tuas omnes legiones, ac populatis. & Lucret-
 ius. clarus ob obiciram linguam magis inter in-
 anes. quan de grauis tergaio, * qui vera requirunt.
 Quam mox, significat quam cito. sed si per se ponas
 mox, significabit paullo post, vel postea.
 Quater, suspensum, & vicinum rei alicuius mo-
 tum significat, non ut Verrius putat, ferire,
 cum id ipsum verbum concure ex praepositione,
 quae est con, & quater sit compositum. qual-
 fae autem est saepe quater. Querquetula-
 nae ut re putantur significari nymphae prae-
 sidentes querqueto virenti q genus syluae
 indicant fuisse intra portam, quae ab eo dic-
 ta sit Querquetularia, sed feminas antiqui
 quas sciens dicimus, viras appellabant. vnde
 adhuc permanent virgines & viragines. Quae
 antiqui dixerunt, inde declinatum remanet da-
 tiuo casu, quib. na qui adhuc item qui facit, ut isti
 istis, illi illis. Qui hoc censetis, illuc transi-
 te; qui alia omnia, in hanc partem. his verbis pit o-
 minis videlicet causa, ne dicat, qui non censetis.
 Quot serui, tot hostes, in proverbio est, de quo
 Sinius Capito existimat errorem hominib.
 interuenisse praepostere plurimis enunti-
 antib. vero enim similis esse dictum initio, quot
 hostis, tot serui, tot captiui fere ad serui-
 tutem adducebantur. vnde etiam mancipia, nec
 1 quatenos 2 tum Ennius, vel tum & Linius 3 manu sui
 Idem in 4 inter Graios. 5 viras 6 sagas nos 7 quis
 8 quod.]

pag. 70

fan
 fer
 epi
 ruti
 gia
 rurbat
 rent
 vncia
 Sini-ius Capito
 vt perhibent
 nificae virtutis
 omnibus
 cillae
 omnis vn
 me part
 gula, sed v
 f alius fixa
 ferendum qui
 Quonia significat no solu id quod quia, ut ait Verrinus
 apud antiquos, sed etiam id quod postquam, hac sci-
 licet de causa, quod Graecum imi, 2 vtrius-
 q. significacion-em optinet. Quod significat
 etiā aliquid praeter qua quod in usu fere ē, & Graeci
 dicunt n. Quin- quennales Censores appella-
 bantur, qui lustru co-derent quinto quoq. anno a quo noi-
 ari coeptos. Quin- que genera signorum obseruabant:
 Augures publici, ex coela; ex auibus, ex tripudiis, 60

ex quadrupedib. ex diris, ut est in Auguralibus.

Rufuli Tribuni mil- itum appellabantur, quos
 Consul faciebat, non populus: de quorum iure, quod
 Rutilius Rufus leg-ē tulerat, quae eis caneatur multis
 modis (sic enim eleua- nerant eorum ius, ac tunc eleua-
 bant, qui populi suffragio creabantur.) Rufuli a
 cognomine Rutili, a- c post Rutili appellati sunt,
 [i n.]

pag. 71

nas
 ac
 Nacui-
 uit
 ad
 esen
 Ru-ctare
 non ructari, dicendum ait Verrinus, ut pro
 os igi-
 scrib-
 Valerius Fl-accus
 Videces alios ructa-re, ac
 respnere pulcherrima superbia. M. Cice-
 ro tamen in libro I I. Philippicarum, ructa
 retur dixit. Respersum, vinum si- gnificat
 apud antiquos: quia in sacris no- vendia-
 lib. vino mortui sepulchrum s- pargebatur.
 Romani

videntur ab initio nulla vti esse - aruificum
 opera, sed vbi primum ludos facere coeperunt
 tunc asciti artifices ab Etruscis ci- uitatibus
 fuerunt: sero autem ludi- omnes, qui nunc
 a Romanis celebrari solent. sunt institu-
 ti. Quidam primos ponunt Rom- anos. Alij aiunt
 Megalenses, id est Matris Magnae ac po-
 pulares Cereris. Alij aiunt - in conferendis
 equis Troiam lustrasse pueros - Romanos. Alij
 institutum, ut luderent e- quitando, iactu
 saltu, cursu fistis Pa- lilibus: parib. q. etiam
 ut luderae certationes a- ludentibus fierent.
 Rubidus panis appellat- ur parum coctus, cum
 rubro colore, rubefactus. Plautus in Casina.
 In furnum condit- o, atque ibi torreto
 pro pane rubido. It- em. Scortae ampullae

pag. 72

vetustate rugosae, & coloris eiusdem, rubidae di-
 ci solent. Romanam portam vulgus appellat,
 vbi ex epistyllo defluit aqua. qui locus ab an-
 tiquis appellari solitus est statuae Cinciae, quod
 in eo fuit sepulchrum eius familiae, sed porta
 Romana instituta est a Romulo infimo cluio
 Victoriae, qui locus gradibus in quadram formatus
 est: appellata autem Romana a Sabinis praecipue
 quod ea proximus aditus erat Romam. Rutabu-
 lum est, quo rustici in prouendo igne, pa-
 nis conquendi gratia. a Nouius in Pico. quid ego fa-
 cerem, otiosi, 2 rodebam rutabulum. Nauus
 obsecnam viri partem describens. vel quae spe-
 Et J

rat se nupturam viri⁵ adolescentulos,⁶ ea licet senile tractet retritum rutabulum. ¶ Ruta caesa dicuntur quae venditor possessionis, sui usus gratia concidit, ruendo⁷ contraxit.⁸ ¶ Rutilium⁹ rufum significat, cuius coloris studiosae etiam antiquae mulieres fuerunt, unde traxerunt cognomina rutilias,¹⁰ ut indicat frequenter Afranius. ¶ Rutrum tenentis iuuenis est effigies in Capitolio ephebi, more Graecorum harenam ruentis, exercitationis gratia. ¶ signum Pompeius Bithynicus ex Bithynia suppellectilis regiae Romam deportavit. ¶ Rutundam eadem Vestae Numma Pompilius rex Romanorum consecrasset videretur, quod eandem esse terram, qua vita hominum sustentaretur, crediderit: eamque pilae forma esse, ut sui simili templo dea coleretur. ¶ Ruscum est, ut ait Verrius, amplius paullo herba, & exiruis¹¹ virgultis, fructibusque¹² non dissimile iunco, cuius coloris reb.¹³ uti mulieres solitae,¹⁴ commemorat Cato origi-

¹ in imo ² utuntur ³ atque ⁴ Nacius ⁵ viro ⁶ adolescentulo. ⁷ extraxit ⁸ Rutilius vel Rutilus ⁹ Rutilias ¹⁰ exilium ¹¹ fructibusque ¹² solitae.]

pag. 73

num l. vij. Mulieres operatae auro, purpuraque ars¹ inhaeret diadema, coronas aureas ruscea facile,² galbeos³ lineas, pelles, redimicula. ¶ Rupitias in xij. significat damnum dederit.⁴ ¶ Rodus, vel raudus significat rem rudem, & imperfectam.⁵ nam saxum quoque raudus appellant poetae ut Accius in Melanippo.⁶ Constituit⁷ cognovit, sensit⁸ conlocat sese in locum celsum. hinc manib. repetit roudus saxum grandem & grauem. & in Chryippo. Neq. quisquam a telis vacuus, sed uti cuique obuiam⁹ fuerat, ferrum saxio rudem.¹⁰ Vulgus quidem in usu habuit, non modo p aere imperfecto, ut Lucilius, cum ait. plumbi paxillum¹¹ roudus¹² li niq. matexam:¹³ sed etiam p signato, quia in macipando, cum dicitur, rudusculo libram ferito, asse¹⁴ tangitur libra. Cincius de verbis prisca sic ait. Quemadmodum omnis fere materia non deformata, rudis appellatur, sicut vestimentum rude, non perpolitum: sic aes infectum rudusculum apud aedem Apollinis aes conflatum iacuit, id adrudus appellabant. . . . in aestimatione Cenforia aes infectum rudus appellatur. ¶ Rudiarij ab eodem dicuntur, q saga nona poliunt. Hominem imperitum rudem dicimus. ¶ Rudentes restes nauticae, & asini, cum voces mittunt. ¶ Ruspari est¹⁵ querere cribro,¹⁶ ut hoc versu indicatur. & ego ibo, ut latebras ruspans rimarem optimas. ¶ Rustica vinalia appellantur mense Augusto xiiij. kal. Sept. Iouis dies festus, quia Latini bellum gerentes adversus Mezentium, omnis vini libationem ei Deo dedicauerunt, eodem aut die Veneri templa sunt consecrata, alterum ad Circum Maximum, alterum in luci libitina densi,¹⁷ quia impius¹⁸ Deae tutela sunt orti. ¶ Rustum ex rubus

¹ auri ² facis, ³ galbeas ⁴ dederit ⁵ Melanippo ⁶⁰

6 confitit 7 sensim 8 obuiam 9 saxum roudum 10 paxillum
11 matexam 12 crebro 13 Luco Libitineni 14 in ipsius.]

pag. 74

pag. 75

pag. 76

vbi incubare posset auspicii reperendi causa. Rogatio est. cū populus cōsulitur de vno plurib. ve hominib. qđ non ad oīs pertineat, & de vna, plurib. de reb. de quib. nō omnib. sanciat. nā, quod in omnes homines, resue populus sciuit, lex appellatur. Itaq. Gallus Aelius ait, inter legem & rogationem hoc interest. rogatio est genus legis, quae lex non continuo. rogatio est. aī non potest non esse lex, si modo iustis comitiis rogata est. Romulum quidā a ficu rumināli, alij quod lupae ruma nutritus est, appellatum esse ineptissime dixerunt. quem credibile est a virium magnitudine, item fratrem eius, appellatos, Romam appellatam esse. Cephalon Gergithius (qui de aduentu Aenae in Italiā videtur conicribisse) ait ab homine quodam comite Aenae. eum enim occupato mōte, qui nūc Palatius dicitur, urbē condidisse. atq. eam Rhoni nominasse. Apollodorus in Euxenide ait, Aenea, & Lauinia natos Mayllen, Mulum, Rhomūque atque ab Rhomo vrbī tractum nomē. Alcimus ait Tyrhenia Aenae natum filium Romulū fuisse, atque eo ortā Albā Aenae neptē, cuius filius nomine Rhodius condiderit urbem Romam. Antigonus Italicā historiae scribtor ait, Rhomum quendam nomine, Ioue conceptum, urbem condidisse in Palatio Romae, eique dedisse nomen. Historiae Cumanae compositor Athenis quosdam profectos Sicyonem Thespiadaq. ex quib. porro ciuitatib. ob inopiam domiciliōrū, compluris profectos in exteras regiones, delatos in Italiam, eosque multo errore nominatos Aborigines, quorum subiecti qui fuerint Caeximparum viri, vnicarumque virium imperio montem Palatium, in quo frequentissimi confederint, appellauisse a viribus regentis Valentiam: quod no-

[1. a rogatio 2. Palatinus, vbi palatium 3. Rhomus 4. Thespiasq.]

pag. 77

men aduentu Eūadri, Aenaeque in Italiā cū magna Graece loqntiū copia interpretatū, dici coeptum Rhomē. Agathocles Cyzicēnarū rerum scribtor, ait, vaticinio Heleni impulsū Aenēā, Italiā pēuuisse portantem suam secū neptem Ascani filii nomine Rhom, eamq. vt Italia sint Phryges potiti, & his regionibus maxime, quae nunc sunt vicināe vrbī, primā omnium consecrasse in Palatio Fidei tēplū, in quo monte postea cum conderetur vrbis, vifam

ēe iusta vocabuli Romae noīs cām, eā, quae priore vnde ea locū dedicauisset Fidei. Ait quidem Agathocles complures esse auctores, qui dicant Aenae sepultum in vrbē Berecynthia proxime flumen Nolon, atq. ex eius progenie quendam noīe Rhomum venisse in Italiam, & urbem Romam nomina tā cōdidisse: Caltinus Agathoclis Siculi qui res gestas conscribit, arbitrarur e manu Troianorum iugentiū Illo capto, cuidam fuisse nomē Latino, eūq. habuisse coniugem Rhomam, a quo vt Italia sit positus, urbem condiderit, quā Rhomam appellauisse. Lembus, qui appellatur Heracles, existimat, reuertentibus al Illo Achiuus, quendam tempestate deiectos in Italiae regiones secutos Tiberis decursum peruenisse, vbi nunc sit Roma, ibique ppr taedium navigationis, impulsas captiuas auctoritate virginis cuiusdam tempestiuae nomine Rhomes, incendisse classem, atque ab ea necessitate ibi manendi urbem conditam ab his, & potissimum eius nomine eam appellatam, a cuius consilio eas sedes sibi firmauissent. Galitas scribit, cum post obitū Aenae imperiū Italiae puenisset ad Lanū Telemachi Circeq. filiū, hisque ex Rome suscepisset filios, Romum, Romulumq. vrbī conditae in Palatio causam fuisse appellandae potissimum Rhom-

[1. iis 2. primam 3. Callias 4. quosdam 5. isqua.]

pag. 78

mae. Diocles Peparethus ait Iliam Numitoris Albani regis filiam, gemellos edidisse, quos in i-ma Tiberis ripa a Faustulo, regio ministro, expostitos, iuxta ficum appellatam postea a Romulo Ruminalem, sic iacentes lupam lactasse. & picum Martium nutritis, post repletos Accam Laurentiam, Faustuli uxorem, educasse, plerique tamen, confesso, & alimenta prebente Numitore, nutritos auunt, quod Iliā ex Marte se peperisse eos assenerabat, ac secreto literis, omnique liberali disciplina Gabiis institutos atque excultos fuisse. atque ita in musicis primam p-neritiā traduxisse, cum inter aequales omnes p-actarent corporis proceritate, & forma, nominatos, alterum Romulum, Remū alterū. Eos vbi ex compressu Iliā natos se cognouerint, & quod expostitos in ripa Tiberis lupam lactauerit, praebens ruman, monte vicino descendēs, & quod reperti a Faustulo sunt educati, Romulusque & Remus a ruma nominati potissimum: praeterea quo patre essent procreati intellexerint, Numitori auo primum restituisse regnum, deinde de vrbē condenda per auguria decreuisse, vter eam conderet, nominaretq. ac Deorum manifesta approbatione, Romulum urbem condidisse, eamque nominasse Romam potius, quam Romulan de suo nomine, vt ampliore vocabuli significatione prosperiora patriae suae omninaretur. Romam antea Romulam appellatam Terentius quidem Varro fuisse ait ab Romulo deinde detortam vocē: -l-m, detritasque lras fuisse credibile. ceterum ca-sameius appellationis inuenisse ait Veitium vetitam esse publicari. Romanam portam ante Romulam vocat

f ij

tatam ferunt, quae fuerit ab Roma appellata.

pag. 79

¶ Romuliam Tribum appellatam ait Dionysius ab Romulo, quod in agro ab eo capto de Veientibus populis, ea Tribus cencebatur. Terentius Varro delectam ait, quod proxima Romae esset

quae c-uidam ep ruma, id est, mamma Capnium de que requisi- ap-pellatam est quae

¶ Rumex genus telis simile spari Gallici, cuius m. Lucilius. Tum spara, tum rumices portantur tragula porro. Rumitans significat rumigerant, ut Naevius. Simul alius aliunde rumitant inter se. ¶ Ruminalem ficum appellatam ait Varro prope Curiam sub Veteribus, quod sub ea arbore lupa rumam dederit Remo & Romulo id est, mammam. Mamma autem rumis dicitur. unde rustici haedos lactentes subrumios vocant, qui adhuc sub mammis hentur. alibi autem sunt qui putent, quod sub ea pecus ruminari solitum esset. ¶ Rumex est pars colli, quae esca deuoratur unde rumare dicebant, quod nunc ruminare. ¶ Rumentum in Auguribus significare videtur interruptio, abruptio dum verba ancilibus mouendis praecit, si interim vis canerit tum aequae atque auspicio, augurio rumentum est. ¶ Rhegium significare oportere ait

pag. 80

Verrius id municipium, quod in freto e regno Siciliae est: quoniam id dicitur est a rumpendo, quod est Graece extraxit, eo quidem magis, quia in Gallia Cisalpina ubi forum Lepidi fuerat, Regium vocatur. ¶ Rhodeticatione cum dixit Lucilius, quo nomina riparum posuit, tam infestum sibi corpus, & valitudinem referens, quam leuis, sed saluti nauigantium. ¶ Rhinocerotē quidam esse aiunt bouē Aegyptium. ¶ Redemptores proprie, atque antiqua consuetudine dicebantur, qui cum quid publice faciendum, ut praebendum condixerant, effecerantque, tum demum pecunias accipiebant. nam antiquitus emere pro accipere ponebatur. at hi nunc dicuntur redemptores, qui quid conduxerunt praebendum, utendumque Redibitū id proprie dicitur, quod redditū est, improprieque & qui dedit, idēque rursus coactus est habere id, quod ante habuit. ¶ Reduiam quidam, alij reliuium appellant, cum circa vnguis cutis se resoluunt, qui a ruere est, soluere. Titinius in setina, lassitudo conseruam rediuias, & flagri. & Liui. Scabra in legendo, reduiosaue offendens. ¶ Redhostire, referre gratiam. Nauius in Lupo. Vel

iens regem salutat iuba²² Albanū mulium²³ comitem senem sapientem contra redhostis Menalus. & Accius in Amphitryone. cedo e quid redhostitium²⁴ cum eas sem obiectet²⁵ facilius. nā & hostire, paequate posuerunt. Ennius in Cresphonte. Audis, atque audiris hostimentum adiungito. & in Hectoris lyrics. quae mea cominus machaera, atque hasta hospius²⁶ manu & Pacuuius in Teucro. Nisi coerceo pteruitates, atque hostio ferociam. ¶ Redantruare²⁷ dicitur in Saliorū exultationibus, cum praeful ampirauit, quod est, motus edidit, ei²⁸ referuntur inuicem iidem motus. Lucilius, praeful

[1 regione 2 p. 243 Rhodon, Icadionque. 4 cognomina piratarum 5 illa essent 6 aut 7 conduxerant 8 Redibitum 9 ei 10 luere 11 Nouius 12 saluere iubet 13 Amulium 14 redhostitium. 15 cum in ea se obiectet 16 hospis 17 Redamptuare 18 amptuauit. 19 &.]

pag. 81

vt ampiruet, inde vulgus redamplauit² at Pacuuius. Proaertrēda³ gratia. Simul cum videā Graios nihil mediocriter redamptuare, opibusque fumis persequi. ¶ Rediuuiū est ex vetusto renouatum. Cicero l. j. in Verre. Vtrum exfirmatis minus operis esse vanam colūnam efficere ab integro nouam nullo lapide rediuuiū. ¶ Redarguisse⁴ per e litterā Scipio Africanus Pauli filius dicitur enuntiasse, ut idem etiā pertisum. cuius m. Lucilius, cum ait. Quo facietior videre, & scire plusquam ceteri, pertisum hominem, nō pertaesum dicere ferūt, nam genus. ¶ Redimiculum vocant mulieres catellam, qua maxime vtuntur ornatus causa. ¶ Reus nunc dicitur, qui causam dicit: & itē qui, quod promissit, ac debet. at Gallus Aelius li. I. l. significationū verborum, quae ad ius pertinet, ait. Reus est, qui cum altero litem contestatam habet, siue his⁵ egit, siue cum eo actum est. ¶ Reus stipulādo ē idē qui stipulator dicitur, quippe suo nomine ab altero quibus⁶ populat⁷ est, nō his⁸ quod alteri ad stipulatus est. ¶ Reus promittendo est, qui suo nomine alteri quod promissit, qui⁹ p altero quod promissit, at Capi to Actus¹⁰ in eadē quidē opinione est: sed exemplo adiuuat interpretationē. Numa¹¹ in secunda tabula, secūda lege, in qua scriptū est, quod horū fuit vnū¹² iudici arbitroue, reoue, eo die diffensus¹³ esto. nunc vterque actorū rei quae¹⁴ in iudicio me¹⁵ vocat, itemque accusator de vi accitur¹⁷ more veterē, & consuetudine antiqua. ¶ Riuis vulgo appellatur tenuis fluuor aquae, non spe consiliouē¹⁸ factus, verum naturali suo impetu. sed hi¹⁹ rini dicuntur, qui manu facti sunt, siue super terram fossa, siue super²⁰ specu, cuius vocabuli origo ex Graeco pendet. ¶ Repanda locantur Pompina²¹ flumi-

[1 redantruauit 2 Promerenda 3 redamptuare. 4 in 5 Redarguisse 6 ferunt 7 is 8 qui stipulatus 9 is 10 quiue 11 At eius 12 Nū 13 virtum 14 dies diffensus 15 actor, reusque 16 rei 17 de via citur 18 specu, incilioue 19 y 20 subter 21 Repanda 22 Pomptina.]

pag. 82

60 n-a, id est, purganda: retae enim vocantur arbores, quae

2-ut ex ripis fluminum eminent, aut in alveis extant.
 Rit-us est mos, vel consuetudo. Rite autem bene a-c recte significat
 iftic. Plautus Menaechnis. Certe haec mulier canterino ritu astans somniat.
 homi
 ina
 telo
 alio ficit mentionem
 lori te
 litum est fo

remo Retractare est rursus tractare.
 Ra-bidus a rabie dictus, qui morbus caninus est. Catullus de Berecynthia, & Aus. Abit in quiete muli ravidus furor animi. Rani coloris, raviselli appellat a Plauto, qui sunt inter flavos & caestios, rauro sub con-
 quod genus hominū pessimum est. Idem in Epidico: Sed quis haec est muliercula, & ille ravisellus, qui venit. Rates vocantur tigna inter se colligata, quae per aquam agantur: quo quidem vocabulo interdum etiam na-nes ipsae significantur Afranius in epistula Vento percussam ratem. it-em eodem nomine significarint etiam re-mos. Attius in Neoptolemo. Atq. ego rep-ercutio ratibus mare. & alio loco. Sed iam propellunt caeruleum rates salua. Radere g-enas veritum est in lege xij. id est, vnguib. scindere. Rabula dicitur in multis intus neg-otius, paratusq. ad radendum, quid, auferendumq. vel est ita dictus, quia acrior sit in neg-ociis agendis, & quasi rabiosus

1 colore 2 significarunt, 3 intentus.

pag. 83

Rodusculana porta videtur appellata, quod rudis & impolita sit relicta; vel quia ae-re vincita fuit. nam aes, ut Varro ait in libro antiquitatum, raudus dicebatur: atque ex eo dici in mancipando, Raudusculo libram serito. Runa genus telis. Ennius: tunata recedit, id est, pilata. est genus etiam enim m, atque quod veterano tangebant us. M. Val-erio

Rafiores antiqui fidicines appellabant, qui ut ait Verrius, ita appellati videntur, quia radere iclu chordas videantur artificio quodam. Ratitum quadrantem Tarquinius in libro quem inscripsit de & Oppius Aurelius, dictum putant, quod in eo, & triente, ratis fuerit effigies, ut naus in asse, a qua quidem re appellatum quoq. ratitum dicunt. Meminit trientis rati Antonius, qui ratitos ex hac causa dici trientes putat, quod ratis appellatio tertiae parti-sassis sit, quin-

ae autem, aut alius partis in illa sic, sed secundum numerum, ut sex-tans. nec hac re ratem dici solere, nisi de terna: ac legionum vnam unam ratem triente significat. quod hi penderentur trientes, cum ratio cum his putaretur, quib. soluendae res essent. Rauim antiqui pro raucitate dicebant. Plautus. Vbi si quid poscamus, ad rauim poscamus. Item. experiurauit hercle omnia ad raucam rauim. & in Artemone. & Caeclius in Hypobolimaeco. Prius ad rauim poscaris, quā placen-tā feceris. Ratus sum. 1 Opilius 2 nulla sit 3 legib. Numae. 4 expurgabo.

pag. 84

significat putauit, sed alioqui, pro firmo, certo ponitur ratus, & ratū. Ennius. Occidit, vbi potit ratus Romulus praedam. & Accius in Menalippo. Neque ratū est, quod dicas, neque quae agitas, dicendi est locus. R. duobus in cōplurib. orationib. cū de actis disertis cui etiā perferri solet, id est rationum relatarum quod his tabulis docentur iudices, quae publice data, atq. accepta sint. Rauilia à ravis oculis, quemadmodum a caestis caestulae. Ratumena porta a nomine eius appellata est, qui ludicro certamine quadrigis victor, clarusci generis iuuenis vchis consternatis equis excussus Romae periit, qui equi feruntur non ante constituisse, quā peruenirent in Capitolium, conspectumq. fictilium quadrigarū quae erant in fastigio Iouis templi, quas faciendas locauerant Romani vegenti cuidam artis figulinae prudenti, quae bello sunt reciperatae: quia in fornace adeo creuerant, ut eximi nequirent. idq. prodigium portendere videbatur, in qua ciuitate eae fuissent, omnium eam futuram potentissimam. Reciperatio est (ut ait Gallus Aelius) cū inter populum, & reges, nationesq. & ciuitates peregrinas lex conuenit, quomodo per recipiutores redantur res, recipiunturque, resq. priuatas inter se persequantur. Reciprocare pro vitro, citroq. poscere vti sunt antiqui, quia procare est poscere. Pacui in Teucro. Rapido, reci pco, peito, augusto, citare, rectem, reciprocate. vnde eq. gremis subiectare, adfigere. Plautus in Astraba. Quasi tollono, aut pilum Graecum reciproceis plana vta. Recellere, reclinare, & excellere, in altum extollere. Recinium omne vestimentum quadratū, hi qui xij. interpretati sunt, esse dixerunt vir toga mulieres utebantur, praetextum clauo purpureo.

[differitur cuiuspiam 2 iis 3 Rauillae 4 Etrusci 5 Vero 6 Vienti 7 tollonem 8 ij 9 virilem togam, qua 10 praetextam.]

pag. 85

vnde reciniati mimi planipedes. quam rem diligenter exsequitur Santra l. ij. de antiquitate verborum. Reconditae fecerit & condere urbem, facere, aedificare, ut Cincius testatur in libro de verbis pūfcis. Riccae, & ruculae vocantur parua ricinia, ut palhiola ad vsum capitis facta. grane quidem ait esse muliebre cingulum capitis, quo pro vitta Flaminica redimatur. Rectae appellantur vestimenta virilia, quae patres liberis

suus conficienda curant omnis causa. ita vsurpata. q. a stantibus & in altitudinem texuntur. ¶ Remancipatam Gallus Aelius esse ait, quae manci patasit ab eo, cui in manum conuenerit. ¶ Rienes (quos nunc vocamus) antiqui nefrundines appellabant. quia Graeci νεφρῶν; eos vocant. Plautus in Satyrione. Male tibi euenisse video, glaber erat tanquam rien. ¶ Refriua fabra⁴ dr⁵, via⁶ ait Cincius quoq. quae ad sacrificium referri solet domum ex segete auspicii causa, quasi reuocant⁷ fruges, vt domum darantes reuirtico⁸ ad rem diuinam faciendam. Aelius dubitat, an ea sit, quae prolata in segetem domum referatur, an quae refrigeratur, & est torreatur. sed opinionem Cinci adiuuat, & in sacrificiis publicis, cum puls fabata dis datur, nominatur refriua. ¶ Remcare, redire: vt comcare, vltro, citro⁹ ire. vnde commearus dati dicit, id est tepus, quo ire, redire eū¹⁰ possit. Afranius (vt in ea mancipato.¹¹) Venuit me sine mercede profum paucius¹² remcare in ludum. ¶ Remeligen¹³, & remorae memorando¹⁴ dictae sunt in¹⁵ Plauto in Pacina. Nā quid illae nūc tā diuinit¹⁶ remorantur remeligenes. ab Afranio in Prodito. remeligo a Laribus missa sum hanc,¹⁷ quae cursum

1 Recondit 2 referit 3 Granus 4 faba 5 vt 6 reuocent 7 tritico 8 citra 9 redi eq. 10 in Emancipato 11 Pacius, vel Paucius 12 Remeligenes 13 amorando 14 a 15 tamdiu intus 16 huc

pag 86

cohib-eam nauis. ¶ Remora alias tarditas nman-tur¹, ab eo quod moram facit. Plautus Trinino². Quae in rebus multis obstant, odiosaeq. sū-nt, remoramq. faciunt rei privatae, & publicae. Lucilius. Quatenam vox ex te resonans meo gr-ada remoram facit. ¶ Remurinus ager dictus, quia possessus est a Remo. & habitatio Remi, Remuria item in Auentino dicta. namq. Auentinum, in quo habitaret, elegisse Remū dicunt. Vnde vocatam aiunt Remuriam locum in summo Auentino, vbi de urb-e condenda fuerat auspiciatus alias Remorum³ quondam eum locum appellatum fuisse testis est.

¶ Remores item in vsu: scio aues dicuntur, quae acturum aliquid remora-ri compellunt. ¶ Rima-ti, quare-re valde est in rimis quoq. qui te rima-tur

Ennius li. xi. vtriq. ¶ Remillium dicitur, quasi repandum

Lucilius Suda remilium & Afranius in ca-xendice pergā

¶ Remorbescat En-nius posuisse videtur, pro in morbum recidat. ¶ Re-futare significat redargue-re. Pacuuius in Hem-iona⁴

quas gloria & rictas humanum . . . compositum a fando versa a

litera in u. vt item in eludo factum est, a quo recludere. ¶ Re-nanciscitur, Verrius quidem significare ait rep-rehendit. Vnde adhuc nos

dicimus, nanciscitur, & nactus, id est adeptus. Reor,

existimo, & quaec-umq. ab eo declinantur, quorum passiva aucto-ritas est. Remul-

[1 nominatur 2 Trimummo 3 Remorium vel Remonius 4 Hermiana]

pag. 87

eo est, cum scaphae remis nauis magna tra-hitur. ¶ Rigidum & praeter modum frigidum si-gnificat & durum uigido¹

10 rigido rigi-do do ferro

¶ Regifugium dies notatur in Fastis vi. kal.

Martias, vt ait Verrius, ita dictus, quia eo die rex Tarquinius Roma fugerit; quod falsum esse arguit Cincius in libro Fastorum, & Tullius² de feriis qui Saluares virgines, & Salios adesse dicunt Regi sacrorum, cum facit sacrificium in Comitio, quo facto, statim fugit quod verum cog-nouerit esse, qui legerit in Fastis dies tales, qua-les notantur sic. Q. R. E. X. C. F. id est quando Rex comitiauit, Fas; id est ad comitium it-at; his enim tantum feris Regi sacrorum in Comitium, nec in aliis ire licet. qui mos videtur ascitus ex E-truria.

20 ¶ Regifugium item dies notatur in Fastis, kal. Iunius. qui dies, quia totus nefastus non est, legi debet cum nota N. non N. quod ille dies sit e nefasto fastus.

¶ Regia dicta, vel q. sacrorū causa tā q. infanū a Pontifice conuocati, in eam conuenirent: aut quod in ea, sacra a Rege sacrificio erant sol-ita vsurpari.

¶ Regiae feriae dictae videntur, quae fiunt fori, con-uentus, & nundinarum causa in ciuitate aliquem per sacerdotem, qui sit regia mai-estate. sed non semper ob hanc vnā causā tunc-um, qui homini talis maiestatis cura dat ēt, cum expiatio ictus fulguris sit, aut in procurando portento simi-li quo regiae feriae fieri etiam solitae sunt. Reglescit, cum dixit

Plantus, significat crescit, hoc verlu: vix super-sum dolari, qui in dies va-e misero mihi ac perditio, reglescit magis, magisque inde etiam glires

40 [1 rigido 2 Iulius 3 quia]

pag 88

dicti videntur, quibus corpus pinguitudine adcre-scit. Reapsc est reipsa. Pacuuius in Armorum iudicio. Si non est ingratum reapsc q. feci bene. ¶ Re-gimen pro regimento vsurpant poetae. Ennius l. xvi. Primus senex bradyu (in) regimen belliq. pe-ritus. ¶ Belegari dicuntur proprie, quib. ignomi-niae, aut poenae causa necesse est ab urbe Roma, alioque quo loco abesse lege, Senatuiq. consul-to, aut edicto magistratus, vt etiam Aelius Gallus indicat. Religiosus est non modo deorum sanctitatem magni aestimans, sed etiā officio-sus aduersus homines. dies autem religiosi, quib. nisi q. necesse est, nefas habetur facere: quales sunt sex & triginta atri, qui appellantur, & alij senes, atq. hi³, quib. mūdus patet. a⁴ esse Gallus Ae-lius, quod homini ita facere non liceat, vt si id faciat, contra deorum voluntatem videatur fa-cere. quo in genere sunt haec; in aedē Bonae deae virum

50

virum introire; aduersus mysticae⁴ legem ad
 populum ferre: die nefasto apud Praetorem lege
 agere. Inter sacra autē, & sanctū: & religiosum dif-
 ferentias bellissime refert. ¶ Sacrum aedificium,
 cōsecratū deo. ¶ Sāctū murū, qui sit circū oppidū. re-
 ligiosum sepulcrum, vbi mortuus sepultus, aut
 humatus sit, satis constare ait. sed ita portione
 quadam, & temporibus eadem videri posse.
 siquidem quod sacrum est, idem lege, aut insti-
 tuto maiorum sanctum esse putant, violari id sine
 poena non possit. idem religiosum quoque esse,
 qui non iam sit aliquid, quod ibi homini fa-
 cere non liceat: quod si faciat, aduersus deorum
 voluntatem videatur facere. similiter de mu-
 ro, & sepulcro debere obseruari, vt eadem
 [1 & Aliensis 2 ij. 3 Religiosum 4 auspicia 5 putat, vt 6
 quoniam.]

pag. 89

& sacra, & sancta, & religiosa fiant, sed quo¹ mo-
 do, quod² supra expositū est, cum de sacro diximus.
 ¶ Repotia postridie nuptias apud nouum mari-
 tum cenatur, quia quasi reficitur potatio. Pacu-
 uius in Iliona. Ab eo depulsam mamma paedago-
 gandum accepit appot. talis libet. ¶ Repagula
 iunt, vt Verrius ait, quae patefaciendi gratia
 (quae ita figuntur, vt ex contrario quae oppangun-
 tur. Cicero in Verrem l. iij. Postea conuulsis repa-
 gulis, effractisque valuis demoliri signum,
 ac vectibus labefactare conantur. quae portae
 interdum repages appellant. ¶ Repudium Verrius
 ait dictum, qd sit ob rem pudendam. Acci-
 us, Repudio eiecta ab Argisiam dudum ex-
 sulo. ¶ Repedare, recedere. Pacuuius. Paulum
 recede⁴ gnate a vestibulo gradum. ¶ Repastina-
 ri ager is dicitur, vt Verrius existimat,
 cuius natum⁵ mutatur fodiendo, cum aut siluester
 ex quo dicitur⁶, aut lapis mollitur frangendo,
 vt fiat pasui⁷, vel pecoribus herba, vel homi-
 nibus satio. Cato in ea, quam scribit de
 suis virtutibus contra Thermum. Ego iam
 a principio in parsimonia, atque in duritia,
 atque industria omnem adolescentiam meam
 abstini, agro colendo, saxis Sabinis, filicibus
 repastinandis, atque conferendis. Afranius
 in Repudiatō. Repastina serati senex⁹ fugis.
 ¶ Reluere, resolvere, repignerare. Caccilius
 in Carine, Vt aurum, & vestem, quod matris fu-
 it, reluat, quod vna ipsi¹⁰ opposuit pignori.
 ¶ Resignare, antiqui pro rescribere ponebant,
 vt adhuc subsignare dicimus pro subscribere.
 Cato de spoliis, ne figerentur, nisi quae de
 [1 eo 2 quo 3 repotialis 4 repeda 5 natura 6 excoctatur 7 pas-
 cuus 8 obijmii 9 Repastinare sero 10 senex 10 ipsa.]

pag. 90

hostibus capta essent, sed tum vbi indiuisi sunt
 reuertantur resignatis vel ligalibus
 nar
 requi
 alia a
 quod n

reb
 indi
 tertium
 ranorum
 postti
 nisi a
 vocabu
 cretum
 fulto-re saepe reslire. ¶ Restibilis ager
 dicitur qui bie-nnio continuo feritur farrea spi-
 co, id est ari-stato. quod ne fiat, solent qui praedia lo-
 cant exci-pere. ¶ Reses, & residuus dicitur igneus, quia
 residet. Accus in
 residiuos somn-o deditos, atque inertes. Afranius in
 Rosa praetere-a resides multi
 Pacuuius in arm-orum iudicio
 Tuq. te desider-e manus residem, at contra
 nos hic esse in labore
 ¶ Resecrare, reso-luere religione. utique cum
 reus populum co-mitiis orauerat per deos,
 vt eo periculo li-beraretur. inebat magi-
 stratus eum rescec-rare. Rursus autem, idem
 vt se liberarent inf-istebat, & quod infons
 innocensque esset cau-sabatur: & quod caput
 est, ne eidem iter-um dies diceretur, neue iterum
 animaduerti sta-tuerent in eum, deprecabatur,
 cumque comitia esse-nt dimittenda.

pag. 91

aut
 iure
 ur
 ica
 Plantus. Resecroque mater quod and-um ob-
 fecraueram
 reser-ror
 ¶ Res con-
 perendinata dicitur, vt Verrius ait, iud-icium
 in diem tertium constitutum. ¶ Rana vocem
 significare ait Verrius ranam, & ranam
 liquidam, proxime canum larratum son autem:
 Vnde etiam causulicus pugnacite-r loquen-
 s, rabula appellabatur, vt est apud Lu-cilium
 rran-
 la
 rauri-elli nisi
 a rauri potius dictos velimus, vt est apud Plan-tum, qui
 ait in Anulularia. Vbi si quid poscamus (quod)
 ad raurim poscamus prius. Et ali-bi. Expurga-
 bo hercle omnia ad rauram raurim.
 ¶ Rosa in agro Reatino campus appellatur,
 quod in eo arua rore humi-da semper serent.
 ¶ Rediculi sanum extra portam Capenam Cornifi-
 cius ait fuisse: qui Rediculus pro-pterca appel-
 latus est, quia accedens ad vr-bem Hannibal,
 ex eo loco redierit, quibus-dam visis perterritus.
 ¶ Reserari Verrius ait dici ab eo quae¹ de
 mota sera a ian-uae cardine patefiant.
 fores: inde, quae patefactae, & declusa sint, re-
 serata dici. serae neque dicantur² fustes:
 qui opponuntur clausis foribus. Pacuuius in
 60. Armorum iudicio. Nunc pandite valuas
 f. iij)

remouete seras, ut complectar. ¶ Rema-
[i quod. i. namque dicuntur.]

pag. 92

nant, ⁊ repret. ⁊ Ennius l. j. desunt ⁊ riuos
camposque remant. ⁊ Refert cum dicimus,
errare nos ait Verrius. esse enim rectum rei
fert, datiuo scilicet, non ablatiuo casu. sed
esse iam vsu possessum. ¶ Ridiculus proprie
dicitur, qui in rebus turpib. ridetur. ¶ LIBER
XVII SEXTI POMPEI FESTI LI-
BER XVIII.]

¶ RIDEO, INQUIT GALBA CAN-
terio, prouerbiu est, quod Sinius
Capito ita interpretatur, nisi ⁊, qui
principio rei alicuius inchoatae deficiunt
animo. Sulpicius Galba, cum in prouinciam
exiens, ad portam ipsam canterium suum anim-
aduertisset cecidisse, rideo (inquit) can-
teri te iam lassum esse, cum tam longum iter
iturus, vix id sis ingressus. ¶ Retricibus
cum ait Cato in ea, quam scribit, cum edisser-
tauit Fului Nobilioris Censuram, significa-
ta nam eo nomine, quae est supra viam Ar-
deatinam inter lapidem secundum, ⁊ tertium. qua
inrigantur horti infra viam Ardeatinam, ⁊
Afinariam vsque ad Latinam. ¶ Recepticum ser-
uum, Cato in suasionem legis Voconiae cum ait,
significat, qui ob vitium redhibitus sit. vbi
irata facta est, seruum recepticum sectari,
atque flagitare virum iubet. ¶ Rogat, id est,
consulit populum, vel petit ab eo, ut id scilicet
cat, quod ferat. vnde nos quoque in consue-
tudine habemus pro petere, ⁊ orare. Cato
in dissuasionem, ne lex Baebia derogaretur,
ait. hoc potius agam, quod hic rogat. ¶ Restat
[i Reuicant. 2 repetant. 3 deserunt. 4 reuicant. 5 de iis.]

pag. 93

pro distat ait Ennius ⁊ ponere, cum his ⁊ dicat. Im-
petus aut ⁊ longe mediis regionibus restat.
¶ Ruri esse, non rure dicendum, testis est Terenti-
us in Phormione, cum ait. ruri se contine-
bat, ibi agrum de nostro patre, ¶ Religioni
est quibusdam porta Carmentali egredi ⁊
in aede Iani, quae extra eam, Senatam habe-
ri ⁊ quod ea egressi sex ⁊ trecenti Fabij apud
Caemeram omnes interfecti sunt, cum in aede Ia-
ni S. C. factum esset, vti proficiscerentur.

¶ Retiario pugnanti aduersus murmullo-
nem, cantatur. Non te peto, piscem peto. quid
me fugis Galle? quia murmullo-nicum genus
armaturae Gallicum est, ipsique murmullo-
nes ante Galli appellabantur, in quorum ga-
leis piscis effigies inerat. Hoc autem genus pu-
gnae institutum videtur a Pittaco, vno ex
septem sapientibus, qui aduersus Phrynoem
dimicaturus propter controuersias finium,
quae erant inter Atticos, ⁊ Mytilenacos, re-
te occulte lato impediuit Phrynonem. ¶ Re-
signatum aes dicitur militi, cum ob delictu aliquod
iussu TR. Militum, a in tabulas refertur. ¶ Relig-

nare enim antiqui pro scribere interdum pone-
bant. ¶ Rituales nominantur Etruscorum libri,
in quibus praescriptum est, quo ritu condantur vr-
bes, arae, aedes sacrentur, qua sanctitate muri, quo
iurae portae, quomodo tribus, curiae, centuriae
distribuentur, exercitus constituantur, ordinentur.
ceteraque eiusmodi ad bellum, ac pacem pertinencia.
¶ Rutilae canes, id est, non procul a rubro
colore immolantur, ut ait Ateius Capito cana-
rio sacrificio pro frugibus deprecanda saeuicia cau-
sa fideris caniculae. ¶ Religionis praecipuae ha-
[i Ennium. 2 ii. 3 haud. 4 habere. 5 a ne stipendium ei detur.]

pag. 94

betur Censoria maiestas, cuius in libris de vita P. R.
Varro exempla haec profert. M. Fuluius Nobili-
or, cum M. Aemilio Lepido Censor factus, cum ei
admodum inimicus antea extitisset, saepeque iudicio
cum eo sibi fuisset, publicae rei causa,
quae in primis spectatur, statim eo delato munere,
homini inimicus remisit. quod eius animi
iudicium fuisse omnibus gratum ⁊ probatum. A. Postu-
mius Q. Fuluius Censores facti, quia Fuluius duos filios
omiserat in Illyrico milites, ⁊ propter grauem mor-
bum oculorum, censuram gerere non poterat, ut
libri Sibyllini adirentur, auctor fuit, ⁊ ut pu-
blice supplicaretur pro valetudine collegae.
Tit. Sempronius, cum a Rutilio Tr. pl. Censoria
fides labefactaretur qui ob parietem dirutum iratus
cum esset aedis priuatae, die dicta collegam Claudium
condemnauerat fecit ut eadem illae, eodem quae in lo-
co erant, condemnatum absoluerent centuriae.
L. Amili Paulus ⁊ Q. Philippi religiosa censura
fuit. Laborauit Paulus morbo graui, ⁊ paene
amissione capitis in eo honore. Religiosa item
⁊ P. Cornelii Scipionis Nasicae, cui collega M. P.
Opilius, post consulum qui fratrem vidit, censura
fuit vadatus enim cum esset. s. a P. R. liberatum
constat. M. Valerius Messala. C. Cassius Lon-
ginus Censores, quorum in magistratu subuersa pudici-
tia fuerat, famosi extiterunt: nam palmam, quae
in Capitolio in ara ipsa Iouis optimi maximi, bello Per-
sico nata fuerat, tunc prostratam ferunt, ⁊ ibi ena-
tam sicum, infames quae rursus fecit, qui sine
villo pudicitiae resp. eltu fuerant Censores.
L. Cornelii Lentuli C. Censorini sequitur censura:
Lentulus iudicio pu- blico repetundarum damnatus
fuerat. plurimi itaque censuram adepto damna-
[i Pauli.]

pag. 95

tionis poenam remisit. P. Africani, L. Mummi
Censura insignis: sed in qua segnitate in agen-
do notetur Mummius. Is Asellum nulla soluta poe-
na ex aerarijs exemit, Africani irrita seueritate
qui illum fecerat aerarium. Sed ⁊ Q. Fului Nobilioris,
⁊ eius collegae T. Anni Lucii fuit nobilissima
Censura: nobilitati tribus notis inuictis seuerissimis,
Q. Pompei ⁊ Q. Caecili Metelli Macedonice Censura lectus se-
natus, ad sum-
mum senatores amoti sunt tres, ⁊ eo lu-
mine, qui aliorum offunderent claritatem.
¶ Redimunt

¶ Rediunt, significat, redemnt, Ennius
redinunt in
patriam eunt feri

¶ R-egium est, quod est, aut fuit Regis, ut seruus
regius, & domus regia, qualis est Numae Pompili.

¶ At regale facinus, quod est di-gnum rege.

¶ Romanos in li. xi. Graeco-s appellat Ennius, cum ait. Contendunt Grae-cos, Graios me-morare solent sos, quod Graeca lin-gua longos per-
10 tempore tractus gentibus H-ilpani. Non Ro-manos ait Graece locutos, cum Romulus vr-bis conditor verbis linguae Lati-nae locutus sit; sed quod olim lingua Graeciae gentis fuerit eadem cum Latina, parum prola-tione mutata. hoc autem verum esse ind-icat origo eius, quae videtur quasi Graecae v-surpatio. ¶ Rigido
20 tum caerulea furo, cum ait Ennius, locutus videtur super etymo verbi caeru-li. est enim a matris no-mine. eodem verbo de eadem re vsus est. & L. II. Fert se se per lacta camp-i caerulea prata cae-rula, mare ipsum dixit & alibi. Inde Parum per caerulea nauibus amb-ulabant. * Parum insulam
[i. Hesperiae. 2. vocatus 3. maris 4. ambulabant.]

pag. 96

refert. Item. Vnum surum surus ferre, ta-men defendere possunt. furi autem sunt rus-tes, & hypocoristicos furculi. ¶ Reque eaple Scipio Africanus, Pauli filius, cum pro aede Cas-toris dixit, hac compositione vsus est. quib. 30 de hominib. ego saepe, atq. in multis locis opera, factis, consiliis, reque eaple (saepe) bene-meritus spem, id est & re ipsa. ¶ Resp. multa-rum ciuitatum pluraliter dixit C. Gracchus in ea, quam conscripsit de lege. p. Enni & peregrin-is, cum ait. eae nationes, cum aliis reb., per aua-ritiam, atq. stultitiam, res publicas suas ami-ferunt. ¶ Recto fronte ceteros sequi si norit. Cato in disertatione consulatus. antiquae id consuetudinis fuit, vt cum ait Ennius quoq. 40 a stirpe supremo, & Ilia dia nepos. & lupus foeta. & nulla metus. etiam in commentariis sacrorum pontificalium frequenter est hic ouis, & haec agnus, ac porcus. quae non vt vitia, sed vt antiquam consuetudinem testantia, de-bemus accipere. ¶ Recipie apud Catonem, pro recipiam, vt alia eiusmodi complura. ¶ Redemp-titauere item, vt clamitauere Cato (idem) in ea, qua egit de signis & tabulis. honorem temptauere ait, l. efecta * benefactis non redemptitauere. ¶ Repulsior secunda conla-
50 tionem dixit Cato in ea, quae est contra Cornelium apud populum. haec quis incultior, religiosior, desertior, publicis negotiis repulsior. ¶ Rati-sima quoq. ab his, quae rata dicimus. vnde etiam rationes dictae. Cato in quam Thermu Erga remp. multa beneficia ratissima atq. gratissima. ¶ Regillis, tunicis albis, reti-culis luteis vtrisque. tis. textis fulum ver-

[i. possent. 2. fister, 3. sem, 4. Penni. 5. femina 6. haec 60

7. empitauero 8. malefalta 9. ec. 10. ijs, 11. Q. M. i. Minu-
cium. 12. veltiu.]

pag. 97

sum a stantib. pridie nuptiarum diem virgi-nis indutae cubitum ibant ominis causa, vt e-tiam in totis virilibus dandis obseruari solet.

¶ Rapi simulatur virgo ex gremio matris: aut, si ea non est, ex proxima necessitudine, cum ad virum traditur, quod videlicet ea res feliciter Ro-mulo cessit. ¶ Rapi solet fax, qua praelucente no-ua nupta deducta est ab vtrifq. amicis, ne aut vxor eam sub lecto viri ea nocte ponat, aut vir in sepulcro comburendam curet, quo vtroq. mors propinqua alterius vtrius captari putatur. ¶ Ritus est mos comprobatus in administrandis sacrificiis. ¶ Receptus mos est, quem sua sponte ciuitas alienum ad-sciuit. ¶ Religio dicuntur, qui faciendarum, prae-terminandarumq. rerum diuinarum secundum mo-rem ciuitatis delectum habent, nec se superstition-ibus implicant. ¶ Renouatiuum fulgur vo-catur, cum ex aliquo fulgure functio fieri coepit, si factum est simile fulgur, quod idem significet. ¶ Referri diem predictam, id est anteferri, religiosum est, vt ait Veranius in eo, qui est auspiorum de comi-tiis, idq. exemplo comprobat L. Iuli & P. Licini Censorum, qui id fecerunt sine vilo decre-to Augurum, & ob id, lustrum parum felix fue-rit. ¶ Regalia exta appellantur, quae poten-tibus, insperatum honorem pollicentur: priua-tis & humilioribus, hereditates; filio fami-liae, dominationem. ¶ Respiciere autem & in auspiciando, vnde quis auem prospexit, cum eodem reuertitur. ¶ Religiosum ac sacrum est, vt templa omnia, atq. aedes, quae etiam sacrae dicuntur. ad quod per se religiosum
[i. virgines 2. traducitur, vel trahitur, 3. vtrifq. 4. alterarum
5. auem, 6. at.]

pag. 98

est, non vtiq. sacrum est, vt sepulcra; quod ea non sacra, sed religiosa sint. ¶ Reus, cum pro v-troque ponatur, vt ait Sin-nius in eo, quae de reo inscribit, & cum di-cit pro se, a-ut cum contra te agit, inuamen-to tuo vti p-osest. ¶ Roscij vulgo appella-ri solent, in omni arte ita perfecti, vt Roscius comoedus in arte sua perfectus fuerit, cui nihil deesset ad perfectionem, vt libro 5. de oratore ai-t Cicero. ¶ Rustica Vinalia mensis Aug-usto, vt est in Fastis, Veneri fiebant, quod eodem illo die aedi ei deae consecrata est, iumenta-q. & olitores ab opere cessant, quia omnes hori in tutela Veneris esse dicuntur. ¶ Raucos appella-tos esse ait Verrius videri ab ariditate, sive a similitudine quadam spi-carum aristae. in sp-icis namq. flaua frum-menta raua appe-llari idem Verrius docet. ¶ Rica est vestimentum quadratum,

simbratum, pur-pureum, quo Flaminiæ pro palliolo mitra ve utebantur, ve Verrius existimat. Titi-nius. Rica ex lana lucida, alba vesti-tus. Alij dicunt, pallium esse triplex, quod conf-icitur virgines ingenuæ; patrimæ, m-atrimæ, quod caeruleo colore infectum lauetur aqua p-ura. Alij, quo Flaminiæ cingat pileum. Respiciatis tunc dicebatur, cum peracto sacrificio, quasi finis imp-etratus esset, & quasi forent comitia perfecta, sum-ritunc reum iubebant sacer-10 dotes suo more, alij-sq. peractis iuxta consuetudinem luci, in quo sacra fa-ciebant reo a calatorib. ingeniculato, atq. ita inclinato vinum in caput infun-debant solemnè cum pre-catione. Remisso exercitu simul etiam

pag. 99.

Augur, quo consul in bello v-sus est in aspiciendo, discedere vna iubetur, quod tunc illo discedente cer-tum est, exer-20 cium etiam esse remissum, vt cum opus sit, tunc se velit discede-re possit. nam Confides, & confores non in perpetuum Auguribus praesentibus vna-ntur, vt ait Ap. Pulcher, sed tantum in auspi-cio, quas postea dimittat is, a quo lege se-cures habitae sunt prius; quem & priorem esse ait Antif-tius Labeo quiq. eadem qu-oq. lege signifi-cari, vt prior sit in auspi-cando dicitur, vt ait idem Labeo in libro de officio Augu-30 ris. Potest autem Augur id & in consilio fa-cere; vel in alio, quo se-det loco; pulvis q. pulstem edentibus solstitim-um facit auspi-cium. potest etiam si ve-lit, intra pomoe-rium. suu autem in tem-plo consistit. Re-pertum dicitur idem quod amissum recipere, quasi reparatum & re-paratum. Rictus, rixae, rixosae, ringitur dici videntur, quia in diuersum rumpantur, contrariaq. sint recto quod vocabulum a regendo, vt commo-dius deductum videatur, dictum videri po-40 test.

S

Sesopia in Augurali & Sali-ri carmine ap-pellantur, quae alias eso-pia pro sedilib. di-cere habemus nunc ad-huc in consuetudi-ne. Susq. deq. fre-quens est, pro plus minusve. significat autem id quod antiqui vsque dice-re soliti erant. Soti-nio significat in car-mine Saliari & Au-gurali, sonanti. Sine sacris hereditas in proverbio dici solet, cum aliquid obtulerit sine vlla incommodi a-50 [i. quor.]

pag. 100

ppendice: quod olim sacra non solum publica curiosissime administrabant, sed etiam priuata. relictusq. heres sic pecuniae, etiam sa-crorum erat; vt ea diligentissime administra-re esset necessarium. Suppum antiqui dice-bant quem nunc supinum dicimus ex Grae-60

co, videlicet pro adspiratione ponentes lit-teram, vt cum idem hylas dicunt, & nos fil-ias. item s' lex. & s'ra, septem. eius voca-buli meminit etiam Lucilius. Si vero das, quod rogat, & si suggeri suppus. Sempronia horrea, qui locus dicitur, in eo fuerunt lege Gracchi, ad custodiam frumenti publici.

Statua est ludi eius, qui quondam fulmine ictus in Circo, sepultus est in Ianiculo. cu-ius ossa postea ex prodigijs, oraculorumq. responsis Senatus decreto intra urbem re-lata in Volcanali, quod est supra Comitium, obruta sunt. superq. ea columna, cum ipsius effigie, posita est. Semilius lacus appellabatur a eo, qui eum faciendum cu-10 rauerat in principio vici Iugari continens basilicae Iuliae, in quo loco fuit effigies hydrae posita a M. Agrippa. Sonticum morbum in xij. significare ait Aelius Stilo certum cum iusta causa, quem non nulli putant esse, qui noceat, quod fontes signifi-cet nocentes. Naeuius ait. Sonticum esse oportet causam, quam ob rem perdas mulierem.

Sacram viam, quidam appellatam esse existimant, quod in ea foedus ictum sit inter Romulum, ac Tatium. quidam, quod eo itinere vrantur sacerdotes idulium sa-crorum conficiendorum causa. itaq. ne eatenus

[i. sicut 2. suggeris 3. iudicium 4. ab]

pag. 101

quidem, vt vulgus opinatur, sacra appellan-da est a regia ad domum Regis sacrificuli, sed etiam a regis domo ad sacellum Stre-niae, & rursus a regia vsq. in arcem. nec appellarari debere ait Verrius, sed disuncte, vt ceteras vias Flaminiam, Appiam, Latinam, vt ne Nouamuiam quidem, sed Nouam uiam. Scita plebei appellantur ea, quae plebs suo suffragio sine patribus iussit, plebeio ma-15 gistratu rogante.

Solitaria hostiarum trinum diuersi generis immolationem signi-ficant, tauri, arietis, verris, quod omnes eae solidi, integriq. sint corporis; contra aci- verbices maiales qui quia sollum Ofce totum, & solidum signifi-20 cat.

vnde tela quaedam soliferrea vocan-tur tota ferrea, & homo bonarum artium sollers & quae nulla parte laxata, cauq. sunt, solidi nominantur. atq. harum hof-tiarum omnium inuiolati sunt tauri, quae pars scilicet creditur in castratione, sunt quidem qui portent, ex trib. hostiis praecipue nomen inclutum cum solido tauri, quod am-30 plissima sit earum, quidam dixerunt om-nium trinum vocabula confixa suis, ouis, tauri adfessisse id, quod vno modo ap-pellarentur vniuersae. quod si a sollo, & tau-ris earum hostiarum ductum est nomen, anti-35 quae consuetudinis per vnum l. enunti-ari non est mirum, quia nulla tunc ge-mina-

minabatur littera in scribendo. quam consuetudinem Ennius mutauisse fertur, utpote Graecus Graeco more vsus, quod illi aeque scribentes, ac legentes duplicabant

[1. nec ita. 2. contrarij. 3. veruerec. 4. maiori. 5. solli ferrea 6. caeditur. 7. patet. 8. confusa. 9. scilicet. 10. antiqua consuetudine.]
 pag. 102
 mutas semi-vocales, & liquidas. ¶ Secordiam quidam pro ignavia posuerunt. M. Caro pro stultitia posuit. Originum lib. vij. cum ait

memensam ti-miditatem, ac scordiam causa erat, ne quid neg-oty publici, vel privati gereretur. compos- itum autem videtur ex se, quod est sine, & corde. ¶ Semis lemodi-us, semuncia: qua ratione ex Graeco trahuntur alia, quae, o, litteram pro aspiratione eorum habent, ut in tra septem, & a siluae, sic ista ab eo, quod illi vna-20-ru dicunt, declinata videntur. ¶ Sublicium pon-tem quidam putant appellatum esse a sublicibus, peculiari vocabulo Volco-rum, quae sunt tigna in latitudinem extensa, quae non aliter Formiani vocent, quam a nomine librorum: & quae ab alijs auctoribus sublices vocantur, quod sub eis aqua liquens laberetur, dictae.

in qua opinio-ne fuit qui & meminit Sub-lici pontis: & Naenius, 30 qui ait in belli Punicij libro quam liquidum Sublicio tranat ponte amnem, & alij tab-ulis qui adhuc nomen retinet. Salustius libro qua-rtio historiarum, ne inrumiendi p-ontis Sublici sublicibus cauata essent.

¶ Superuacaneum, ut videtur, se-cludit Verrius ab v. acuo, quod [1. ab.]

pag. 103
 vacuum quod quidem dicatur id e antummodo, quod sufficit, satis-q. sit familie: quod autem superfit, super-uacaneum id dicitur. ¶ Sersuferarios appellabant antiqui ut ait b-omines con-ducibos mercede, qui ad arbores fulguritas piacularium com-missarum causa sacrificia quaedam struae, & serio sollempnibus verbis faciant.

PRECOR TE IPPI-TER VII MIHI VOLENS PROPITIUS SIES, quod & nullo etia fiebat adhibito stru-feratio.

¶ Suberis, arboris genus, ex qua cortex nat. atoris detrahitur. Lucilius

ti hibernaculi. ¶ Silicernium dicitur casna su-nebris, quam

alio nomine exequium scriptores v-ocant sed & V-errius existi-mant silicernium dici, quod nos farci-men dicimus, quo fletum familia purgabatur: quia cuius nomine ea res instituebatur, i-s iam silentium cerneret. Caecilius Obolostate. Cre-didi silicernium eius messe esurum.

¶ Sudum Verrius ait significare sub-udum. sed auct-orum omnium fere exempla volunt, ut sudu-s siccum significet. sudum enim quasi sudum, id est, sine vdo, vt se-curus sine cura dictum est.

¶ Sublesta antiqui dicebant infir-ma, & tenuia. Plautus in Persa. Ad [1. stru. 2. stru.]

pag. 104
 paupertatem si immigrant infamiae, grauior paupertas fit, fides sublestior. id est, infirmior. Idem in Neruo-laria. vinum ait sublestissimum qua infirmos faciat vel corpore, vel animo.

¶ Satur, & vir, & caro non habent. ¶ Supel-lectilis recto casu, & senis ratione dicebantur, quae nunc contraria videntur esse finitioni portionis: quia omnia vocabula, X. littera finita, per declinationes obliquorum ca-luum syllabam accipiunt. haec autem duo deficiuerunt ab ea, vt alta compium, quae non ideo infirmare debent praeceptum.

¶ Scurrae vocabulum Verrius ineptis-sime aut ex Graeco tractum ait, quod est schypoazain, aut a sequendo, cui magis adsentitur, quod & tenuiores fortunae homines, & ceteri alloqui, qui honoris gratia prosequerentur quempiam, non antecedere, sed sequi sint soliti. quia videlicet dicat Lu-cilius. Cornelius P. noster Scipiadas dicto, tempusq. intorquet in ip-sum ori, & deliciis, luci effictae, atq. cinaedo. & sectatori adeo ipsi suo, quo rectius dicas. Ibat forte domum, sequimur multi, atq. frequentes. cum secutos videri velir, ob eorum iurgia, non ob adfuetum officium.

[1. proportioni. 2. alia complura.]

pag. 105
 ¶ Secus, Valgi putat ex Graeco, & est v. dictu. absurde scilicet. significat enim aperte aliter, exemplis omnium fere, qui ea voce vsurpant. ¶ Stipe esse nummum signati, testimonio est & de eo quae i dar stipendium militi, & cum spodetur pecunia, & stipulari dicitur. ¶ Sobrin est, vt ait Gallus Aeli patris mei consobrini filius, & matris meae consobrinae filius. femina iisdem de causis appellat fratrem, & fratrem patrualem, & consobrinum

& propius consobrina, & sobrina. iidem gradus in sobrina quoq. sunt. Sororium tigillum appellatur hac de causa. ex conuentione Tulli Hostili regis, & Metti Fufij ducis Albanorum, Trigemini Horatij, & Curatij cum dimicassent, vt victores sequeretur imperium, & Horatius noster exuperasset, victorq. domum reuenteretur, obuia soror, cognita morte sponfi, sui fratris manu occisa, auersata est eius osculum, quo nomine Horatius interfecit eam. & quamquam a patre absolutus sceleri erat, accusatus tamen parricidi apud Duumuiros, damnatusq. prouocauit ad populum cuius iudicio victor, duo tigilla tertio superiecto, quae pater eius constituerat, velut sub iugum missus subit, consecratisq. ibi aris Iunoni Sororiae, & Iano Curatio, liberatus omni noxia sceleris est auguriis adprobantibus. ex quo sororium id tigillum est appellatum. Sororiae mammae dicuntur puellarum, cum primum tumescunt, vt fraterculare puerorum. Plautus in

[id. quod. 2 Sobrino. 3 Metij Suffrij. 4 Curatij. 5 Sororu. 6 Sororiae.]

pag 106
Fribolaria. tunc sororiabant
papillae pri-mulum, sed illud
volui dicere fraterculabant. quid
opus est verb- is multis. Surregit
& sortus an- tiqui ponebant pro surrexit,
& eius parti- cipio, quasi sit surrectus, quibus
L. Liull- us frequenter vsus
est. Sors & patrimonium signifi-
cat, vnde con- sortes dicimus; &
Deis 2 respon- sum; & quod cuiq.
accidit in so- rtiendo. Soracum dicitur,
quo ornamen- ta portantur scaeni-
corum. Plau- tus in Persa. libro-
rum iccillum plenum soracum habeo.
Sobrium vicum dictum putant Cloatius
& Aelius, quod in eo nullus tabernae
locus, neq. caup- onae fuerit.
alij, quod in eo M- ercuria non lacte, sed
vino solitum sit supplicari. Soni-
uium tripu- dium vt ait Appianus
Pulcher, quod sonet, cum pullo exci-
dit plus, 2 quad- rupedine ex ore. Sons, 150
nocens, vt ex c- ontrario insons, in-
nocens. Sodalis quidam dictos pu-
tant, quod vna s- ederent, essentq.
alij quod ex suo dapib. veses soliti
sunt.
alij, quod inter se inuicem suade-
rent, quod vtile es- ser. eosdem, quod coeant
erebro, congre 2 voca- ri a Graeco
vocabulo, quod est sippa.
Sodes, si audes, vti sis, pro si vis. & illico
pro in loco. Terentius in Andria. Dis 60

fodes, quis heri Chry- sidem habuit.
Surum dicebant, ex quo per demi-
[1 Dei. 2 puls. 3 cingera.]

pag. 107
nutionem fureculus fac- tum est. Pla-
utus in . . . surum - non est tibi.
surum dicebant pal- um item: nam qui-
a saepiebatur Cir- cus fureculis,
longum diligebant su- rum, tum poli-
10 ebant ascia aut asulae
. Ennius. vms su- rus surum
ferre, tamen defende- re possent.
Surremit, sumpsit, inq. - manum su-
renit hastam. Idem . . . surrempsit,
vsurpauit, pro p- uerum sustule-
rit. Surium . . . cum dixit:
qui ita appellatus est, quod cum
in Academia & Ly- cio nobilissi-
mos inter excelleret, atq. ob eam
causam, praestant- issimus semper
20 habitus fuisse: i- nstituit, cum
disputaretur, vt pro- mus sumere-
tur is, qui esset ipso dignior.
vnde . . . οὐκ ἔστιν οὐκ ἔστιν οὐ-
κῶν illum nominauit- t. quod si mon-
itus esset, disputan- tem non num-
quam resollebat. Socratem. quas
coniece- rat in librum
a se scriptum, quem inscripserat Scy-
rium, ob eum, cuius gratia id appel-
lauerat opus. Summus- ssi dicebantur
murmuratores. Naeuius, odi, inquit
Summusos, pro- inde aperte dice
quid sit, quod times. Eanius in sexto
Annalium. Qui- ntus in occulto mussa-
bat. & Accu- s in Andromacha. di-
ce iam mater no- n est: nam 2 mussare si-
ne. Caelus - s in Agnorizomene 2
[1 iam. 2 Anagnorizomene.]

pag. 108
quod potes, file, cela, occulta, tege,
tace, mussa, mane. Sum, 2 pro cum
vltus est Ennius li. i. At tu non vt sum
summa 2 seruare decet rem. & li. ij.
At se se sum quae dederat in lumi-
nis oras. Sollo Osce dicitur id, quod
nos totum vocamus. Lucilius, suaasa 2
quoq. omnino dixit, non sollo 2
dupondi, id est non tota. idem Li-
uius. Sollicuria, in omni re curiora.
& solli ferreum genus teli, totum
ferreum. Sollers etiam in omni re pru-
dens; & solemne, quod omnibus
annis praestari debet. Solla 2
appellatur sedilia, in quibus non
plures singulis possint sedere,
ideoq. soliat sternere dicuntur.
qui Sollisternium habent, & so-
laria vocantur Babylonica, qui-
bus eadem sternuntur, quae, vt a-
it Ver-

it Verrius, omnia ducta sunt solo. aluci quoq. cauandi gratia instituti, quo singuli descendunt, solla dicuntur. quae ascendendo potius dicta videntur, quam a solo. § Sollistimum. Ap. Pulcher in Auguralis disciplinae. l. i. ait esse tripudium, quod aut excidit ex eo, quod illa fert. saxum ve solidum, aut arbos viuiradix ruit, quae nec prae vitio, humani caedantur ve, iaciantur ve, pel-lantur ve. Solum, terram. Ennius l. iij. Tarquinio dedit imperium.

[i. summam 2. vasa 3. salla. 4. curiosa. § Solla 6. a. salla. 7. lanando 8. a. sedendo 9. salla 10. a. u. i. hu-mana ve vi]

pag. 109

simul & sola regat. & aliubi. Sed sola terrarum postquam permensa parumper. § Solea, vt ait Verrius, est non solum ea, quae solo pedis subicitur, sed etiam pro materia robustea, super qua paries craticius extruitur. § Solox, lana crassa, & pecus, quod passim pacitur non tectum. Titinius in Barato. Ego ab lana soloci ad purpuram data. & Lucilius. Pastali pecore, ac montano, hirtio, atq. soloce. § Sos pro eos antiqui dicebant, vt Ennius l. i. Constitit inde loci propter sos dea diarum. l. iij. Circum solque sunt magnae gentes opulentae. l. vij. Dum censent terrere minis, hortanturue sos. l. xi. Contendunt Graios Graecos memorare solent sos. interdum pro suos ponebant, vt cum per datium caum idem Ennius effert. Postquam lumina sis oculis bonus Ancus reliquit. § Sultis, si voltis. Plautus in Friuolaria. Sequimini me hac sultis legiones omnes lauerna. & in Rudente. Curatae haec sultis magna diligentia. M. Cato pro L. Caestio. Audite sultis milites, si quis vestrum in bello superfuerit, si quis non inuenerit pecuniam, egebit. § Solari sine praepositione dixisse antiquos testis est Pacuuius, cum ait. § Solatur, auxiliatur, hortaturq. me. § Solatum genus morbi maxime a rusticantibus dicitur, cuius meminit

[i. alibi. 2. robusta. 3. Barbato. 4. Pascali.]

pag. 110

etiam Afranius in arquato med-eri, cuius nomen ab au-tigine. § Solip-ungu genus bestiolae maleficae, q-mod acris, concitatusq. fit feruore so-lis, a quo nomen traxit. § Sol-pes significat apud omnes ferre auc-tores saluum,

Afranius in ep-istola. Di te sospitem seruent tuis. Vergil. l. viii. Aeneid. Maxime Teu-crorum ductor, quo sospite numquam. En-nius in parentem & pa-triae di seruate sospitem. Ac-cuis in si-rite ad patri-am sospes peruenisset. Ennius vi-detur seruatorem signi ficare, cum dix-it. Quo sospite liber. caeterum s-ospitare, Verrius ait esse bona spe afficere, aut bonam spem non falle-re. § Succrotilla tenuis diceba-tur, et alta vox. Titinius in Feminea fabulare succro-illa vocula. Afra-nius in episto-la loquebatur succro-tilla voce serio. Plautus in de-scribendis mulie-rum curibus gracilibus in Syr-o. Cum extortis talis, cum sodellis & r-usculis. bel-le, quae non pedibu-s irent. § Su-cula est machinae genus teretis materiae, & foratae, ac crassae, quam vt vber scrofae porci circumstant sic, versant-esque ductario fune volunt. eodem no-mine stellas ruunt que dicunt, quas aliter

[i. auigine 2. fere 3. sodellis 4. volunt 5. quinquae.]

pag. 111

appellarunt a plumi-a hyadas. Graeci uadas. nostri, exi-stimantes a subus dici, modo Latine lo-quenti, dixerint eas. § Suculas. § Suc-cingulum ap-pellabant antiqui bal-teum. Plautus. Ab Hippolyta succingul-um Herculis aequae magno neu-tiquam abstulit periculo. § Succerdae ster-cus su-illum dicebatur us. simus succerdae. Titinius. Quid habes, nisi unam arcam sine cla-ui, eo condis succerdas. alio nomin-e succerda dicitur opicerda homo opicer-da homi-nem, quem Sol in opicerdis aspici-t. § Suburanam tribum antea succifanam per e. appellaba-nt ex nomine regionis; nam parte-m imam illam quoq. tradunt fuisse suc-cufanam dictam. Verrius autem ait se mi-ratum esse, cur non a nomine pagi Succufani, in quo milites exercerentur. § Succidanea hostia. appellatur, quae secundo loco caedeba-tur, quod quasi succideretur, dicta. quidam a suc-cedendo, non a succi-dendo dictam putant. § Sugillatum dici existimant ex Graeco vocabulo, quod ea pars quae est sub collo, uo-xy ab iis dicitur. § Sycophantas qui-dam ex hac causa dictos putant. Atticos quondam inuenes solito-s aiunt in hortis

quorumdam - rumpere, fiscoq. deligere, quoniam ob causam lege factum [i. loquendi, dixerunt 2. Hercules 3. Succusianam 4. quosdam 5. cantum.]

pag. 112

qui id fecisset, capite esset ei. quam poenam qui persequerentur ob paruola detrimenta, lycophantas appellatos.

Sulci appellantur, qua aratrum ducitur, vel sationis faciendae causa, vel urbis condendae, vel fossura rectis lateribus, ubi arbores serantur. fulmen quoque, qua eius vestigium, similiter appellatur.

quod vocabulum quidam ex Graeco fictum, quia illi dicant ελλείν.

Suasum, colos appellatur, qui fit ex stillicidio fumoso in vestimento albo.

Plautus. Quia tibi suaso infecisti propudiosa pallulam. quidam autem le- gunt in suaso. nec desunt, qui dicant, omnem colorem, qui fiat inficiendo, suasum vocari, quod quasi persuadetur in alium ex albo transire.

Saltum Gallus Aelius l. ij. significatum, quae ad ius pertinent, ita definit. Saltus est, ubi siluae & pastiones sunt, quarum causa ca- sae quoque, si qua particula in eo sal- tu pastorum, aut custodum causa.

aratrum ea res. non peremit nomen saltui, non magis, quam fundi, qui est in agro culto, & eius causa ha- bet aedificium, si qua particula in eo habet siluam. Superescit, significat supererit. Ennius. Dum quidem vnus homo Romanus toga superescit. & Acer in Chrysispo.

Quin hinc superescit, Spartam atq.

[i. capital 2. persuadetur 3. Romae 4. Acius 5. si]

pag. 113

Amyclas trado. sed per se Super significat quidem supra, vt cum dici- mus, super illum cedit. verum poni- tur etiam pro de, Graeca consuetudi- ne, vt illi dicunt, Plautus in Milite glorioso. Mea opera super hac vicinia, quam ego nunc concilio- tibi. In Phasmate. Ehe . . . tan- dem percipio, super rebus nostris lo- qui te. Pacuuius in Medo. qua super re interfectum esse Hippotem di- xisti? Cato contra Annium. Nemo antea fecit super tali re cum hoc magistratu utiq. rem. Afranius in Virgine. Alis de rebus in qua coepisti super.

Supercilium dicitur, quod supra cilium sit, id est integumentum oculi superius. Sub iugum mitti dicuntur hostes victi, exceptis omnibus armis, cum hastis defixis duabus

relisq.,

in terra, tertiaque ad summum earum deligata; speciei am iubentur subeuntes transire. Subices Ennius in Achille pro subiectis posuit. cum dixit. Nubes per ego deum subices humidas, inde oritur imber sonitu faeuo spiritu. Superstitis A, testes praesentes significat. cuius rei testimonium est, quod superstitibus praesentibus, ij, inter quos controuersia est, vindicias sumere iubentur. Plautus in Artemone. Nunc mihi licet quid vis loqui, nemo hic adest superstes. volgari quidem consue-

[i. sedit. 2. Alibi 3. A. 4. ipsi eam 5. unde 6. praesentia.]

pag. 114

tudinem poni tur pro is, qui satis superq. sunt. Superstitis etiam liberi parentibus dicuntur

quomobrem progredi cuperem ulterius uiuendo, quamquam omnes superstitis mihi velim. Superuaganea avis vocatur ab Auguribus, quae ex summo cacuminis vocem emittit, quia quasi in altissimis, superq. omnia vagatur, appellata.

Supercilia in Iunonis tutela putabant, in qua dicuntur mulieres etiam quod is protegan- tur oculi, per quos nos luce fruimur, quam tribuat Iuno. Vnde ipsa dea Iucina quoque dicta videtur. Supernari dicitur, quibus feminae sunt succisa in modum suillarum pernarum. Ennius in Annalib. is pernas succidit iniqua superbia Poeni. & Catullus ad Coloniam; in fossa Ligaria cet supernata securi.

Suppernum modo significat summum, vt cum dicitur pater supreme bellicae, & armorum. Mauros potens. Plautus. Me certe suppernum habuisti semper in rebus tuis. alias extremum significat, vt in legib. xij. Solis occasus supprema tempestas esto. Supremo crimine nocte tuo. Vnde dicitur & quasi supremo iugentes tempora voltu. Cato de dolentis numquam cuique reo apud Praetorem [i. consuetudine 2. Hi]

pag. 115

rem denegasse suppernam aduocati- onem. alias pro maximo, cum duas oues, & triginta boues suppernam mul- tum dicerent. Sublidum dicebatur quando milites subsidebant in extrema acie labentique aciei succurrebant. quod genus milium constabat ex is, quo emeruerant

rem denegasse suppernam aduocati- onem. alias pro maximo, cum duas oues, & triginta boues suppernam mul- tum dicerent. Sublidum dicebatur quando milites subsidebant in extrema acie labentique aciei succurrebant. quod genus milium constabat ex is, quo emeruerant

rem denegasse suppernam aduocati- onem. alias pro maximo, cum duas oues, & triginta boues suppernam mul- tum dicerent. Sublidum dicebatur quando milites subsidebant in extrema acie labentique aciei succurrebant. quod genus milium constabat ex is, quo emeruerant

rem denegasse suppernam aduocati- onem. alias pro maximo, cum duas oues, & triginta boues suppernam mul- tum dicerent. Sublidum dicebatur quando milites subsidebant in extrema acie labentique aciei succurrebant. quod genus milium constabat ex is, quo emeruerant

rem denegasse suppernam aduocati- onem. alias pro maximo, cum duas oues, & triginta boues suppernam mul- tum dicerent. Sublidum dicebatur quando milites subsidebant in extrema acie labentique aciei succurrebant. quod genus milium constabat ex is, quo emeruerant

[Marginal notes on the right page, including references to other works and commentary.]

stipendia; locus s - amen retinebant in exercitu. quae erat terra acies Triariorum, ut Plautus in Friuolaria. agite nunc, subdite omnes, quasi solent - triario s si mihi modo dicti praefidarij ante eos collocati qui erant, aut in alio loco praepositi. ¶ Subsolanae quae sunt solo re - s appellantur; nec ad unius nomen rei solum conferunt subsolanei enim dicuntur qui in infimum solum colunt: ut qui in terram, superfolanei. dicitur inde solum, inimum solum; rursum quo planta pedis innititur. ¶ Subilles sunt, quas aliter ipsiles vocant lamellae necessariae sacris, quae ad rem diuinam conferre dicuntur maxime, specie virum & mulierum. ¶ Substillum antiqui appellabant ante tempus pluuiam, iam per aene viduum, (dum) & post pluuiam, non per siccum, quod iam stillaret, aut nondum desisset. ¶ Subscudes appellantur cuneratae tabellae, quibus tabulae inter se confinguntur, quia quo cae immittuntur, succuduntur. Pacuuius in Niptris. Nec

[1 triariorum. 2 ipsiles. 3 desisset. 4 cuneratae.]

pag. 116

vlla subscus cohibet compagem aluci. Plautus in Astraba. Terebratus multum sit, & subscudes addite. ¶ Subcorona venire dicuntur, quia captiui coronati solent venire, ut ait Cato in eo, qui est de re militari. ut populus suus sua opera potius ob rem bene gestam coronatus supplicatum ear, quam re male gesta coronatus veniat. id autem signum est nihi praestari a populo. quod etiam Plautus significat in Hortulo. Praeco ibi adstet cum corona, cuique liceat veniat. ¶ Sublimen est in altitudinem elatum, ut Ennius in Thyeste. Aspice hoc sublime candens, quem vocant omnes Iouem. Vergilius in Georgicis l. i. Hic vertex nobis semper sub. ¶ Sublimauit dixit a id est in altum extulit Originum l. ij. In maximum decus atque in excelssimam claritudinem sublimant. id autem dicitur a limine superiore, quia supra nos est. ¶ Succenturiare est explendae centuriae gratia supplere, subicere. Plautus in Saturione. ¶ Subcenturia centum, require, qui te delectet domi. & Caecilius in Triumpho. nunc meae militiae astutia opus est subcenturia. Subru,

mari dicuntur haedi, cum ad mammam admouentur, quia ea [1 venat 2 ab ullo. 3 venat. 4 sublimis. 5 a Caere. 6 militiae 7 subcenturiata.]

pag. 117

his vocabantur, vel quia rumenta trahunt lacte sugentes. ¶ Subulo Tulce tibicen dicitur. itaque Ennius. Subulo quondam marinas propter adstrabat plagas. ¶ Suburam Verrius alio libro a pago Succusano dictam ait: Hoc vero maxime probat eorum auctoritate, qui aiunt, ita appellatam & regionem urbis, & tributum a statuo praesidio, quod solitum sit succurrere Exquiliis, infestantibus eam partem urbis Gauiis. indicioque esse, quod adhuc ea tribus per c litteram non b. scribatur. ¶ Subverbustam, veribus vestam significat Plautus cum ait. vicerosam, compeditam, subverbustam, fordidam. ¶ Suboles ab olefendo, id est crescendo, ut adolescentem quoque & adultae, & indoles dicitur. Lucretius. l. v. Siue virum suboles, siue est muliebris origo. Vergilius. Cara deum suboles, magnum Iouis incrementum. ¶ Subuculam Aelius Stilo, & Cloatius iisdem fere verbis demonstrant vocati, quod diis detur ex ablica & oleo, & melle. nam de tunicae genere notum est omnibus. ¶ Sub vos placo, in precibus fere cum dicitur, significat id, quod supplicio, ut in legibus. transque dato, edendo que plorato. ¶ Suffiscus dicebatur folliculus testiculorum aricinorum, [1 rumis vocabatur. 2 adstrabat. 3 verboribus. 4 adulti. 5 halica. 6 supplico. 7 endog.]

pag. 118

qui celebris v - sus erat pro marcupio, forsitan dictus suffiscus a fisci similitudine. ¶ Subacti: molliti. alia - s compulsi, & coacti. ut cum dicimus pecus sub aruore subactum. alias victi. ¶ Supplicium a supplicis differt, ut usus arguit, quod in usu sit, ut dicimus haec deorum, illud hominum: cum sumatur supplicium de aliquo, id est de poena agatur eius, qui iubetur caedi. ¶ Supplicia sunt, quae caduceatorum portent ea sumebantur ex verbena falicis arbore, nec enim ex alia supplicia fas erat quam de verbonis sumi. Sin - nius Capito ait, cum cuius necaretur, i - nstitutum fuisse, ut

Semoniae res s - acra feret verue-
ce bidente, ut eo sacrificio poe-
na salutis e- i-ibus, caput ipsum dam-
nati, patrim- omniaq. cui dolibatum esset
id fieret sa- crum deo: indeq. fuisse
solutum, vt quia tunc in Forum suppli-
candi causa prodiret Rex sacro-
rum, vt id vo- caretur supplicium. hoc ve-
ro semper cla- tum a multis. quo exem-
plo docet suppli- cia dici supplicamenta.
nunc fere supp- licia, pro poenis dicun-
tur. Sufes dic- tas Poenorum ma-
gistratus, vt Ostor- um Mediasuticus.
Calidius in oration- e in Q. Cacci-
lium. Non ne vobis I- udices ignem
& fumus prosequi & flamma
videtur. Sinatus cen- sive referentib.
sufers. SSub vitem h- astas iacere

[1 felici. 2 verbene. 3 solutis. 4 saepe ratatum.
5 Senatus.]

pag. 119

dicitur veles, cum eas sub manu
suisim mitti- t. Lucilius. Vt
veles bonus sub vite- m qui subit h-
tas. SSub vitem proelia. - n dicuntur
milites, cum sub vinea militari pug-
nant. Lucilius. Ae- q. prodire
in altum, proeliari, pro- cul sub vite.

SSub vineam iacere dicun- tur milites,
cum adstantibus centuri- onibus, ia-
cere coguntur sudes. SSupparus
dicebatur puellare vestimen-
tum lineum, quod & s- ubucula ap-
pellabatur. Pomponius i- n Fullonia.

Velum omne quod
ex lino est, dicitur sup- parum: puni-
centum vestimentum ita vo- cat Nemi de
bello Puni- co & in Nautis,
vocat Neptuno v- estem consec-
ratam, supparum. at nunc supparos
appellamus vela li- na iam crucem
expansa. Mulier vi- detur puella
supparo induta, vt Afren- ius ait. Puella
non sum, supparo si in- duta sum. SSup-
significat, iacit. unde dissip- ar, dificit
& obsipat, obicit. & insipat, insipit

inicit far in olam
SStelae, dolosae. astutiae, a simili
indine sumentium di- etae sunt. SSup-
pectus, est diuersae significationis:
a suspicor enim, - & suspicio parti-
m venit. ita. - q. non mirum, si
non vna significati- o dari potest. SSub-
mum quasi eant, vt - iq. in proverbium
abiit ex hac causa. Gallico tu-
multu quon- dam edictum est le-

[1 submisit. 2 Nauius. 3 linea in. 4 Si par.
5 allam.]

pag. 120.

giones Suttij vt praefco essent 60

cum cibo suo. quod usurpari coep-
prum est in iis, qui suis rebus, opi-
busq. officij id praestarent, quib.
deberent. Plautus. Sed facito dum
merula per² versus, quod² cantat co-
las cum suo cuiq. facito veniant,
quasi eant Suttium. S Supte, a ip-
sius, vt meopte, meo ipsius, tuopte,
tuo ipsius. S Sullum genus inui-
sum Veneri prodiderunt poetae
ob interfectum ab apro Adonim,
quem diligebat Dea. quidam autem,
quod immundissimi sint sues ex
omni mansueti pecore, & arden-
tissimae libidinis. ita, vt opprobrium
mulieribus inde tractum sit, cum
subare, & subire dicuntur. S Suis
Mineruam in prouerbio est, vbi
quis id docet alterum, cuius ipse
in scius est. quam rem in medio,
quod aiunt positam Varo &
Euhemerus ineptis mythis in-
uoluere maluerunt, quam sim-
pliciter referre. S Straes gene-
ra laborum sunt, digitorum coniunc-
torum non dissimilia, qui super-
iecta panicula in transversum
continentur. S Struices antiqui
dicebant extruiones omnium
retum. Plautus. Cerialis caenas dat.
ita mensas extruit, tantas strui-
ces concinnat patinarias. Et
Liuius quo Castalia, per struices fa-
xae lapsu accidit. S Struere, an-

[1 memineris. 2 quot. 3 colax, cum cibo tum quoq.
42. 5 a suo.]

pag. 121

tiqui dicebant pro adicere, augere,
vnde indutrios quoque M. Cato iu-
re, lege, libertate, Rep. communiter
vri oportet gloria atq. honore, quom-
modo sibi quisq. struxit. aur² in xij.
quod est si caluitur, pedem ve struit:
manum endo iacito. Alij putant
significare retrorsus ire: alij in
aliam partem: alij fure: alij gradum
augere: alij minuere: ac vix pedem
pedi praefert, otiose it, remoratur.

S Scopus est, vt Adenus Philologus
existimat, quod Graece οὐσπύρι⁴
vocalur. & quod sacerdotes pro in-
signi habent in capite. quidam
coronam esse dicunt, aur quod
pro corona insigne in caput impo-
natur, quale sit strophium. itaq.
apud Faliscos idem⁴ festum esse, qui
vocetur S Struppearia, quia corona
ti ambulat. & a Tusculanis, quod
in puluinari imponatur Castoris,
S Strucum
in mi-

in mimis praecipue vocant ob-
 scenam partem virilem. s. a falaci-
 tate videlicet passeris, qui Graece
 struthos dicitur. ¶ Strenam voca-
 mus, quae datur die religioso, omni-
 nis boni gratia a numero, quo
 significatur alterum, initiumq. 6
 venturum funilis commodi velu-
 ti trenam, praeposita f. littera, vt
 in loco, & lite solebant antiqui.
 ¶ Strebula Vmbrico nomine Plau-
 rus appellat coxendices hostia-
 [i ar 2 fugere, 3 Atcius 4 spōquor 5 diem
 6 tertiumq.]

pag. 122

rum, quas Graeci *μυσα* dicunt, quae
 in altaria im-poni solebant, vt Plau-
 rus ait in Fri-uolaria ¶ Strebula
 agnina tene
 bulis. ¶ Stlat-a genus erat nauigij
 latum mag-is, quam altum, sic
 appellatum a latitudine, sed ea
 consuetudin-e, qua slocum pro locum, & sili-
 tem antiqui pro litem dicebant. ¶ Stlembus,
 grauis, tar-dus, sicut Lucilius
 Apulidae pe-dibus stlembum dixit,
 cum refer-t equum pigrum & tardum.
 ¶ Stelionem 2 g-enus aium lacertae quod
 Verrius dic-tum ait, quia virus
 stillet cibo, p-otius, quam quod ali-
 bi 2 a stellarum similitudine, quia
 varium est. ¶ Stipem dicebant pe-
 cuniam signa-tam quod stiparetur:
 ideo stipular-i dicitur is, qui in-
 terrogatus, spondet stipem, id est
 aes. ¶ Sti-rpem in masculino gene-
 re antiqui usurparunt pro eo quod est, se-
 mina, met-aphorice dicentes, poetae
 quae nunc in femineo proferunt gene-
 re. Liuius. t-radunt familias quo-
 rundam Rom-anorum, Troiano stirpe ante
 conditam Rom-am procreatas. Idem Li-
 uius. Ostrymon quendam memorant
 Graio stirpe ex-titisse. Ennius Annal.
 nomine Pyrh-us uti memorant,
 a stirpe supremo
 est, reuoca fratre-m eodem stirpe prognatum,
 plaudite. quam Gall-us Aelius sic de-
 finit. ¶ Stirpest 3 gent-is propagatio, vt
 qui 4 a quoq. est progna-tus. Stirpes autem
 [i Stellionem 2 alij 3 stirps est 4 quis.]

pag. 123

per translationem dicuntur
 ab stirpibus ijs, quae su-b imis arbori-
 bus nascuntur. ¶ Strip-atores appel-
 labantur corporis eu-stodes, quos
 antiqui latrones dice-bant, i. mer-
 cenarios qui eu-ma ferro, ve-
 lunt circumdaban-t Regum cor-
 pora. ¶ Stipes fustis terrae defixus: Afra-

nus in . . . Porro honeste
 quam fecerit, qui stip-ite hostium 1
 impulit, vobis impl-oro fidem, qui
 adestis eam siluam, &
 us in hostili in me la-
 etu 2 percussit la-tus, vt reuolso
 stipite miles, qui iactu vali-
 do percussit patmam. nisi si
 stipitem ponere voluit pro
 telo, vel hasta. Accius in Bacchis: Ec-
 quem stipitem abi-egum, 3 aut al-
 neum us. Ennius
 3 stipi-tes abiegno 4
 e stipitem
 intere-mit eum, qua
 stipitem a-tripit. ¶ Strit-
 tauum antiqui diceb-ant pro tri-
 tano, qui est pater ata-ui, & atauiae;
 vt Stilem, pro lite. ¶ Strigores in Ne-
 lei carmine pro Stri-golis positum
 inuenitur, id est, densa-rum virium ham-
 inibus, 5 alias, Strigo-res, exerciti. ¶ Stri-
 gae appellabantur ordines rerum
 inter se continu-atae 6 colocata-
 rum, a Strigen-do dictae. Stri-
 gas (vt ait Verri-us) Graeci surnia ap-
 pellant quod maleficis mulieribus
 [i ostium 2 iactu 3 abiegnum 4 abiegnos 5 ho-
 minibus. 6 continueate.]

pag. 124

nomen inditum est, quas volaticas
 etiam vocant. Itaq. solent his ver-
 bis eas veluti auertere Graeci.
 ΣΤΡΠΙΝΤΑΡ ΟΜΠΕΙΕΝ ΝΤΚΤΙΚΟ
 ΜΑΝ ΣΤΡΠΙΝΤΑΤΟΑΑΟΝ ΟΡΝΙΝ ΑΝΩ
 ΝΤΜΙΟΝ ΑΚΤΡΟΡΟΤΣ ΕΡΠΝΗΑΣ.
 ¶ Statuliber est, qui testamento certa
 conditione proposita iubetur esse
 liber. & si per heredem est, 2 quo minus
 statuliber praestare possit, quod
 praestare debet nihilominus liber
 esse videtur. ¶ Status dies vocatur
 qui iudicij causa est constitutus cum
 peregrino 2 eius enim generis ab anti-
 quis hostes 3 appellabantur, quod
 erant pari iure cum populo R. atq.
 hostire ponebatur pro aequare.
 Plautus in Curculione. Si status con-
 ductus cum hoste intercedit dies,
 tamen est cundum, quo imperant
 ingratis. ¶ Stagnum quidam dici
 putant, quod in eo aqua perpetuo
 stet. alij, quod is locus a Graecis *στα-
 τος*; 4 dicitur, quia bene contineat
 aquam. ¶ Saturia, & cibi genus ex
 variis rebus conditum est, & lex
 tis alis 5 legibus confecta. itaque in
 sanctione legum adscribitur.
 neue per Saturam abrogato, aut de-
 rogato. T. Annius Lufcus in ea, (quam
 §.)

quam dixit aduersus Ti. Gracchum Imperium quod plebes per Saturam dederat, id abrogatum est. & C. Laelius in ea, quam pro se dixit. Dein postero die quasi per Saturam sententia. [i. ster. 2. hoste. 3. peregrini. 4. ex toto 5. mul-
tu aliu.]

pag. 125

tiis exquisitis in deditionem accipitur. ¶ Statae Matris simulacrum in Foro colebatur, postquam id collastravit, ne lapides igne corrumpereatur, qui plurimus ibi fiebat nocturno tempore, magna pars populi in suos quique vicos retulerunt eius deae cultum. ¶ Stalagmum genus inaurium videtur significare Caecilium in Carine, cum ait. Tum ex ante eius stalagmum domi habeo. ¶ Stolidus, stultus. Ennius l. i. Nam vi depugnare sues stolidi solidi sunt. & in Alexandro. Hominem appellat, quia lasciuus stolide non intellegit. & Caecilium in Hypobolimaeco. Abi hinc tu stolide, illi ut tibi sit pater? & in Andronico sed ego stolidus, gratulatum me oporteat prius.

¶ Stuprum pro turpitudine antiquos dixisse apparet in Nelei carmine. foede, stupreque castigor cotidie. & in Appi sententiis. qui animi. . . compotem esse, nequid fraudis, stupriq. ferocia pariat. Nacuius. Sese. ij. perire mauolunt ibidem, quam cum stupro redire ad suos popularis. item. Sin illos deserant fortissimos viros, magnum stuprum populo fieri pergentis. ¶ Stuppam linum impolitum appellant Graeci Dorij. ¶ Stura flumen in agro Laurenti est, quod quidam [i. collystravit. 2. soliti 3. illic 4. Androgyno. oportuit 6. pergetis.]

pag. 126

Asturam ac suberies, quae nascantur in thermi. Ste. rylom mulierem appellabant, quam G. raeci veteres dicunt: quae non capiunt semen genitale. ¶ Sep-lasia, aut Sephasium, ubi unguentum memoratur pretiosum. Pomponius in Adelphi. Di te perdant inferi Anti-pho, quia unde hoc unguentum sit, quae ueris; atqui lepidum unde unguentum, nisi ex Sephasia est; ¶ Stulto-rum feriae appellabatur Quirina-lia, qui erat dies festus Qui primi, quod eo die Quirino sacrificat ij qui solemnem die aut

non potterunt rem diuinam facere, aut ignoraerunt suorum foracalium in sacrorum diem, commissumque piaculum expiabant morae. a. tq. quod suis non fecerant, quibus permitterebatur feris, sacrum faciebant. ¶ Sanctum ait dici Opilius Aurelius, quod nec sacrum est, nec religiosum. At Aelius Stilo, quod utrumque esse videatur, & sacrum scilicet, & religiosum. plerique autem, quod ei, qui id uoluit, poena sit, multa ne sancita; se ponetur pro sacro tantum. Unde & sanctio dicitur a legum; sancta item & rogatio: qui c. ontionem rogauit; Tr. pl. ¶ Sanqualis auis appellatur, quae in commentariis augura libus ossifraga dicitur, quia in Sangi dei tutela est. ¶ Saccom-orum genus est

[i. thermis 2. concipit 3. Quirim, 4. sed ponitur 5. quique.]

pag. 127

arboris, quam dicta in Pomponius ait ex fico, & morus: unde nomen per moron & sycon deductum est. ¶ Solem dicitur ait, quod solus sit. Eundem modo Solem, modo Apollinem vocari. tu es Apollo, ut est in carmine Saeculari. ¶ Sacrem porcum dicitur ait Verrius, ubi nam a partem habetur purus, a qua re appellatum esse sacrem dicitur. ita id adiciat, quod parum opus est; omisit uocabuli etymon. Plautus. Adolescens quibus hic pretis porci veniunt sacres, fuceri? numinum unum en a me accipe, iube te plati de mea pecunia. & in Rudent. c. Sunt domi agni & porci sacres. C. ato aduersus. Q. Minucium The. rimum, post facrem in sinu maclauit. ponitur ali-quando pro hostia. Ennius. fuso sanguine sacrem ¶ Sacrificium quod pro uis pri-imis fiat, appellabatur ab antiquis sacrificia: est autem, ut Aelius Stilo & Clo-atius dicunt, mustum inditum in amphoram Liberalibus sacri-ficij causa, pro uis & uino, quae quasi sacra sunt, cum lib-ero sit, ut praemetium, cum Cereri. ¶ Sacrificulus Rex appellatur, qui ea sacra, quae facere Rege-s fuerant, facit. primus memorat-ur post reges exactos Sicinius Bell-utus. ¶ Sacella dicuntur loca Diis sacra sine tec-
[i. moro, 2. solem antea 3. piari.]

pag. 128

¶ Sacrosanctum dicitur, quod

iure iurando interposito est institutum. si quis id violasset, ut morte poenas penderet. cuius generis sunt TR. PL. Aedilesc. eiusdem ordinis. quod affirmat M. Cato in ea, quam scripsit, Aedilis plebis sacro sanctos esse. ¶ Sacratae leges sunt, quibus sanctum est, qui quid aduersus eas fecerit, sacer alicui deorum sicut familia, pecuniaque. sunt qui esse dicant sacratas, quas plebes iurata in morte sacro sciuerit.

¶ Seclula sacra dicebantur, quae Graeci mysteria appellant. ¶ Saena ab aliis; a quibusdam sacena appellatur, dolabra pontificalis. ¶ Sarrissa est hastae Macedonicae genus. ¶ Sacer mons appellatur trans Anienem, paulo ultra tertium miliarium; quod eum plebes, cum secessisset a patribus, creatis TR, plebis, qui sibi essent auxilio, discedentes Ioui consecrauerunt.

At homo sacer is est, quem populus iudicauit ob maleficium, neq. fas est eum immolari; sed, qui occidit, parricidij non damnatur; nam lege tribunicia prima cauetur, si quis eum, qui eo plebei scito sacer sit, occiderit; parricida ne sit. ex quo quiuis homo malus, atq. improbus sacer appellari solet. Gal. [1 sic cum.]

pag. 129

lius Aelius ait sacrum esse quocunq. modo atq. instituto ciuitatis consecratum sit, siue aedis, siue ara, siue signum, siue locum; siue pecunia siue quid aliud quod dis dedicatum, atq. consecratum sit: quod autem priuati, suae religionis causa, aliquid eorum rerum Deo dedicent, id Pontifices Romanos non existimare sacrum. at si qua sacra priuata suscepta sunt, quae ex instituto Pontificum stato die, aut certo loco faciendi sunt, ea sacra appellari, tanquam sacrificium. ille locus, ubi ea sacra priuata facienda sunt, vix videtur sacer esse. ¶ Sacrani appellati sunt Reate orti, qui ex Septimontio. Ligures Siculoq. exegerunt, nam vere sacro nati erant. ¶ Sagmina vocantur verbenae, id est herbae purae, quia ex loco sancto arcebantur a Consule, Praetoreue, legatis proficiscentibus ad foedus

faciendum, bellumq. indicendum, vel a faciundo, id est confirmando. Naeuius. A. Ius sacratum Iouis iurandum sagmine. ¶ Sagaces appellantur multi ac solertis acuminis Afranius in Brundisina. Quis tam sagaci corde, atq. ingenio vnica. Lucretius l. ij, Nec minus haec animum [1 locus 2 suscepra 3 a Scapos atque verbenas sagmina sumpserunt.]

pag. 130

cognoscere posse sagacem. ¶ Sagacem etiam canem dixit inuictus caenis, sagax, validis viribus fretus. ¶ Saga quoque dicitur mulier perita sacrorum, et vir sapiens producta prima syllaba, forsitan propter ambiguitatem euitandam. ¶ Sanates quasi sanati appellati, id est sanatae mentis, Sulpicius autem Rufus, Sanates, & Opillus. ¶ Arelus existimant dici inferioris Lici gentes, ut Tiburtes, et aliae, qui cum populo Tiburte habitauerunt in agro Tiburti, id est peregrinos, inferiorisq. loci gentes. itaque scriptum est in xij. Nex-o, solutoque, forti, sanatiq. idem ius esto: id est, bonorum, quod et peregrino, qui et inferiorum coloniarum, quae sunt deductae in Praeficos Latinos, quas Praeficus rex inegerit secundum mare, supra et infra Romam, in ciuitates Latinorum, eosq. sanatis, propterea quod praeter opinionem eos parauisset, sanatisq. et cum eis pacisci potuisset, nominauit, ut ait Cincius l. ij, de officio iurisconsulti, ne Valerius quidem Messala in xij. explanatio ne id omisit. quia tamen in eo libro quem de dictis inuoluntate inscribit, fortis et sanatis duas gentes finitimas esse ait, [1 Opilio. 2 inscribit.]

pag. 131

de quibus legem hanc scriptam esse, qua cantum, ut id ius manifestum, quod populus R. haberent. neq. alios, quam fortios, & sanates eam legem significare existimat, hoc intelletu. multi sunt, quib. quod alias placuit, displicet postea: ideoque ait. tant fortis, significare sanati insani. ¶ Sagpta vinea putata, id est pura g ij

falsa. virgulae enim relictæ impedimento vitibus solent esse, quae ideo abscinduntur. inde etiam sarmenta scriptores di ei putant. Sarpere enim antiqui propurgare dicebant. ¶ Sar-te in Auguralibus pro integro ponitur: sane, sar-teque, audire videreq. ob quam causam opera publica, quae locantur, ut integra praesentent, sarra recta vocantur. etenim sarcire est integrum facere. ¶ Sarra dicebatur, quae nunc Epiros dicitur. ¶ Sardare, intelligere significat. Naeuius belli Punici libro. Quod bruti nec satis Sardare queunt. ¶ Sardi venales alius alio nequior: ex hoc natum prouerbium videtur, quod ludis Capitolinis, qui sunt a vicinis praetextatis autatio Velentium, fieri solet in qua nouissimus quisq. deterrimus producitur a praecone senex cum toga pa-

pag.132

retexta, bullaque aurea, quo cultu reges soliti sunt esse. eorum, qui Saridi appellantur. quia Etrusca gens orta est Sardinibus ex Lydia. Tyrhenus enim inde profectus cum magna manu eorum, occupauit eam partem Italiae, quae nunc vocatur Etruria. At Sinius Capito ait, Ti. Gracchum Consulem collegam P. Valeri Faltonis Sardiniam, Corsicamque subegisse, nec praedae quicquam aliud, quam mancipia captum, quorum vilissima multitudo fuerit. ¶ Sarcito in xij. Ser. Sulpicius ait significare damnum soluto, praestato. ¶ Sardanapalus rex Assyriorum fuit vnicæ luxuriæ, inter mulieres, epulasque versatus semper atque omni tempore. ¶ Sargus, piscis genus, qui in Aegypto mari fere nascitur. Lucilius. Quem praeclarus helops, quem Aegypto sargus mouebit. ¶ Saturnia Italia, & mons, qui nunc est Capitolinus, Saturnius appellabatur, quod in tutela Saturni esse existimantur. Saturnij quoque dicebantur. qui castrum in imo cliuo Capitolino incolebant, vbi ara dicata ei deo ante bellum Troianum videtur, quia apud eam supplicabant apertis capitibus. nam Italici auctore Aenea velant ca-

[1 praetexta & Etruscorum.]

pag.133

pita, quod is, cum rem diuinam faceret in litore Laurentis agri Veneri matri ne ab Vlyxe cognitus, interromperet sacrificium, caput adoperuit, atque ita conspectum hostis euitauit. ¶ Saturno dies festus celebratur mense Decembri, quod eo aedis est dicata: & is culturae agrorum praesidere videtur, quo etiam falx est ei insigne. versus quoque antiquissimi, quibus Faunus fata cecinisse hominibus videtur, Saturnij appellantur. quibus & a Naeuio bellum Punicum scriptum est & a multis aliis plura composita sunt qui deus in salariis Saturnus nominatur, videlicet a sationibus. ¶ Sas Verrius putat significare eas, teste Ennio qui dicit in l. j. Virgines nam sibi quisque domi Romanus habet sas. cum suas magis videatur significare. sicuti eiusdem l. iij. fatendum est eam significari, cum ait. Nec quisquam philosophiam quae doctrina latina lingua non habet, sapientia quae perhibetur (in somnis vidit prius, quam sam discere coepit. idem cum ait saplam pro ipsa, nec alia ponit in l. xij. Quo res lapsa loco se se ostentatque, iubetque. & Pacuuius in Teucro. Nam Teucrum regi lapsa res restituit. ¶ Scaeuam, volgus quidem & in bona, & in mala re vocat: cum aiunt [1 quoniam 2 Saturnus 3 Neque. 4 philosophia quomodo trinum 5 Teucro regnum lapsa res restituit]

pag.134

bonam, & malam scaeuam. at scriptores in mala ponere consueverunt, ut apud Graecos inuenitur positum pro sinistro scaeuum vsurpanit Hof-tius in belli Histrici libro. sentit scaeuum abicit penitus Saperda genus pessimi piscis sapientem etiam significat, cum ait Varro. Belli, festiui saperdae, cum sumus omnes. ¶ Sanderacam ait esse genus coloris, quod Graeci sandicem appellant. Naeuius, merula sanderacino colore. ¶ Sabini quod volunt somniant, vetus prouerbium esse, & inde manasse ait, Sinius Capito, quod quotiescumque sacrificium proteviam fieret, hominem Sabinum at illud adhibere solebant nam his pro-mittebat se pro eis somniatum. idemque postquam enigilasset sacra facientibus narrabat omne quidquid in quic-

in quiete vi-disset, quod quidem esset ex sacri-
fici religione. Vnde venisse videtur
in prouerbum Sabines solitos quod
vellent somn- iare . sed quia propter auidi-
tatem bibendi q. - nasdam anus mulieres
id somnium cap- tabant , vulgatum est
illud quoq. anus- quod vult som-
niat. fere enim quo- d* vigilantes a-
nimo volumus , - id dormientib. ap-
parere solet. ¶ Sam- buca organi dicitur
genus , a quo Samby- cistriae quoq.
dicuntur. per similitu- dinem etiam
eam machinam appella- runt , qua
[r ad 2 h.]

pag. 135

urbes ex expugnata- ut; nam vt in
organo chordae, sic in m- achina funes
intenduntur. ¶ Sa- mnitibus nomen
factum ab hasti- s, propter genus
hastiae, quod saxi- a appellant
Graeci. alij aiunt sabinis vere
sacro voto, hoc genus hominum
extra fines electum Comio Castromio
duce occupasse e- ollem, cui nomen
Sammio, a quo Sammites. ¶ Salar- ian viam
incipere ait a port- a, quae nunc Col-
lina a calle Quirina- li dicitur.

Salaria autem propterea a- ppellabatur,
quod impetratum fuer- it, vt ea liceret
a mari in Sabinos sa- lem portari.
¶ Salacia dicta est quod salum ciet; an-
tiquus autem ait eo vocabulo poe-
tas pro aqua ipsa vsus esse. Pacuuius
in . . . Hinc sicuti- am Salaciae
fugimus, laetiq. manere vestitur
Cereris: post candor thalamo, nemo vt me
tunc inde queat abducere mortali- u septem
circum moxto. ¶ Saluari- s porta ap-
pellata est ab aede Sa- lutis, quod ei
proxima fuit. alij ob sa- lutationes. Vo-
cantur Megalesia quin- uncludi, scaenicos
olim dicebant quo- s primum fecisse C.
lium M. Popillium. M.

F. Curules. A- ediles, memoriae
prodiderunt histori- si solebant
his prodire mimi in orchestra, dum
intus actus sub- ulae componeren-
tar cum versib. ob- scenis. ¶ Salua res
est dum cantas senex, quare parafiti

pag. 136

Apollinis in scaena dicitent;
causam Verius in f. v. quorum
prima est P. littera reddidit.
quod C. 2 Salpicio. C. 2 Fulvio Col. M. Cal-
purnio Pisone. Pr. Vib. faciente
ludos, subito ad arma exierunt,
nuntiatio aduentus hostium,
victoreq. in theatrum redierunt.

soliciti, ne intermissi religionem
adferrent, instaurati qui essent,
inuentum esse ibi C. Pompinium
libertinum mimum magno
natu, qui ad tibicinem saltaret.
itaq. gaudio non interruptae
religionis editam vocem nunc
quoq. celebrari. at in hoc libro
refert Sinnij Capitonis verba
10 quibus eos ludos Apollinares
Claudio, & Fulvio col. factos di-
cit ex libris Sibyllinis, & va-
ticio M. 6 vatis institutos, nec
nominatur vllus Pomponius,
ridiculeq. de ip. 7 appellatio-
ne parasitorum Apollinis hic
causam reddit cum in eo praec-
terisset. ait enim ita appellari,
quod C. Volumnus, qui ad tibi-
20 cinem saltarit, secundarum par-
tium fuerit, qui fere omnibus
mimis parasitus inducatur. quam
inconstantiam Verrij nostri non
sine rubore retulit. ¶ Salios
a fallendo & saltando dictos esse,
quamuis dubitari non debeat, ta-
[1 P. 2 C. N. 3 nuntiatio aduentu 4 instaurandiq.
5 Pomponium 6 Marcy 7 ipso saliendo.]

pag. 137

men Polemon ait Arcada quendam fuisse, no-
mine Salium, quem Aeneas a Mantinea in Italiam
deduxerit, qui iuvenes Italicos ientio sal-
tationem docuerit. At Critolaus Saonem ex
Samotheae cum Aenea deos Penates qui Lau-
nium transfulerit, saliare genus saltandi
instituisse, a quo appellatos Salios, quib. p omnis
dies, vbicumq. manent, quia amplae ponuntur ca-
nae, siquae aliae magnae dum, saliares appel-
lantur. ¶ Salmacis nomine nympa Caeli, & Ter-
rae filia fertur causa fontis Halicarnassi aquae
appellandae fuisse Salmacidis, quam qui bibisset,
vitio impudicitiae mollesceret. ob eam rem, qu-
od eius aditus angustatus parietib., occasionem
largitur iuuenib. petulantib. antecedentium
puerorum, puellarumq. violandarum, quia non
patet refugium. Ennius Salmacida spolia sine
sanguine, & sudore. ¶ Salias virgines Cinci-
us ait esse conducticias, quae ad Salios adbiben-
antur cum apicib. paludatas, quas Aelius Stilo
scripsit sacrificium facere in Regia cum Ponti-
fice paludatas cum apicib. in modum Saliorum.
¶ Sponde Verius putat dictum, quod sponte
sua, id est voluntate, promittatur. deinde
oblitus inferiore capite sponsum & sponsam
ex Graeco dictam ait, quod ij avridas inter-
positis reb. diuinis faciant. ¶ Salicem idem
virgulti genus, non arboris dicit, & ridicu-
le interpretatur dictam, quod ea celeritate crescat,
vt salire videatur. ¶ Salinum in mensa pro
aquali solitum esse poni ait cum patella, quia ni-
g ij

simul effugit spes ita funditus nostras, & l. xvi. Spero, si speres quicquam prodesse potis sunt, SPECTIO in auguralib. ponitur pro asp[er]tione, & nuntiatio quia omne ius sacrorum habent. Auguribus spectio duntaxat, quorum consilio rem gererent magistratus, non ut possent impedire nuntiando, quae cum vidissent satis. Spectio sine nuntiatione data est, ut ipsi auspicio rem gererent, non ut alios impedirent nuntiando. Scripturarius ager publicus appellatur, in quo ut pecora pascantur, certum aes est. quia publicanus scribendo conficit rationem cum pastore. Scribas proprio nomine antiqui, & librarios, & poetas vocabant. at nunc dicuntur scribae quidem librarij, qui rationes publicas scribunt in tabulis. itaque cum Luivius Andronicus bello Punico secundo scribisset carmen, q[uo]d a virginibus est cantatu[m], quia prosperius resp. populi Rgeri coepta est, publice adtributa est & in Aventino adis Minervae in qua liceret scribis, histuionib. q[ue] consistere, ac dona ponere in honorem Livij quia his, & scribebat fabulas, & agebat. Scripta dicebantur nugatoriae, ac despiciendae mulieres, ut ait vnus, ab his quae forea idem appellabant, id est quae quis exereare solet, quaterus id faciendose purgaret. Titinius in Prilla. Rectius mecastor Piculetiae Postumae lectum hodie strata
[i iii, qui 2 et 3 u. 4 Verrius iiii.]

pag. 142

rum vidi scrattiae mulieris. Scruillus appellabatur venter suillus, con-dito fave expletus. Plautus. venter sullus, dicam suo nomine serinillum. ego. me hodie si quid esset, q[uo]d comesta farte biberem. Spinther vocabatur armillae genus, quod mulieres antiquae gere-re solebant. brachio. summo sinistro. Plautus. Iu-beasque spinther novam reconcinnariet. Scrupi dicuntur aspera saxa, & difficili-a. petrae etiam atrectarii insuetae, aut. naufragiorum, pollutae scelerere. Ennius in An-dromacha. Scrupeo inaeftita saxa atque hof-trois, quam excaprent. Vnde scrupulosam rem dicimus quae aliquid habet in se asperi. Cornelius Sisenna. histor. libro iiii. his tum iniect-us est leuis scrupulus, & quaedam dubitatio. Scorteu[m] ab eade[m] causa, qua scortum vocabatur pelliceum, in quo sagittae reconduntur, ab eo quod ex pellib. factum est quae pellib. nomen a sc-urus quod Graece pellis. Vnde scyticae, & scuta, quia non sine pellib. sunt. Sceleratus campus appellatur prope portam Col-linam, in quo virgin-es Vgales, quae incestum fecerunt, defossae sunt. v. inae. Scriboniarum appellatur antea atria puteal, quod fecit Scribonius, cui negotium da-tum a Senatu fuerat, ut conquereret lasella att. aetia. isque illud procuravit, quia in eo loco atrachum fulgure sacellum fuit. quod ign-oraretur antem, ubi esset (ut quidam) fulgur conditum, quod cum scitur, ne-

fas est integri, semper forami-ne ibi aperto caelum patet. Sceleratus vi-cm appellatur, quod cum Tarquinius Superbus interfici-enati curas set Ser. Tullium regem sece-rum suum, corpus
[i sullus 2 scrutilli 3 saxo, at q[uo]d ofreis 4 ante 5 conqueret.]

pag. 143

eius lacens filia carp-ento superuecta est, pro-perans in possessionem domus patrinae. Scel-erata porta eodem app-ellatur a quibusdam, quae & Carmentalis dicitur, quod ei proximum Carmentis sacellum fuit. Scelerata autem, quod per eam sex & trecenti Fabij eum clientium millib. quinque egressi adversus E-truscos, ad amicum Cremeram omnes sunt inter-seciti. quae ex causa factum est, ut ea porta int-rare, egrediu-e omni habeatur. Schedia genus nauigij inconditi, tralib. tantum inter se connexis facti, quo mercimonia circum-ferunt post amissam nauem. Vnde schedia r-fus quoq[ue] poemata dicitur & versus, non sa-ris perfectis qui essent appellavit schedium. cum dixit. Qui schediu[m] facit inconditum, & inelaboratum. Sexagenarios de ponte olim deiciebant, cuius causam Man-lius hanc refert, quod Romam, qui incoluerint primi Aborigines, h-ominem sexaginta annorum qui esset, immolare Diti Patri quot-annis soliti fuerint, quot facere eos desistisse aduentu Her-culis. sed religio-ne postea veteris moris se-irpeas hominum ef-figies de ponte in Tiberim vetere modo mittere instituisse. Alij dicunt, morante in Italia Hercule, quod quidam ei-us comitum habitauerunt secundum rip-am haberi, atque Argaeos se ab Arginis voca-uerint arui, quorum proditam memoriam redintegrari eo ge-nite missum ab Graec-a legatum quendam Argaeum diu cum iis Romae moratum esse is vt obierit. institutum esse a sacerdotibus effigies f-cirpea ex omnibus, cum quae publicae erant rei nu-ntiauisset, per flumen, ac mare
[i perfecti 2 Tiberis 3 arui.]

pag. 144

in patriam remitteretur. sunt qui dicant, post vibem a Gallis liberatam, ob inopiam cibatus coeptos sexaginta annorum homines iaci in Tiberim, ex quo numero vnus, filij pietate oc-cultatus, saepe profuerit patriae consilio, sub persona filij, id vt sit cognitum, ei iuueni esse ignotum, & sexagenariis vita concessa. latebras autem eius quibus arguerit senem, id est cohibuerit, & celauit, sanctitate dignas esse vilas, ideoq[ue] arcae appellata, sed ex-ploratissimum illud est causae, quo tempore primum per pontem coeperunt comitis suffragium ferre, iuniores conclamauerunt, vt de ponte deicerentur sexagenarij, qui iam nullo publico munere fungerentur, vt ipsi potius sibi quam illi deligerent imperatorem: cuius sententiae est etiam Siniius Capito. vauam autem opi-nionem de ponte Tiberino, confirmavit

g iij

Afranius in Repudiato. ¶Secus aliter significat sexu, natura, habituque ex Graeco, quam illi vocant ἔξω. Afranius in Priuigno. Sic ager orbis virili sexa adoptauit sibi. Pacuius in Atalanta. Triplicem virili sexu partum procreat. ¶Simpludiarca funera sunt, quibus adhibentur D. T. ludi, orbitoresque quidem ea dixerunt esse, quibus neutrum genus interesset ludorum. nam indictiua sunt, quibus adhibentur non ludi modo, sed etiam defultores, quae sunt amplissima. ¶Sex suffragia appellantur in equitum centuriis, quae sunt adfectae ei numero centuriarum, quas Priscus Tarquinius rex constituit.

¶Sextertius dicitur quarta pars denarii, quo tempore his decussis valebat, id est dupundius, S. [I cas 2 acueris 3 Argaei 4 Sexus 5 aut 6 duntaxat 7 adiectae 8 et.]

pag. 145

¶Sinistrae aues, sinistrumque est sinistimum, auspiciū, i. q. sinat fieri. Varro l. v. epistolicarum quaestionū ait. A deorū sede cum in meridiem, spectes, ad sinistra sunt partes mundi exorientes, ad dexteram occidentes; factum arbitror, vt sinistra meliora auspicia, quam dextera esse existimetur. idem fere sentiunt Sinius Capito, & Cincius. ¶Sentinare, satagere, dictum à sentina, quam multae aquae nauis cum recipit, periclitatur. Caecilius in Aethrione. Cū Mercurio capit consiliū, post quam sentinat satis. ¶Senatores a senectute dici satis constat, quos initio Romulus elegit centum, quorum consilio Remp. administraret. itaque etiam Patres appellati sunt, & nūc cum senatores adesse iubentur, quibusque in senatu sententiam dicere licet. quia hi, qui post lustrum conditum ex iunioribus magistratum ceperunt, & in senatu sententiam dicunt, & non vocantur Senatores ante, quam in senioribus sunt censi. ¶Senatus decretum a consulo Aelius Gallus sic distinguit, vt id dicat particulam quandam esse senatus consulti, vt cum prouincia alicui decernitur, quod tamen ipsum senatus consulti est. ¶Sennis erinib. nubetes ornantur, quod his ornatus vetustissimus fuit. quidam quod eo Vestales virgines ornentur, quarum castitatem viris suis spondae a ceteris. ¶Sentes, cum constet esse spinas, & Afranius in Abducta dixit. ¶Quam sentiosa verba perhorquet turba pro spinosis accipi debet. ¶Senium a senili acerbitate, & vitius dictum. posuit Caecilius in Hymnide. Sine suam senecturem ducat utique ad senium forbitio. ¶Senonas, Gallos (Verrius ait) existimari appellari, quia noui venetint ex

[I auspiciū: quia multarū aquae 3 u 4 u s spondeant 6 lapa.]

pag. 146

transalpina regione, ac primum appellatos fuisse postea Senonas. ¶Septentriones septem stellae appellantur a septem bobus iunctis, quos triones a terra rusticis appellat, quod Iuneli simul terram arant.

quasi terriones. quidam a septem stellis quod id astrum Graeci ἀστὴρ dicant, quia habet partem quandam antemonis speciei. Vnde ait Euius. Superat temo stellas. Sed & physici eum situm septem stellarum contenti templati, septentriones dicitur, quod ita sunt sitae septem stellae, vt ternae proximae speciei efficiantur velut trigona. ¶Seenas antiqui dicebant, quam nunc caenas. quae autem nunc prandia, pro coenis habebant, & pro caenis vespernas appellabant. ¶Signa, vt rerum, ita quoque res ipsae dicuntur, aut lapides, aut fictile, aut si qua eiusmodi adhuc aliqua, & signa dicuntur quae sculptantur etiam. Sed potula etiam in quibus sunt simulacra ad effigies sigillata. ¶Sequester is dicitur, qui inter aliquos, qui cerant, medius, vt inter eos conuenerit, depositum ita tenet aliquid, vt ei reddat, qui id deberi iure constititerit. Cato in ea oratione, quam habuit de Indigitibus. Sinunt miseros perire vt bona rapiant, aut si superstites petant, vi seque prodent & Plautus Mercatore. Immo sic sequestro mihi data est. ¶Sepulchrum est, vt ait Gallus Aelius, in quo mortuus sepultus est, quod antiqui bustum appellabant hisque cippis, aut aliqua alia re, mortui causa designatus est, intra quos sepultura est facta. ¶Segnitia dicitur, quod sine

[a contemplati 2 quo 3 sequestro dicit 4 isque.]

pag. 147

nitendo quid utile, aut honestum, Terentius Enimvero Danae, nihil loci est segnitiae, neque socordiae. ¶Signa-re dicitur signis notare, velut in pecoribus fit. sed antiqui eo pro scribere utebantur, unde & subscribere, & consignare, inuenitur positum, pro subscribere, & conficere. ¶Septimontium dies appellatur mense Decembri, qui dicitur in Fastis Agonalia, quod eo die in septem montibus fiunt sacrificia Palatio, Velia, Fagutali, Subura, Cermalis, Coelio, Orio, Cilio. ¶Situs usurpatum est pro turis ipsis, id quod Graece dicitur οἶκον in lege iurialicia sic est, quae lata fuit rogante populum. Ser. Sulpicio Ser. F. Ruso, Montani, paganiue, siphonibus aquam diuidunt: donec eam inter se diuiserint: Praetoris iudicatio esto. ¶Siparium, quo in scaenis mimi vtuntur dictum ait Verrius a velamento, quod vocetur alias aulacum. ¶Supparium appellatur dolonem, quod est velum minus in navi, vt acation, maius, supparum autem dictum ait Sinius Capito velut separatum quod sit, disinctumque a dolone interioris mali. ¶Sepultum morte, moroque cum ait d e L. Terentio. Tusci vici magistro significat viuum de saxo Tarpeio elatum, cum eo venisset commistatum, quod mero, id est vino esset coactus. ¶Seplesia forum Capuae in quo plurimi vnguentaria

tion eius vocis est. ¶ Sellae Curulis locus in circo datus est Valerio Dicta-tori, posteriusq. eius honoris causa, ut proxime facellum Murtiae spectarent, unde aspiciebant spectacula magistratus. ¶ Sontica causa dicitur a morbo sontico, propter quem, quod est gerendum agere desistimus. M. Porcius lato de re, A. Atili quid dicam causae extitisse, timidus ne sis, an impedimento tibi causam sonticam fuisse? ¶ Stricidium quasi stillicidium, cum stellas, concretas frigore, cadunt. Cato pro C. n. nihilominus voluit semper de stricidio in re praesenti cognoscere. atq. etiam statueret. ¶ Sacramento dicitur quod iura iurandi sacrati-one interposita actum est. Unde quis sacramento dicitur interrogari, quia iusiurandum interponitur. Cato in Q. Thermum de x. hominib. Tunc vero ibi aderunt, ne maiora facinora, bona fide, aut scelera nefaria fierent, quid dicerent sacramento, traderentur, lege aestimarentur. ¶ Siremp-s ponitur pro eadem, vel pro inde quasi similis res ipsa. Cato in dissuadendo legem, quae postulare licita est. Et praeterea rogas ut quemquam aduersus ea, si populus condemnauerit, siremp-s lex fiet, quasi aduersus legem fecisset. ¶ Spiciunt, in antiquos dixisse sine praepositione iustus est Cato in ea, quam habuit in Q. Thermum de septem hominib. Ut solent vitare sonitios, nisi qui sempiterni sunt, quos dum occurrant, ne spiciunt, neq. ratos, esse volunt. ¶ Spatiatorem, erratorem Cato in An.

[1. tacere 2. postterisq. 3. Cato de re Floria. 4. stillas 5. M.]

pag. 152

Caesium si se appellauisset. In coloniam me hercules scribere nolim, si trium virum sum. spatiatorem atq. fescennium. ¶ Stata sacrificia sunt, quae certis dieb. fieri debent, Cato in ea, quam scribit de L. Veturio, de sacrificio commisso, cum ei equum ademit. Quod tu, quod in te fuit, sacra, stata solemnia, capite sancta deseruisti. ¶ Solemnia sacra dicuntur, quae certis temporib. annisq. fieri solent. ¶ Serra proeliari dicitur cum assidue acceditur, recediturq., neq. villo consistitur tempore. Cato de re militari. Sine forte opus sit cupco, aut globo, aut forcipe, aut turrib. aut serra, uti adoriare. ¶ Stercus ex aede Vestae xvij. kal. Iul. defertur in angiportum medium fere cliui Capitolini, qui locus clauditur porta stercoraria. tantae sanctitatis maiores nostri esse iudicauerunt. ¶ Summissiorem aliis aedem Honoris, & Virtutis C. Marius fecit, ne si forte offerret auspiciis publicis, Augures eam demoliri cogent. ¶ Sex Vestae sacerdotes constitutae sunt, ut populus pro sua quaque parte haberet ministram sacrorum, quia ciuitas Romana in sex est distributa partis. in primos secundosq. Titienles, Ramnes, Luceres. ¶ Salinum cum sale in mensa ponere figulis religioni habetur, quod quondam in Esquilana regione figulo, cum fornax plena vasorum coqueretur,

atq. ille proxime eam conuiuatus super modum potus, somno esset oppressus cum conuiuus suis, praeteriens quidam petulans, ostio patente ex mensa salinum coniecit in fornacem: atq. ita incendio excitato, figulus cum suis concrematus est. ¶ Sacramentum, aes significat, quod poenae nomine penditur, sive eo quis interrogatur.

[1. Trionsur. 2. sacrilegio 3. Sine]

pag. 153

10 sive contenditur. id in aliis reb. quinquaginta assium est, in aliis reb. quingentorum inter eos, qui iudicio inter se contenderent. qua de re lege. L. Papirij Tr. pl. sanctum est his verbis. Quicumq. Praetor post hoc factus erit, qui inter ciues ius dicit, tres viros Capitales populum rogato, hique tres viri a. . . quicumq. . . et erit. lacrameta ex a. . . iudicatio. q. eodemq. iure sunt, uti ex legib., plebei. scitis exigere, iudicare. (esse), esseq. oportet. 20 sacramenti autem nomine id aes dici coeptum est quod & propter aerarij inopiam, & sacrorum publicorum multitudinem, consumebatur id in reb. diuinis. ¶ Sextantarij asses in usu esse coeperunt ex eo tempore, quod propter bellum Punicum secundum, quod cum Hannibale gestum est, decreuerunt patres, ut ex assib. qui tum erant librarij, fierent sextantarij (per quos cum solui coeptum esset) & populus aere alieno liberaretur, & priuati quib. debitum publice solui oportebat, non magno detrimento adficerentur. Septuennio quoq. (anno) assus est, ut priore numero sed id non permansit in usu, nec amplius processit in maiorem. ¶ Senacula tria fuisse Romae, in quib. senatus haberi solitus sit, memoriae reddidit Nicosstratus in libro, qui inscribitur de Senatu habendo. vnum, ubi nunc est aedis Concordiae inter Capitolium & Forum in quo solebant magistratus D. T. cum seniorib. deliberare. alterum, ad portam Capenam. tertium, citra aedem Bellonae, in quo exterarum nationum legatis, quos in urbem admittere volebant, senatus dabatur.

40 ¶ Scholae dictae sunt, non ab orio ac vacatione omni, sed quod, ceteris reb. omisiss, vacare liberalib. studiis pueri debent, ut etiam ludi appellantur, in quibus minime luditur, ne tristi
[1. Milium 2. H. L. R. 3. ique 4. Capiales 5. a. ex b. fa. 6. a. iquinto 7. quo 8. ut 9. a. quod eo 10. nummo 11. prodidit 12. duntaxat.]

pag. 154

aliquo nomine fugiant. pueri suo fungi munerere. ¶ Subici ar-ies dicitur, qui agitur, ut caedatur. quod fit (ut ait Cincius in libro de officio iuriconsulti) exemplo. At-heniensium, apud quos expiandi gratia aries inigitur ab eo, qui seculus admisit, poenae pendenda loco. ¶ Species quam nos dicimus, adde Graeci dixerunt. Plecton quidem ideam. nobis species pro eadem ponitur. Sesterti nota apud antiquos sunt et pondi, & semissis. unde sestertius, dicitur quod semistertius. Sed auctos est bello Punico secundo. ad antiquos autem denarius, & quinquevis in usu erant, & valebant de-narius denos asses, quadringentis
ti bis

fi, bigati. quinqueſi - ſquinos. ſed uterq. ductus eſt, numerum aeris perducit - um² eſſe aiunt lege Flaminia minus ſoluendi, cum aere alieno premere- tur P. R. ¶ Solida ſella, ait - Verrius, ſedere tum quis iubetur, cum mane ſurgens auſpicandi gratia euigi- lauit, quod antiqui expreſſe, nihilq. ab inte- riore parte excauata - s, aut laxatas fa- ciebant ſedes. quas ſedes, ſolidas ideo, quod in his nihil erat con- canum, maxime appella- bant, inquit Verrius, quod ſcilicet eſſent totae abſurde, vt mihi videretur, cum omne id quod ſit totum, ait dictum ſolidum. ¶ Silatum antiqui pro eo q. nunc iantaculum dicimur, appellabant, quia ieiuni vinum ſoli³ condi- tum ante meridiem obſorbabant. ¶ Suffragato - res dicebantur apud maiores, hi qui vulgo in vſu eras candidatis, nā vt meli- us apparerent, iuncta ſuffra- gia ſuffragator, quem quiſq. fieri vellet, notabat a- pposito punc- to, ſcribis candidatorum hominum nominib. Varro in L. vij. rerum humanarum hoc tradit. 20

¶ Struppi vocantur in puluinarib. faſciculi
[1 auitus 2 productum 3 fili]

pag. 155

de verbenis facti, qui pro deorum capitib. ponuntur. S apud urb- em Calo Antiftius Labeo diſci ait ma- giſtratum publicum.

¶ Seceſpitam eſſe Antifti- us Labeo ait, cultrum ferreum, oblongum, mani- brio eburneo, rotund- o, ſolido, vincto ad ca- pulum auro argenteoq., fixum clauis aeneis, ae- re Cyprio, quo Flami- nes, Flaminiae Virgi- nes, Pontificesq. ad ſa- crificia vtuntur. Ea- dem alia dicitur, qua in ſacrario vtuntur ſacraria namq. in templis rediculo² aeneo olim ſaepiebantur, in quo tubae relictae ſunt, per quas manib. ſacr- a tangere licet. eſt hoc in templo, Bona dea: ſed & in aliis locis: & ſunt velut repagula quaedam. ita ſeceſpitae di- cuntur duob. modis Secius eſt, quod ſeceſpita ſecatur libum, ſeu placenta, qu- ac ſoleat neceſſariis ſa- crificiis adhiberi. ¶ Suffimenta ſunt, quae ſaepiebant ex ſaba, milio - q. molito, mulſo, ſpar- ſo. ea diis dabantur eo tempo- re, quo vuae calcatae proelo. ¶ Serpſit, vſi ſum - t antiqui pro ſerperit, unde videntur ſerp- ulae dictae, quas nunc ſer- pentes dicimus ex Grae- co, quia illi ſp- rā, nos pro aſpiratione eorum, S, littera poſita, vt eſt ſex, ita ſeptem. ¶ Suffibulum eſt veſtimentū al- bu, praetextum, qua- drangulum, oblongum, q. in ca- pite Virgines Veſt- ales cum ſacrificant ſemper habere ſolent, idq. fibula comprehenditur. ¶ Silentio ſurgere ait dici, vbi qui poſt mediam noctem auſpi- candi cauſa ex lectulo ſuo ſi- pentis ſur- exit, & liberatus a lecto, in ſolido ſe poſuit, ſe- detq. ne quid eo tempore deiciat, rurſuſq. ſe in lectum reſoſuit: hoc enim eſt proprie ſi- lentium, omnis vitij in auſpiciis va- [1 reticulo]

pag. 156

cuitas. Veranius ait, non vtiq. ex lecto, ſed 60

ex- cubili, ne¹ ruruſus ſe in lectum reponere neceſſe eſt. ¶ Sarpiuntur vineae, id eſt putantur, vt in xij. Quandoq. ſarpta, donec demp- ta erunt, Summanalia, liba farinacea in modum rotae ſinctae. ² Suffuerat, ſub eo- dem tecto fuerat. Scribium lapidem eſſe ait, & ita vocari Antiftius Labeo in agro Menullino ¹ a diuinam rem faceret ⁴ Se quamq. ſcorſum quamq. ¶ Senates dicti ſunt, qui ſupra, infraq. Romam habitauerunt. qā nomen hiſ fuit, quia cum defeciſſent a Romanis, breui poſt redierunt in amicitiā, quaſi ſanata mente, itaq. in xij. cautum eſt, vt idem iuris eſſet Senatib. q. Forcib. id eſt bonis, & qui nūquam defecerant a P. R. ¶ Sublucare arboreſ eſt ramos earum ſupputare, & veluti ſuptus lucem mittere; conlucare autem, ſuccifiſis arborib. locum implere luce. ¶ Spurcum vinum eſt, quod ſacris adhiberi non licet, vt ait Labeo Antiftius. l. x. commentarij iu- ris pontificij, cui aqua admixta eſt, de fructum ve¹, aut igne tactum eſt, muſtum ve ante, quam deferueſcat. ¶ Septimontio, vt ait Antiftius Labeo hiſce montib. fe- riae. Palatio, cui ſacrificium, quod ſit, Palatuar dicitur. vilae⁶ cui item ſacrificium. Fagnali⁷, Subu- rae, Cermalo, ⁸ Oppio, Coelio monti, Ciſpio monti. Oppius autem appellatus eſt, vt ait Varro rerum humanarum l. viij. ab Opita ⁹ Oppio Tuſculano, qui cum praefidio Tuſcula- norum miſſus ad Romam tuendam, dum Tullus Hoſtilius Veios oppugnaret, confederat in Carinis, & ibi caſtra habuerat. ſimiliter

(1 nec 2 ſita. vel ſalta 3 a vbi ſcribae 4 facerent. 5 de- frutum ve 6 Veliae 7 Fagnalis 8 Germalo 9 Opitre)

pag. 157

Ciſtū¹ a Laeto Ciſpio Anagnino, q. eiufdē rei cau- ſa eam partem Eſquiliarum, quae iacet ad vicū Pa- tritium verſus, in qua regione eſt aedis Meſitis, tuitus eſt. ¶ Siſtere ſana cum in vrbe condenda dicitur, ſignificat loca in oppido futurorum fanorū conſtituere. quam² Antiftius Labeo ait in com- mentario xv. iuris pontificij, ſana ſiſtere eſſe lectiſternia certis locis & diis habere. ¶ Subi- gere³ arietem in eodem libro Antiftius eſſe ait dare arietē, qui pro ſe agatur, eadatur. Bene ſpon- ſis, beneq. volueris in precatione augurali Meſſala augur ait ſignificare ſponponde- ris, volueris. ¶ Serpula ſerperit, ait idem Meſſala, ſerpens irrepletit. Solino idem ait eſſe conſulo. ¶ Suad ted idem ait eſſe, ſic re. ¶ Stellam ſignificare ait Ateius Capito laetum, & proſperum, auctoritatem ſecutus P. Seruiliij augu- ris, (ſtellam) quae extamella⁴ aerea adſimilis ſtellae locis in auguralis inſigantur. ¶ Siſtrum in auſpicando ſignificare ait Ateius Capito laetum & proſperum auſpicium, aut⁵ ſilentium da- bi⁶ duntaxat vacat vitio. igitur ſilentio ſur- gere cū dicitur, ſignificat non interpellari, quo min⁷ rem gerat. ad⁸ ſiniſtrum hortari quoq. auſpi-

cia ad agendum, quod animo quis proposuerit. **¶** Sicut verbum Verrio melius fuit praeterire, et mihi videtur, quam tam absuri qui opinio suis de eo restare; quas sciens praeterij, tam hercules, quam de scabro, q proximum sequebatur. **¶** Scipatores ait dictos a stipa, quam mercedis nomine accipiant custodes cuiusq. corporis. vnde & stipam, quam amphorae cum extruatur, firmari solent; etiam stipites, qui ob eandem causam destituatur. **¶** Sollicitare

[1 Cispium. 2 Q. 3 Subicere. 4 lamella. 5 at. 6 ubi. 7 a. 8 absurdas. 9 criticare. 10 qua.]

pag. 158

quidam dictum putant, vel ut citare ex sollo, quod est ex suo loco ac sententia mouere. solum autem quin significet locum, quis dubitet? cum exsules quoq. dicantur loco p - atriae suae pulsi.

T

¶ Tappate, ex Graeco sum - psit, tappetae Ennius cum ait. t - appetem etiam dixit Turpilium in Demetrio. Le tappetem veterem sic tappet - e neutro genere. Terentium in campo Martio locum - Verrius ait ab eo dicendum fuisse, quod t - erra ibi per ludos Secularis Ditis patris - ita leniter teratur ab equis quadrigari - is, ut eorum lenis motus rapidos velox Lunae. quod quam aniliter re - latum sit, cuius manifestum est. **¶** Taurij ludi instituti dis Inferis ex - hac causa videntur.

Tarquinio regnante, cum magna incidisset pestilentia in mulieres gravidas, earum fetu si facti sunt ex car - ne dimendita populo taurorum immolatorum. ob hoc ludi Taurij appellati sunt, & fiunt in circo Flaminio, ne intra muros euocentur dij Inferi. Sed Taurios ludo Varro ait vocari, quod eis ludis discipulus pendens a doctore in cr - udo corio tauri solitus sit impelli, atq. vl - q. eo inibi cogi docere, quoad confisteret, & sola virtute talorum constaret pedu - m - firmitas. **¶** Talassionem in nuptiis Varro ait - finum esse lanifici talaggy, id est quasillum, i - ta enim solitum appellari Talassionem. - at quidam historiarum scribtor, Talasium ait nomine virum, rapta virgine vnicae p - ulchricudinis, quod ei id coniugium fuerit se - lix, boni hominis gratia nunc redintegrari. tribuni

[1 statera. 2 mobilitas. 3 fetus infestis. 4 ominis.]

pag. 159

cia rogatione l - ex Curiata fertur, quo Hannibal anno in conspectu Romae cu esset, nec ex praesidiis discedere liceret. **¶** Q. Fabius Maximus Verrucasus, id per TR. FL. & Ma - rellus col. facere instituit, ut nota - uit Aelius in xij. significationum verborum. **¶** T. risulcum fulgur fuit ab antiquis dictum, q - uia id, aut incendit, aut afflat, aut te - rebrat. **¶** Togatarum duplex genus: praetextarum, h - ominum fastigio: quae sic appellantur, - quod togis praetextis rem

p. administrer, - t. tabernarum, quia hominib. ex - cellentibus etiam humiles permixti, ut sunt p - lagiatij, serui deniq. & camponae ex tab - ernis honeste procedant, persuepe. **¶** Ta - uras, vaccas steriles appellabant, ab Verrius - s, quae non magis pariant, quam tauri. sed vero - similius sit ex Graeco dictas, quia Graeci vaccas, tauras appellant. **¶** Todi sunt aues paruae, & todi - lii, quarum. m. Plautus in Syro, cum ait. Cum extri - tis talis, cum todillis cru

sculis. **¶** Tubillustria - quib. dieb. adscriptum in Fastis effecum in atr - io Sutorio agna tubae lustrantur. ab ex tubos appellant, quod genus lustrationis ex - Arcadia Pallanteo translatum esse dicunt. **¶** T - uditantes, tundentes, negotium tund - entes significare ait Cincius, id est agentes. E - nnius l. ij. Haec inter se totum iustitiam - tes. & Lucretius item libro ij. Nec tuditantia - rem cessant extrinsecus vllam. **¶** Tuditans malle - eos appellant antiqui a tundendo, quam - is ali - 2. cruib. tudites. Inde Ateius Philolog - us existimat Tuditano cognomen inditum, quod - caput malleoli simile habuerit.

Tullios al - ij dixerunt esse filanos, alij riuos, alij a tudib.]

pag. 160

vehementes projectiones sanguinis arcuatim fluentis, quales sunt Tiburi in Aniene. Ennius in Aiace. Ajax missio sanguine tepido tulij efflantes volant. **¶** Topper significare ait Artorius cito, fortasse, celeriter, temere. cito, sic in Nelei carmine. Topper fortunae commutantur hominib. (citus) sic C. Naui. Capellet flamma Volcani cito. sic in eodem. Namq. nullu peius macerat humanu, quam de mare saeuum. Viret cui sunt magnae, topper confringent impertunae vnde (fortasse) sic Coelius l. vij. Ita uti se se quisq. vobis studeat amulari in statu fortunae reip. (eadem re gesta.) topper nihilo minore negotio acto, gratia minor esset. fortasse, sic Accius in Io. Topper, ut sit, patris tenecit iras. (Ennius vero sic.) Topper, fortasse valet i Enni & Pacui scriptis. apud Ennium est; Topper quam nemo melius scit. Pacuuius. Topper tecum sit potestas faxit, si mecum velit. ad iu anti - quissimis scriptis celeriter, ac - mature. in Odyssia vetere. Topper facit homines vtrius fuerint. Topper citi ad aedis venimus Circae, simul

duona eorum portant ad nauis millia. alia in iisdem & inseruntur. Tibicines etiam hi appellantur, qui sacerdotes - viri speciosi publice sacra faciunt, turbarum lustrandarum gratia. **¶** Torrens participialiter pro exurens ponitur, ut est apud Pacuuium in Antiopa. Flammeo vapore torrens terrae setum. exusserit. significat etiam fluium, subicis imbrib. concitatum, qui alioqui siccitatib. exarescit. quius aqua ipsam quae fluit, flumen recte dici ait Aelius Gallus l. ij. quae ad ius pertinent. ceterum volgi consuetudine

suavitate verumq. iam dici flumen, & perennem
[1. amnis 2. mature. 3. tepper. 4. macis 5. hominem 6. vi-
 res 7. undae 8. pater istam eiecit foras. 9. at 10. Circa, 11. in-
 didem 12. Tubicines 13. quattuor.]

pag. 161

fluuium & torrétem. **T**orum, vt significet torridú,
 aridum, per vnum quidem, R, antiqua consuetudine
 scribitur. sed quasi per duo R, scribatur pronuntiar
 oportet. nam antiqui nec mutas, nec semiuocales
 litteras geminabant, vt fit in Ennio, Arrio, Anno.
Turmam equitum dictam esse ait Curiatius quasi
 terimam: quod terdeni equites ex trib. tribub. Tirien-
 sum, Ramnium, Lucerum fiebat. itaq. primi singu-
 larum decuriarum decuriones dicti, qui ex eo in
 singulis turmis sunt etiam nunc terni. **T**orrens a
 torro, deductum proprie significat siccare, atq. are-
 facere. sed vsurpatum etiam pro eo, qd sit igne
 vrere. Plautus. (In) vna edet opera in furnum
 calidum condito, atq. ibi torreto. **T**urannos, Etrusco-
 rum appellati solitos ait Verrius a Turrho duce Ly-
 dorum, a cuius gentis praecipua crudelitate etiam
 tyrannos dictos. **T**yrina maria in prouerbium
 deductum est; quod Tyro oriundi Poeni adeo po-
 tentes maris fuerunt, vt omnib. mortalib. nauigatio
 esset periculosa. Afranius in Epistola. Hunc fer-
 rium autem maria tyria concier. **T**oruitas a
 ferocia taurorum dicta est. Pacuius in Ar-
 morum iudicio. Feroci ingenio toruus prae gran-
 di gradu. & cum recorder eius ferocem, & tor-
 uam confidentiam. **T**urbelas dixisse anti-
 quos, quas nunc turbas appellamus, testis est
 Plautus in Pseudolo. Quo alto & quantas soleam
 turbelas dare. **T**utulum vocari aiunt Flami-
 nicarum capitis ornamentum, quod fiat vitta
 purpurea innexa crinib., & extructum in
 altitudinem. quidam pileum lanatum forma me-
 tali figuratum, quo Flamines, ac Pontifices
 vruntur, eodem nomine vocari. Ennius li-
[1. Torrens a torro. 2. vna aedepol 3. Turrho. 4. turbelas
 5. Quales]

pag. 162

baq. fectores argaeos, & sutulatos. **T**uor
 video; Tueor, defendo in vsu olim fuit.
 sed iam promiscue vruntur, & ponitur tue-
 or, pro video; & contueor, pro defendo. **T**ug-
 uria a tecto appellantur domicilia rusticorum
 sordida. Afranius in V. irgine. Sordidum
 tugurium est, turpe. Caecilius in Hypo-
 bosimaeo. Habitabat in tugurio, sine o-
 perculo. quo nomine Valerius in explana-
 tione xij. ait etiam significari. **T**uscum vicum ce-
 teri quidem omnes scrip-
 tores dictum aiunt ab eo, quod Porsena rege
 descendente ab obli-dione, remanserint
 Romae, locoq. his dato, ibi habitauerint Ve-
 entes fratres Celes & Vibena, unde post eiectionem,
 quod Tarquinium Romam secum maxime reducere cupie-
 rint. M. Varro, qd ex Coelio in eum locum deducti
 sint. **T**oxicum dicitur cerua-rum venenum, quo

quidam perungere sagittas soliti sunt.
 Caecilius in Gamo. Vt hominem miserum
 toxico transegerit. Afranius in . . .
 vxorium istud toxicum mit-tite. **T**uscos
 quidam dictos aiunt a Tusco rege Hercu-
 lis filio. Alij quod vnici studij si-nt sacrificiorum,
 ex Graeco, velut θυσκεος. Vnde **T**usculum
 ab eadem causa sacrificiorum, v-el quod aditum dif-
 ficilem habeat, id est, δύσκολον. **T**umululum Stila
 Aelius sic definit; Tumulus est cumulus are-
 nae editus secundum mare fluctib. in altum ele-
 uatus. vnde similiter & manufac-tus, & na-
 turalis proprie dici potest. **T**umultu-ary
 milites, dicuntur lecti ob subitum ti-morem, vnde
 etiam tumultum dici ait Verrius, quia non aliunde
 is ornat, quam ab Italicis & Gallicis h-ominib.
[1. discedente 2. oritur]

pag. 163

qui immin-ent Italiae. itaq. nullum
 tumultum, praeter-quam Gallicum, aut domesticum
 nominabant. **T**homices Graeco nomine appellantur
 canabi impoliti, & sparto leuiter tortaq.
 vestes, ex quibus fumes fiunt. Lucilius. Vidimus
 vinctum thomice can-abina. Opillus Aure-
 lius ait moll-em puluillum, quem in
 collo habent, vestis ne l-aedat, thomicem vo-
 cari. **T**ongere Aulus Sti-lo ait noscere esse,
 quod Praenestini tongi-tionem dicant pro no-
 tionem. significat & la-tius dominari. Ennius.
 Alij rhetorica-tongent. & vincere
 etiam quandoq. videtur significare.
Testa Verrius ai-t loca augurio desig-
 nata, quo term-ino finis in terra auguri. Op-
 illius Aureli-us loca consecrata ad
 augurandum scrib-sit. sed sancta loca vndiq.
 saepta doce-nt Pontificis libri, in quibus
 scriptum est. **T**emplum-q. sedemq. telcumq.
 siue deo, siue deae dedicauerit, vbi eos ac-
 cipiunt volentes, propitiosq. Hostius belli
 Histrici l. i. per gentes aetheras, atq.
 auias testas, per-que violabis templa antiqua
 deum. Cicero v-ero aspera difficilia aditu
 dixit, cum ait, Lo-ca aspera, saxa testea tuor.
 Accius in Philo-cteta. Quis tu es mortalis,
 qui in desert-a, & tesqua te adportas loca?
Tonsillam ait-esse Verrius palum dolatum
 in acumen, & cuspide praeferratum, vt existi-
 mat, qu-em cumfigi in litore nauis re-
 ligandae causa. Pacuius in Medio. Accel-
 si ad-eam, & tonsillam pegi laeto in litore,
 Accius-Phinidis. Tacete, & tonsillas lito-
 re la-edo edite. **T**onsam Ennius signifi-
[1. Opillus 2. volabis 3. configi 4. Medo. 5. tonsillam 6. laeto]

pag. 164

cat remum, quod quasi tondeatur ferro
 cum ait l. vij. Postea recumbite, vestraq.
 pectora pellite tonsis. item. Pone petunt,
 exin referunt ad pectora tonsas. & in
 Afota. Alius in mari vult magno tenere
 tonsam. **T**hymbraeum Apollinem Vergilius

a monte Thymbraco appellavit, qui est in agro Troiano. ¶ Toleno est genus machinae, quo trahitur aqua alteram partem praegravante pondere. dictus a tollendo. ¶ Tolerare, patienter ferre. Accius in Neoptolemo. Aut quisquam potis est tolerare acritudinem. Ennius l. ij. Ferro se caede, quam dicitis his toleraret. ¶ Toles tumor in faucibus, quae per diminutionem tonsillae dicuntur. ¶ Tullianus, quod dicitur pars quaedam carceris Ser. Tullium regem aedificasse aiunt. ¶ Taxat verbum ponitur in his, quae finiuntur, quoad rangi liceat. in litib. quoq., arbitro v^e cum proscibitur, quoad ei iussit staruendi. ¶ Taxatio dicitur, quae fit certae summae, a tangen-

do autem dici etiam scaenici testimonio sunt, qui taxatores dicuntur, quod alter alterum maledictis tangit. ¶ Tabernacula dicuntur a similitudine tabernarum, quae ipsae, quod ex tabulis olim fiebant, dictae sunt, non ut quidam putant, quod tabulis claudantur. ¶ Tagit. Pacuvius in Teucro. Ut ego, si quisquam me tagit. & tagam. Idem in Hermiona. Aut non cernam, nisi tagam. sine dubio antiqua consuetudine vsurpavit. nam nunc ea sine praepositionib. non dicuntur, ut contigit, atigit. ¶ Tablinum proxime Atrium locus dicitur, quod antiqui magistratus in suo imperio tabulas,

[1 Tollenno 2 Haud 3 caedi, 4 ijs, 5 arboribus 6 ius, sic.]

